



# MAJANDUSAASTA ARJUANNE 2013

## **TARTU ÜLIKOO**

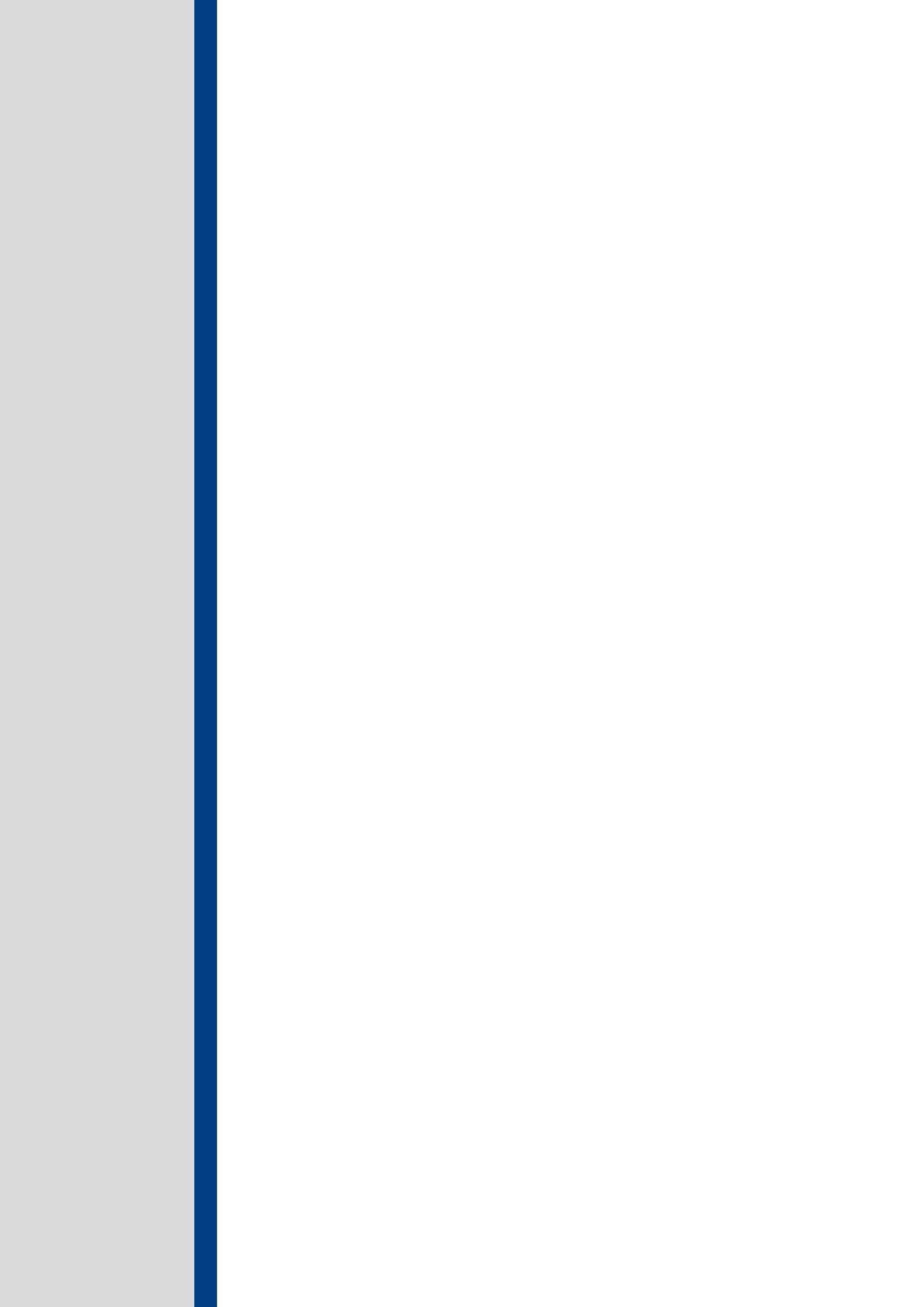
### **MAJANDUSAASTA ARUANNE 2013**

Nimi: Tartu Ülikool  
Registrikood: 74001073  
Aadress: Ülikooli 18, 50090 Tartu, Eesti  
Telefon: 372 737 5100  
Faks: 372 737 5440  
E-post: proffice@ut.ee  
Kodulehekülg: www.ut.ee  
Omandivorm: avalik-õiguslik juriidiline isik  
Põhitegevusalad: 1) akadeemiline teadustegevus  
2) integreeritud õppe- ja teadustegevusel põhineva kõrghariduse andmine  
3) õppe- ja teadustegevusel põhinevate teenuste osutamine ühiskonnale  
Majandusaasta: 01.01.2013–31.12.2013  
Audiitor: BDO Eesti AS ja Baker Tilly Baltics OÜ  
Nõukogu: 11 liiget  
Nõukogu esimees: Kersti Kaljulaid  
Lisatud: sõltumatu vandeaudiitori aruanne

# SISUKORD

3	<b>TEGEVUSARUANNE 2013</b>
4	REKTORI EESSÕNA
6	TARTU ÜLIKOOLI ÜLDANDMED 2009–2013
7	TARTU ÜLIKOOLI JUHTIMINE
10	ÜLDINE TEGEVUSKESKKOND
11	KÕRGHARIDUS
12	TEADUS
14	ÕPPETÖÖ
14	ÜLIÕPILASED
14	Õpingute alustamine
16	Õppimine
17	Välisüliõpilased ja üliõpilasvahetus
18	Õpingute lõpetamine ja jätkamine
18	Õpingute katkestamine
19	ÕPPEKAVAD
20	Inglisekeelsed õppekavad
21	E-õpe
21	ARENJUSTEGEVUS
21	Ettevõtlusõpe
22	Õpetajakoolitus
23	Doktoriõpe
23	Õppekvaliteedi meetmed
25	ÕPPIMISE TUGITEGEVUSED
26	ÕPPE-, ARENDUS- JA LOOMETÖÖ REGIOONIDES
28	TEADUSTÖÖ
28	RAHASTAMINE
29	KOOSTÖÖ ETTEVÕTJATEGA
30	PATENDID, PATENDITAOTLUSED JA LEIUTISED
31	PUBLIKATSIOONID
32	TEADUSPREMIAD JA TUNNUSTUSED
34	ÜLIKOOLILT ÜHISKONNALE
34	TÄIENDUSÕPE
35	Õpetajate täiendusõpe
36	TEADUSE POPULARISEERIMINE
40	KULTUURI- JA SPORDITEGEVUS
41	ORGANISATSIOON
41	TÖÖTAJAD
43	Koolitused töötajatele
43	Töökeskkond
45	RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ
46	ÜHISKONNA TAGASISIDE ÜLIKOOLILE
47	FINANTSTEGEVUS
49	<b>KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE 2013</b>
52	KONSOLIDEERITUD BILANSS
53	KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE
54	KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE
55	KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE
56	KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD
93	SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE
94	ALLKIRJAD 2013. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE







**TARTU ÜLIKOOL**

**TEGEVUSARUANNE**

**2013**





# REKTORI EESSÕNA

Hea lugeja!

Sinu käes on ülevaade rahvusülikooli 2013. aasta tähtsamatest tegemistest ja märkimisväärsimatest kordaminekutest. See aasta oli taas ka õnnestumiste, uuenduste ning arengusuutliku tuleviku kavandamise aasta. Keskendusime nii uuendustele ülikoolis kui ka meie tegevuskeskkonnas toimunud reformide, sealhulgas kõrghariduse ja teaduse rahastamise uute põhimõtete rakendamisele. Mitme alustatud tegevuse elluviimine jääb järgnevatesse aastatesse.

Endiselt on ülikooli tähtsaim eesmärk parandada ja kindlustada kvaliteeti kõigis oma tegevusvaldkondades. Alates 2013. aastast sätestab ka Tartu Ülikooli põhikirja senisest selgemalt senati õigused ja kohustused õppe- ja teadustegevuse kvaliteedi juhtimisel.

Ülikooli uue arengukava ja põhikirja väljatöötamisel on peamised märksõnad kvaliteet ja efektiivsus. Kui arengukava uuendamisel sõnastame ülikooli missiooni, vastutuse ja rolli ühiskonnas ning neid ühendavad tegevuseesmärgid, siis põhikirja väljatöötamisel on esmane ülesanne ajakohastada ülikooli juhtimispraktikat ja struktuuri. Rahvusülikooli mitmekülgse erialase võimekuse realiseerimist teadmispõhise ja kiiresti areneva ühiskonna juhtiva jõuna peavad toetama paindlik, mõjus ja vastutusvõimeline juhtimine ning akadeemiline struktuur, mis soosib otsuste vastuvõtmist ja elluviimist kogu ülikooli koostöös. Ülikooli põhikirja 2013. aastal jõustunud täiendused sätestasid peale valdkonnapõhiselt moodustatud senati ka neli õppe- ja teadustegevuse valdkonda (*humaniora, medicina, socialia, realia et naturalia*). Uue põhikirja koostamine jätkub 2014. aastal, selle jõustamist kavandame 1. jaanuariks 2016.

2013. aastal rakendunud kõrgharidusreform andis kõigile ülikooli vastuvõetutele võrdse võimaluse omandada tasuta kõrgharidus (suvise vastuvõtuga jäi täidetud õppekohtade arv ülikoolis küll eelmise aasta tasemele, kuid kõik need olid tasuta õppekohad). Tasuta õppekohtade arv kasvas ülikoolis varasemaga võrreldes ligi 40%.

Teine oluline osa rakendunud kõrgharidusreformist muudab kõrgkoolide rahastamise samm-sammult tulemuspõhiseks. Alates 2013. aastast on ülikooli õppetöö rahastamise aluseks tulemuspõhine tegevustoetus. Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud tulemusleping sätestas ülikooli 2013. aasta peamised tulemusnäitajad ja vastuvõttu puudutavad eesmärgid, mille täitmisega on ülikool hästi hakkama saanud.

2013. aastal eraldas nõukogu ülikooli eelarves esmakordselt sihtsuunitlusega vahendid õppetöö kvaliteedi ning teadustegevuse toetuse fondidesse. Praeguseks võime rahuloluga kinnitada, et teaduskondadele ja kolledžitele jaotatud vahendite toel on edukalt algatatud ja ellu viidud mitmeid kvaliteedi parandamiseks mõeldud projekte. Neist väärrib kindlasti esiletõstmist õppeassistentide süsteemi käivitamine, mis pälvis üliõpilaste toetuse ning laiendas võimalusi kaasata õppetöösse ka doktori- ja magistriastmete üliõpilasi. 2013. aastal võeti vastu uus doktorikraadide andmise kord, kus täpsustati doktoritöö kaitsmisele lubamist, kaitsmiskoosoleku korraldamise reglementi ning juhendaja ja doktorikraadi andva nõukogu vastutust puudutavaid sätteid.

Kvaliteet ja koostöö olid märksõnad ka õpetajakoolituse arendustegevuses, mis puudutab peaaegu kogu ülikooli. 2013. aasta kõige tähtsam eesmärk oli korraldada õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi töö selliselt, et 2014. aasta kevadel toimuval välishindamisel saavutaksime selle vallas magistri- ja doktoriõppele tähtajatu õppe tegemise õiguse. 2013. aastal töötati välja ja lisati kõikidesse õpetajakoolituse õppekavadesse ühtne ja täielikult uuendatud sisuga kutseõpingute moodul. Koostöös tegevõpetajate, koolijuhtide ja innovatsioonikoolidega muutsime õpetajakoolituse senisest praktilisemaks ning õpetajatööd arvestavamaks.

Nõukogu 2013. aasta sihiseades oli kesksel kohal ka ettevõtlusõppe arendamine, mis praeguseks on tipnenud ettevõtlus- ja innovatsioonikeskuse konsortsiumi loomisega. Euroopa Liidu tõukefondide toetuse aastateks 2014–2020 kujundatakse Tartu Ülikooli juhtimisel ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe programm kogu Eestile.

Ülikooliperele väärilise ja motiveeriva töökeskkonna kindlustamine, sealhulgas palgatingimuste parandamise nimel tahame taastada Tartu Ülikooli positsiooni Eesti akadeemiliste ametikohtade palgaturu liidrina. Sel eesmärgil tõsteti eri palgaastmete miinimummäärasid nii 2013. aasta kevadel kui ka alates 2014. aasta 1. jaanuarist, miinimummäärade lisatõus rakendub 2014. aasta kevadel.

Kogu muu tegevuse kõrval väärrib möödunud aastast esiletootmist ülikooli võime leppida kokku strateegiliste otsuste põhimõtetes ja valmisolek neid otsuseid ka langetada. Täna kõiki ülikoolipere liikmeid toimeka tööaasta ning ülikooli arengusse panustamise eest. Loodan, et ühised eesmärgid ja koostöötähe valitsevad nii kõigi pooleliolevate kui ka uute ettevõtmiste elluviimisel.

Volli Kalm  
Tartu Ülikooli rektor



## TARTU ÜLIKOOLI ÜLDANDMED 2009–2013

	2009	2010	2011	2012	2013
<b>TÖÖTAJAD</b>					
<b>Töötajate arv (isikud)</b>	<b>3 517</b>	<b>3 493</b>	<b>3 596</b>	<b>3 778</b>	<b>3 739</b>
<b>Töötajate arv täiskoormuse arvestuses (FTE)</b>	<b>2 957</b>	<b>2 947</b>	<b>3 025</b>	<b>3 161</b>	<b>3 129</b>
sh akadeemilise personali osakaal	48,7%	49,2%	48,7%	47,9%	48,7%
<b>Õppejõudude ja teadustöötajate arv (FTE)</b>	<b>1 440</b>	<b>1 450</b>	<b>1 474</b>	<b>1 515</b>	<b>1 525</b>
sh doktorikraadiga	62,1%	66,8%	70,6%	71,5%	70,5%
<b>Professorite arv (FTE)</b>	<b>164</b>	<b>163</b>	<b>173</b>	<b>177</b>	<b>180</b>
sh naisprofessorite osakaal	21,3%	17,7%	19,2%	20,7%	20,8%
<b>Väliteadlaste ja -õppejõudude osakaal (FTE)</b>	<b>4,8%</b>	<b>6,6%</b>	<b>6,9%</b>	<b>8,3%</b>	<b>9,4%</b>
<b>ÜLIÕPILASED</b>					
<b>Üliõpilaste arv</b>	<b>17 493</b>	<b>18 136</b>	<b>18 047</b>	<b>17 370</b>	<b>16 025</b>
sh kõrghariduse esimesel astmel	69,2%	68,0%	66,1%	64,3%	62,9%
sh magistriõppes	23,2%	24,1%	25,7%	27,0%	28,0%
sh doktoriõppes	7,6%	7,9%	8,3%	8,7%	9,1%
<b>Naisüliõpilaste arv</b>	<b>12 127</b>	<b>12 325</b>	<b>12 172</b>	<b>11 570</b>	<b>10 634</b>
osakaal üliõpilastest	69,3%	68,0%	67,4%	66,6%	66,4%
<b>30-aastaste ja vanemate üliõpilaste arv</b>	<b>4 032</b>	<b>4 224</b>	<b>4 418</b>	<b>4 336</b>	<b>4 047</b>
osakaal üliõpilastest	23,0%	23,3%	24,5%	25,0%	25,3%
<b>Välisüliõpilaste arv</b>	<b>343</b>	<b>438</b>	<b>484</b>	<b>546</b>	<b>579</b>
osakaal üliõpilastest	2,0%	2,4%	2,7%	3,1%	3,6%
<b>Lõpetajate arv</b>	<b>2 726</b>	<b>3 145</b>	<b>3 132</b>	<b>3 038</b>	<b>3 117</b>
sh doktorikraadi kaitsnute arv	100	109	152	107	114
<b>STRUKTUUR</b>					
<b>Teaduskondade arv</b>	<b>10</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>9</b>
<b>Kolledžite arv</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>4</b>
<b>Õppekavade arv</b>	<b>275</b>	<b>240</b>	<b>201</b>	<b>194</b>	<b>193</b>
sh ühisõppekavade arv	3	4	6	7	8
sh ingliskeelsete õppekavade arv					
kõrghariduse esimesel ja teisel astmel	8	9	12	12	14
<b>TEADUSTÖÖ PUBLITSEERIMINE</b>					
<b>Publikatsioonide arv</b>	<b>2127</b>	<b>2507</b>	<b>2479</b>	<b>2744</b>	<b>2879</b>
sh kõrgetasemeliste (1.1, 1.2, 2.1, 3.1) publikatsioonide osakaal	58,7%	62,4%	64,3%	66,0%	68,0%
sh ETIS-e 1.1 artiklite arv	804	943	952	1074	1175
<b>TULEMUSED PEAMISTES RAHVUSVAHELISTES ÜLIKOOLIDE EDETABELITES</b>					
Times Higher Education World University Rankings			351–400	351–400	351–400
QS World University Rankings	501–600	551–600	501–550	501–550	461–470
QS World University Rankings by Subject				Kommunikatsioon ja meediauuringud 151–200	Kommunikatsioon ja meediauuringud 51–100 Nüüdiskeeled 151–200

**Töötajate** andmed on esitatud täiskoormuse arvestuses (FTE – full time equivalent) seisuga 31. detsember.

**Üliõpilaste** andmed 2009.–2011. aasta kohta on esitatud seisuga 31. detsember. 2012. ja 2013. aasta andmed on esitatud seisuga 10. november. Üliõpilaste arv ei hõlma külalisüliõpilasi ega arst-residente. Kõrghariduse esimese astme õpe hõlmab rakenduskõrgharidusõpet, bakalaureuseõpet ning bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õpet.

Vastava aasta **lõpetajate** arv kajastab isikuid, kes on õpingud lõpetanud eelneva kalendriaasta 1. oktoobrist kuni sama kalendriaasta 30. septembrini.

**Õppekavade** arv 2009.–2011. aasta kohta hõlmab õppekavu, millel õppisid üliõpilased seisuga 31. detsember. Õppekavade arv 2012. ja 2013. aasta kohta hõlmab õppekavu, millel õppisid üliõpilased seisuga 10. november.

2013. aasta **publikatsioonide** arvus kajastuvad kõikide isikute publikatsioonid, kellel oli ajavahemikul 01.01.2013–31.12.2013 Tartu Ülikoolis kehtiv tööleping või kes õppisid üliõpilase või eksternina doktoriõppes. 2009.–2012. aasta publikatsioonide arvus kajastuvad kõikide Tartu Ülikooliga seotud isikute publikatsioonid.



# TARTU ÜLIKOOLI JUHTIMINE

## EESMÄRK: ülikool uuendab protsesside ja üksuste juhtimist

Tartu Ülikooli kõrgeim otsustuskogu on ülikooli **nõukogu**, kes vastutab ülikooli majandustegevuse ja pikaajalise arengu eest. Muu hulgas kinnitab nõukogu senatis vastu võetud põhikirja ning võtab vastu ülikooli arengukava ja eelarve. Nõukogu esimene koosseis kinnitati 22. detsembril 2011. aastal viieks aastaks. Nõukogu koosseisu kuulub 11 liiget, kellest viis nimetas Tartu Ülikool, viis Haridus- ja Teadusministeerium ning ühe liikme Eesti Teaduste Akadeemia.

<b>Kersti Kaljulaid</b>	(nõukogu esimees), Euroopa Kontrollikoja liige
<b>Toomas Asser</b>	Tartu Ülikooli Kliinikumi närvikliiniku juhataja, neurokirurgia professor
<b>Toomas Kiho</b>	ajakirja Akadeemia peatoimetaja, peaministri nõunik
<b>Vahur Kraft</b>	Nordea panga Eesti filiaali juht
<b>Toivo Maimets</b>	Tartu Ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituudi direktor, rakubioloogia professor
<b>Kari Olavi Raivio</b>	Helsingi ülikooli emeriitprofessor, endine Helsingi ülikooli rektor
<b>Peeter Saari</b>	Tartu Ülikooli füüsika instituudi füüsikalise optika labori juhataja, eksperimentaalfüüsika professor, akadeemik
<b>Jüri Sepp</b>	Tartu Ülikooli majandusteaduskonna arendusprodekaan, majanduspoliitika professor
<b>Aku Sorainen</b>	advokaadibüroo Sorainen asutaja ja vanempartner
<b>Kaja Tael</b>	Eesti Vabariigi suursaadik Saksamaal
<b>Paul Varul</b>	Tartu Ülikooli eraõiguse instituudi juhataja, tsiviilõiguse professor

**Senat** on ülikooli kõrgeim akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli õppe- ning teadus- ja arendustegevuse eest, tagades selle väga hea kvaliteedi. Senati koosseisu kuulub 22 liiget: ülikooli rektor senati esimehena, neli esindajat igast ülikooli valdkonnast ning viis üliõpilaste esindajat.

*humaniora* valdkonnast

professor **Birute Klaas-Lang**

professor **Art Leete**

lektor **Ain Riistan**

professor **Anti Selart**

*medicina* valdkonnast

professor **Hele Everaus**

professor **Priit Kaasik** (kuni 7.10.2013)

professor **Margus Lember** (alates 7.10.2013)

professor **Ruth Kalda**

professor **Irja Lutsar**

*realia et naturalia* valdkonnast

instituudi direktor **Leho Ainsaar**

professor **Maia Kivisaar**

professor **Enn Lust**

professor **Jaak Vilo**

*socialia* valdkonnast

professor **Jüri Allik**

professor **Toomas Haldma**

professor **Marju Lauristin**

professor **Raul Narits**

üliõpilastest

**Julius Juurmaa, Kristjan Korjus, Kaspar Kruup, Martin Noorkõiv, Kaupo Rebane**



Nõuandva organina töötab ülikooli **valitsus**, mille koosseisu kuuluvad esimehena rektor ning liikmetena prorektorid, kõikide teaduskondade dekaanid, kolme kolledži direktorid, kahe teaduskonnavälise teadus- ja arendusosakonna direktorid ning üliõpilasesinduse esimees.

Alates 1. juulist 2012 töötab Tartu Ülikooli **rektorina** professor **Volli Kalm**. Rektor juhib ülikooli igapäevast tegevust, vastutab rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest ning teostab oma pädevuse piires ning nõukogu ja senati otsustest lähtudes kõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu.

### Rektoraat seisuga 31.12.2013



**professor Volli Kalm**

*rektor*



**Martin Hallik**

*õppeprorektor*



**Marco Kirm**

*teadusprorektor*



**Erik Puura**

*arendusprorektor*



**Andres Liinat**

*kantsler*



**Taimo Saan**

*finantsjuht*



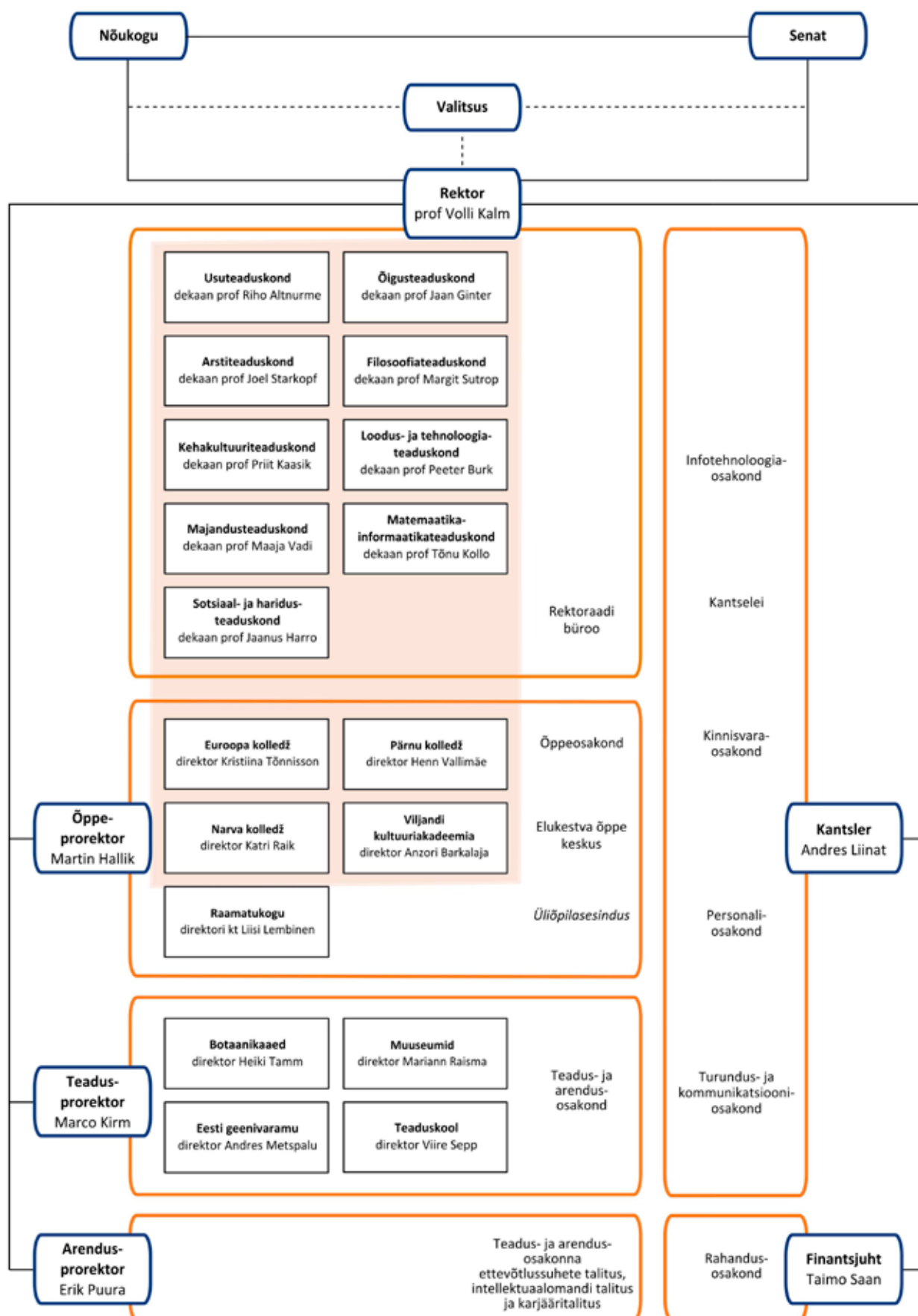
**Ivar-Igor Saarniit**

*akadeemiline sekretär*

2012. aastast rakendus Tartu Ülikooli seaduse muudatustega ülikooli ajakohastatud juhtimismudel, mis kaasab ülikooli tegevusse ka väliseid partnereid. Senise ülikooli nõukogu funktsioonid jagunesid uute juhtorganite, nõukogu ja senati vahel. 2013. aastal jätkus juhtimisstruktuuri korrastamine ning Tartu Ülikooli **uue põhikirja** kavandi väljatöötamine. Ülikool vajab oma strateegiliste eesmärkide täitmiseks akadeemilise struktuuri valdkondlikku tasakaalustatust. Uue põhikirja koostamisel on lähtutud põhimõttest, et ülikoolis väljakujunenud teadus- ja õppevaldkonnad (*humaniora, medicina, realia et naturalia* ja *socialia*) on võrdselt olulised. Ülikooliülesed strateegilised otsused eeldavad praeguste märgatavalt väiksemate struktuuriüksuste vahel tõkete ja killustatuse kaotamist. Neli valdkonda kavandatakse ümber kujundada juhtimistasandiks, mis toob kaasa selgema vastutuse, tasakaalustatud arengu ja töötajate kaasatuse. Uus juhtimis- ja struktuurimudel peaks soodustama seda, et kõigil ülikooli liikmetel oleks võrdne võimalus osaleda ülikooli juhtorganite valimises ning ülikoolis langetatavate otsuste ettevalmistamises. Uue põhikirja koostamise protsess jätkub ka 2014. aastal. Põhikiri kavandatakse jõustada 1. jaanuaril 2016.

2013. aastal alustati ülikoolis **uue arengukava** koostamist ajavahemikuks 2014–2020. Arengukava koostamise aruteludes määratleti ülikooli roll ja eesmärgid ülikooli kui organisatsiooni arengus, Tartu linnas, Eestis, Läänemere regioonis, Euroopa Liidus ja kogu maailmas. Ülikooli missiooni ja visiooni aruteludes leiti, et ülikool on tasakaalustatult rahvuslik ja rahvusvaheline – Tartu Ülikoolis arendatakse eesti keelt ja kultuuri ning tehakse rahvusvahelisel tippasemel teadustööd. Arengukava fookuses on teaduspõhise, kvaliteetse ja praktilise õppe arendamine, ettevõtlikkuse õpetamine ja ettevõtluse arendamine. Uus arengukava kinnitatakse 2014. aastal.

## Tartu Ülikooli struktuur seisuga 31.12.2013







# ÜLDINE TEGEVUSKESKKOND

Ülikooli tegevuskeskkonna kujundamisel on tähtsad nii Eesti ja Euroopa Liidu strateegiad kui ka rahalised vahendid. Euroopa Liidu majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020“ on seadnud eesmärgi saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv. Aruka majanduskasvu tagamiseks nähakse ette tõhusamaid investeeringuid haridusse, teadusuuringutesse ja innovatsiooni.

## KÕRGHARIDUS

Eesti haridusstrateegia 2012–2020 projektis „Eesti hariduse viis väljakutset“<sup>1</sup> on rõhutatud, et kõige kiiremat lahendust vajavad Eesti hariduses haridusasutuste võrgu korrastamine, õpetajakoolituse kvaliteedi paranemine koos õpetajatele väärrika palga tagamisega, põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatu tegelik ellurakendamine, kõrg- ja kutsehariduses õiglast juurdepääsu kindlustava ning õppekvaliteeti toetava rahastamismudeli juurutamine ning tööandjate tunduvalt laiem kaasamine õppekavaarendusse nii kutse- kui ka kõrghariduses.

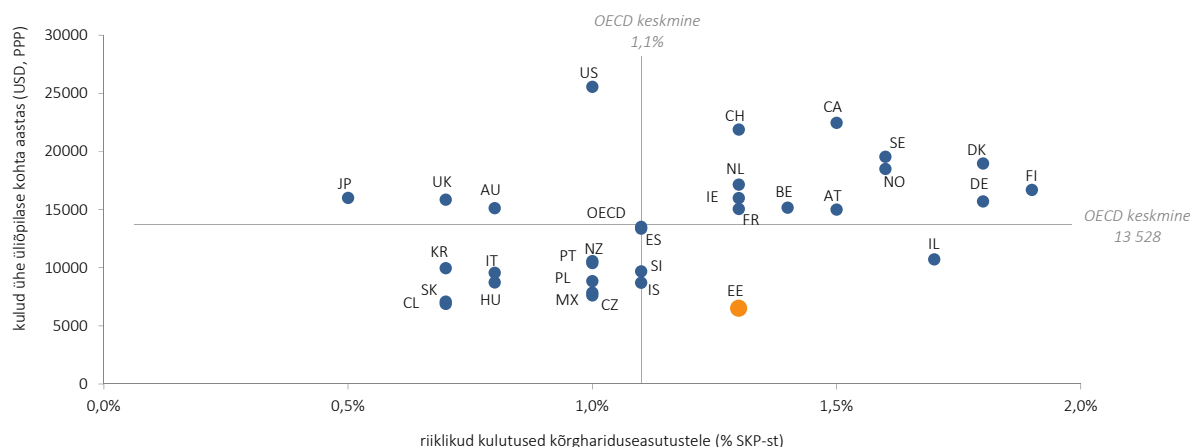
Haridusvaldkonna üheks tähtsamaks arengut suunavaks dokumendiks on **elukestva õppe strateegia** aastateks 2014–2020. Elukestva õppe viis strateegilist eesmärki on järgmised<sup>2</sup>:

- Muutunud õpikäsitus. Iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpi- oskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õpikäsitus on rakendatud kõigil haridus- tasemetel ja -liikides.
- Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid. Õpetaja, õppejõu ja koolijuhi töö hindamine ja tasustamine on vastavuses nende ametikohtadele esitatavate nõuete ja töö tulemuslikkusega.
- Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus. Kvaliteetsed, paind- likud ja mitmekesiste valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimis- võimalused ja karjääriteenused on suurendanud erialase kvalifikatsiooniga inimeste arvu eri vanuserühmades ja Eesti eri regioonides.
- Digipööre elukestvas õppes. Õppimisel ja õpetamisel rakendatakse nüüdisaegset digitehnoloogiat otstarbekamalt ja tulemuslikumalt, paranenud on kogu elanikkonna digioskused ning tagatud on ligipääs uue põlvkonna digitaristule.
- Võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv.

**Riigi investeering kõrgharidusasutustesse** oli 2010. aasta andmetel 1,3% SKP-st, mis on suurem kui OECD riikides keskmiselt. Avaliku ja erasektori kulutused kokku moodus- tasid 1,6% SKP-st, mis on OECD keskmisega võrdsel tasemel. Kuigi Eesti kõrghariduse kulude kasv on aastatel 2000–2010 olnud OECD riikide hulgas üks kiiremaid, suurenes samal ajal ka üliõpilaste arv. Kulutused ühe üliõpilase kohta aastas on Eestis üle poole

<sup>1</sup> Eesti hariduse viis väljakutset. Eesti haridusstrateegia 2012–2020 projekt. Eesti Koostöö Kogu. [kogu.ee/olemus-ja-roll/elukestva-õppe-strateegia/projekt-est-est-hariduse-viis-valjakutset](http://kogu.ee/olemus-ja-roll/elukestva-õppe-strateegia/projekt-est-est-hariduse-viis-valjakutset)

<sup>2</sup> Elukestva õppe strateegia 2014–2020. Haridus- ja Teadusministeerium. [hm.ee/index.php?popup=download&id=12568](http://hm.ee/index.php?popup=download&id=12568)

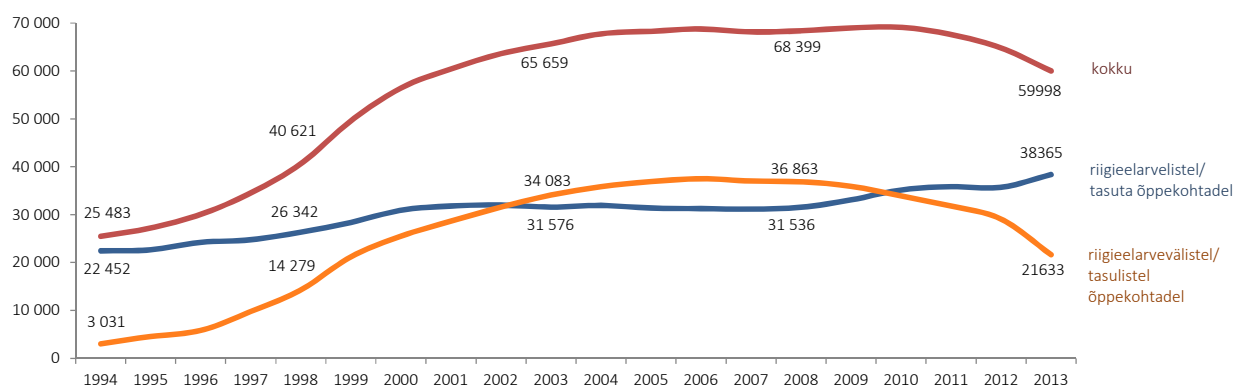


Riiklikud kulutused kõrgharidusele protsendina SKP-st ja ühe üliõpilase kohta aastas OECD riikides 2010. aastal (PPP – purchasing power parity, ostujõu pariteet). Allikas: OECD

võrra väiksemad OECD riikide keskmisest: 2010. aastal 6501 USA dollarit (OECD keskmine 13 528 USA dollarit), arvestades ostujõu pariteeti<sup>3</sup>.

Rahvastiku vähenemine on mõjutanud ka **Eesti üliõpilaste arvu**. Viimase kolme aastaga on üliõpilaste arv Eestis kahenenud 11%. Haridus- ja Teadusministeeriumi andmetel omandas 2013. aastal Eestis üldkeskhariduse kokku 9130 inimest (2% vähem kui eelmisel õppeaastal). Neist 51% jätkas samal aastal kõrghariduse tasemel õpinguid Eestis.

2013. aastal õppis Eesti kõrgkoolides kokku 59 998 üliõpilast, kellest 64% õppis riigieelarvelistel/tasuta õppekohtadel. Üliõpilaste koguarv on vähenenud peamiselt tasulises õppes õppijate arvelt, samas kui riigieelarvelistel/tasuta õppekohtadel õppijate arv on viimase viie aasta jooksul jõudsalt kasvanud.

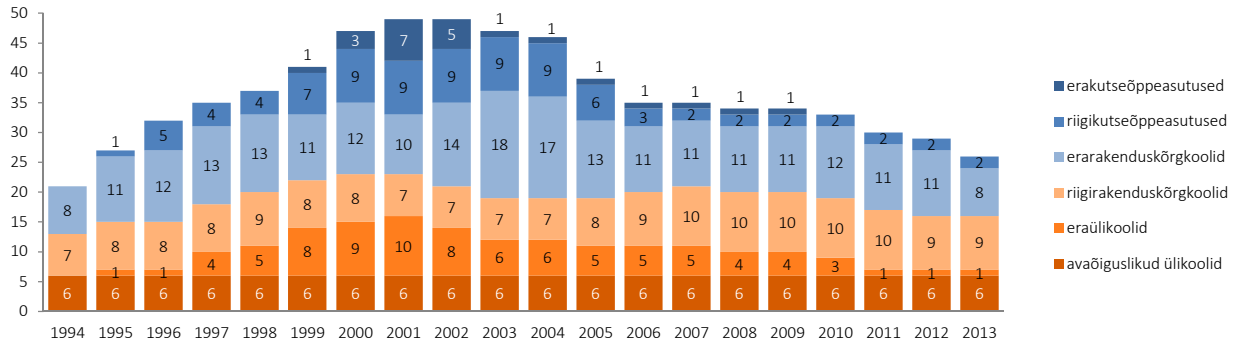


Üliõpilaste arv Eestis rahastamisallika lõikes aastatel 1994–2013. Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS)

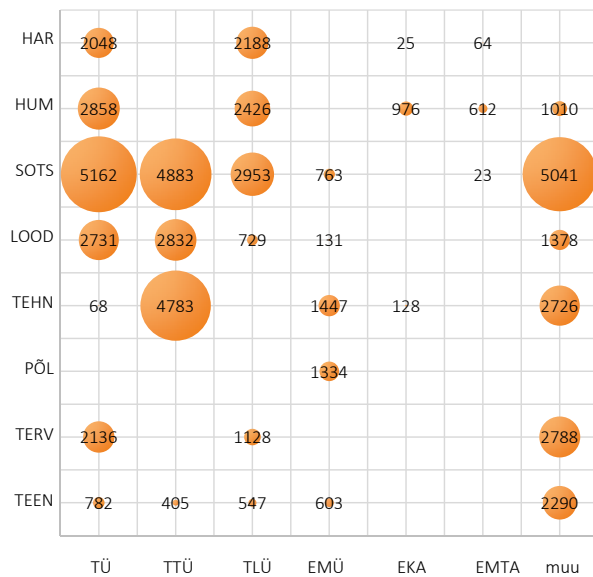
Aastatel 2009–2011 toimus Eesti kõrgkoolide üleminekuhindamine, mida korraldas Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur. Alates 1. jaanuarist 2012 saab õpetada ainult nendel õppekavadel, mis kuuluvad õppekavagruppi, milles Vabariigi Valitsus on andnud konkreetsele kõrgkoolile õiguse õpetada ning väljastada õppekava läbimisel vastav akadeemiline kraad ja diplom. Kõrgharidust on Eestis võimalik omandada kolme tüüpi õppeasutustes – ülikoolides, rakenduskõrgkoolides ning rakenduskõrgharidust andvates kutseõppeasutustes. 2013/2014. õppeaasta alguses oli Eestis 26 kõrgharidust pakkuvat õppeasutust: kuus avaõiguslikku ülikooli, üks eraülikool, üheksa riiklikku rakenduskõrgkooli, kaheksa erarakenduskõrgkooli ja kaks riigi kutseõppeasutust.

<sup>3</sup> Education at a Glance 2013: OECD Indicators, OECD Publishing. [oecd.org/edu/eag2013%20\(eng\)--FINAL%2020%20June%202013.pdf](http://oecd.org/edu/eag2013%20(eng)--FINAL%2020%20June%202013.pdf)





Õppeasutuste arv, kus saab õppida kõrghariduse õppekavadel aastatel 1994–2013 (õppeaasta alguse seisuga). Allikas: EHIS

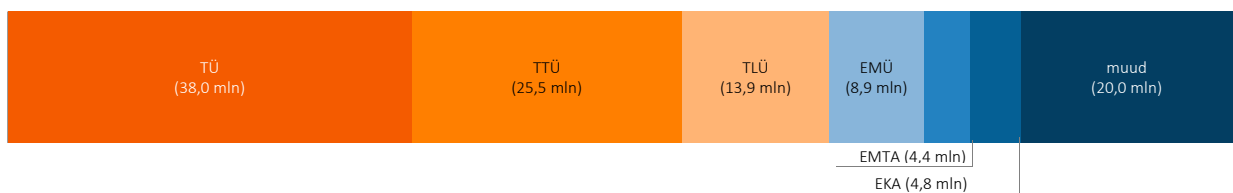


Üliõpilaste arv õppevaldkondade ja kõrgkoolide lõikes Eestis 2013. aastal. Allikas: EHIS

HAR – haridus; HUM – humanitaaria ja kunstid; SOTS – sotsiaalteadused, ärandus ja õigus; LOOD – loodus- ja täppisteadused; TEHN – tehnika, tootmine ja ehitus; PÕL – põllumajandus; TERV – tervis ja heaolu; TEEN – teenindus

2011. aastal algatas Haridus- ja Teadusministeerium **kõrghariduse rahastamisreformi**. Reformi eesmärk on muuta kõrgharidussüsteemi toimimine üliõpilase jaoks õiglasemaks, kasvatada kõrgharidustaseme õppe tulemuslikkust, vähendada kõrghariduse valdkondlikku killustatust ja suurendada kõrgkoolide vastutust õppe kvaliteedi tagamisel. Alates 2013/2014. õppeaastast on õigus tasuta õppida kõigil, kes asuvad kõrgkoolis õppima eestikeelsele õppekavale ja täiskoormusega. Kõrgkoolide rahastamise aluseks ei ole alates 2013. aastast enam riiklik koolitustellimus, vaid tulemuspõhine tegevustoetus. Tegevustoetuse eraldamise alused on veel väljatöötamisel, kuna muudatused rakenduvad tervikmahus 2016. aastal.

Haridus- ja Teadusministeerium on sõlminud iga ülikooliga **tulemuslepingu**. Tulemuslepingutes on kokku lepitud ülikooli tegevuse peamised kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed tulemusnäitajad, samuti vastuvõtu suurust puudutavad eesmärgid. Tulemuslepingu kaudu on ülikooli tegevustoetuse suurus seatud sõltuvusse õppetöö kvaliteedist ja tulemuslikkusest. Tulemuslepingu kohaselt peavad ülikoolid ühtlasi 2014. aasta märtsiks rääkima läbi ning leppima kokku koostöö ja tööjaotuse enda vastutusel olevates õppekavagruppides.



Riigi poolt 2013. aastal õppeasutustele eraldatud tegevustoetus eurodes. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium (HTM)

## TEADUS

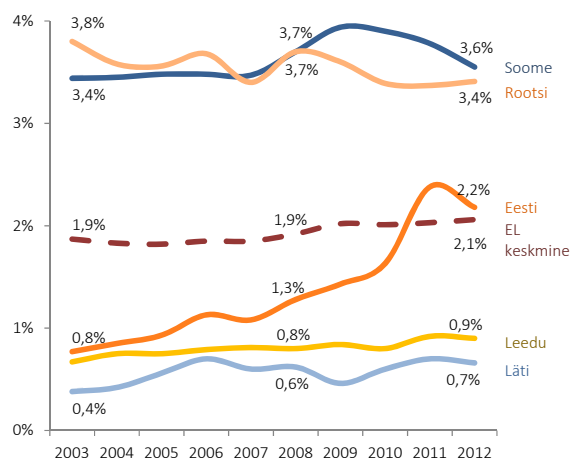
Euroopa Komisjon panustab Euroopa teadusruumi arengusse **raamprogrammi „Horisont 2020“** kaudu, mis on 28 liikmesriigi ja assotsieerunud riikide teadusuuringute riikliku rahastamise kõrval üks tähtsamaid Euroopa teadusruumi loomise rahastamisallikaid<sup>4</sup>. „Horisont 2020“ on ühtne teaduse ja innovatsiooni raamprogramm, mille alla on koondatud kõik senised Euroopa Liidu rahastusvahendid: teadusuuringute raamprogramm, innovatsiooni osa konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogramm ning Euroopa innovatsiooni- ja tehnoloogiainstituudi tegevus.

<sup>4</sup> Komisjoni aruanne nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa teadusruumi 2013. aasta eduaruande kohta, COM(2013) 637 final, Brüssel, 20.9.2013. eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0637:FIN:ET:PDF

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonistrateegia „**Teadmistepõhine Eesti 2014–2020**“<sup>5</sup> kiideti Vabariigi Valitsuses heaks oktoobris 2013 ning Riigikogus jaanuaris 2014. Strateegia neli olulisemat eesmärki:

- Eesti teadus on kõrgetasemeline ja mitmekesine
- teadus- ja arendustegevus toimib Eesti ühiskonna ja majanduse huvides
- teadus- ja arendustegevus muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks
- Eesti on rahvusvahelises teadus-, arendus- ja innovatsioonikoostöös aktiivne ja nähtav

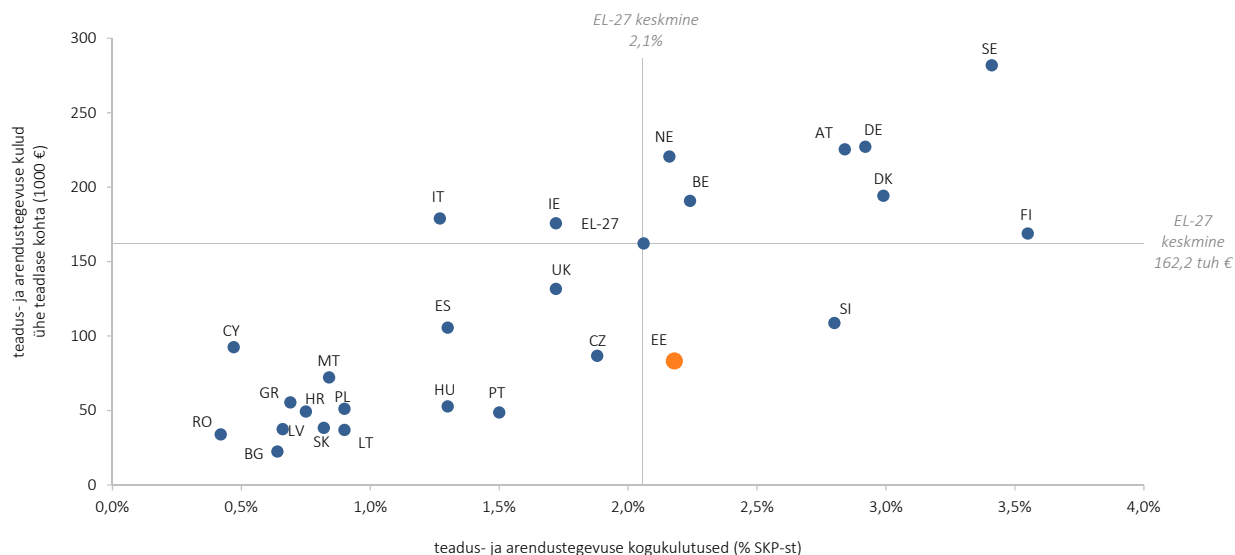
Tartu Ülikool viib koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga ellu Euroopa Liidu rahastatavat **teadus- ja innovatsioonipoliitika seireprogrammi (TIPS)**. Programmi eesmärk on hinnata seniseid teadus- ja arendustegevuse toetusmeetmeid ning analüüsida perspektiivis riigile oluliseks kujunevaid, tulevikku vaatavaid küsimusi. Programmi raames on valminud arvukalt uuringuid (näiteks strateegilisest juhtimisest ülikoolides, ettevõtete ja kõrgkoolide koostöö juhtimisest, teadusfinantseerimise vahenditest Eestis, innovatsiooni- ja teaduspoliitika näitajatest jne), mis on andnud poliitikasoovitusi Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 väljatöötamiseks.



*Teadus- ja arendustegevuse kogukulutused protsendina SKP-st Eestis ning Eesti naaberriikides aastatel 2003–2012. Allikad: Statistikaamet, Eurostat, Science and technology statistics (rd\_e\_gerdtot, andmete väljavõte märtsis 2014)*

2012. aastal oli **Eesti teadus- ja arendustegevuse kogukulutuste maht** Eesti Statistikaameti andmetel 2,18% SKP-st. Võrdluseks võib välja tuua, et 2010. aastal moodustasid teadus- ja arendustegevuse kogukulud Eestis 1,63% SKP-st. Kui erasektori investeeringute kahekordistumise põhjus on ühekordse iseloomuga (suured investeeringud tehnoloogilise arendusse õlitööstuses uue katsetehase käikulaskmisel<sup>6</sup>), siis avaliku sektori investeeringute kasvu taga oli Euroopa Liidu tõekefonde meetmete käivitumise kõrghetke saabumine ning välisvahendite mahu kasv<sup>7</sup>.

Kuigi teadus- ja arendustegevuse kogukulutused SKP-st Eestis ületasid Euroopa Liidu keskmist, moodustasid kulutused ühe teadlase kohta Eestis ainult 55% Euroopa Liidu keskmisest.



*Teadus- ja arendustegevuse kogukulutused protsendina SKP-st ja ühe teadlase kohta aastal Euroopa Liidu riikides 2012. aastal. Allikas: Eurostat, Science and technology statistics (rd\_p\_persocc, rd\_e\_gerdtot, andmete väljavõte märtsis 2014)*

<sup>5</sup> Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“. riigiteataja.ee/aktiivisa/3290/1201/4002/strateegia.pdf#

<sup>6</sup> Eesti statistika aastaraamat 2013. Statistikaamet. stat.ee/publication-download-pdf?publication\_id=34208

<sup>7</sup> Tark ja tegus rahvas 2013–2016 (2012). Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala arengukava. hm.ee/index.php?popup=download&id=11657

# ÕPPETÖÖ

## ÜLIÕPILASED

### ÕPINGUTE ALUSTAMINE

**EESMÄRK: ülikoolis õpib mitmekesise taustaga, võimekas ja motiveeritud üliõpilaskond**

2013. aastal rakendunud kõrgharidusreform lõi kõigi sisseastujate jaoks võrdsed võimalused omandada kõrgharidus tasuta. Tartu Ülikoolis kuulutati vastuvõtt välja bakalaureuseõppes 2231-le, magistriõppes 983-le ning doktoriõppes 170 õppekohale, mida oli varasema riikliku koolitustellimusega võrreldes ligi 40% enam. Vastuvõtuks moodustatud õppekohtade koguarv jäi eelmise aasta vastuvõtuga samale tasemele.

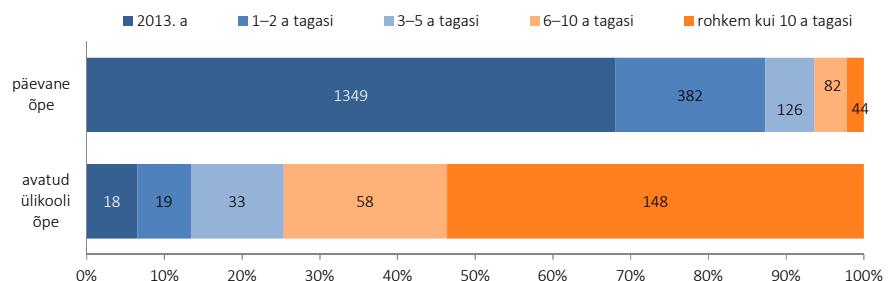
Tartu Ülikooli vastuvõtt toimub üldjuhul paremusjärjestuse alusel. Samas on teatud õppekavadele kehtestatud lävend, mille ületamisel on sisseastujale õppekoht Tartu Ülikoolis garanteeritud. Lävend on kehtestatud loodus- ja tehnoloogiateaduskonna, majandusteaduskonna ning matemaatika-informaatikateaduskonna päevase bakalaureuseõppe kavadele.

Tartu Ülikooli üliõpilaste hulka lisandus 2013. aastal kõrghariduse kolmel astmel **kokku 3889 üliõpilast**<sup>8</sup>. Enamik nendest (3811) alustas õpinguid vastava õppeastme esimesel aastal (kõrghariduse esimesel astmel 2360, magistriõppes 1270, doktoriõppes 181). Ülejäänud jätkasid kunagi katkenud õpinguid või tulid üle mõnest teisest kõrgkoolist, kandideerides vabanenud õppekohtadele.

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool võtab kõrghariduse esimeses astmes vastutusvaldkondade õppekavagruppides 2013. aastal vastu vähemalt 1800 üliõpilast**

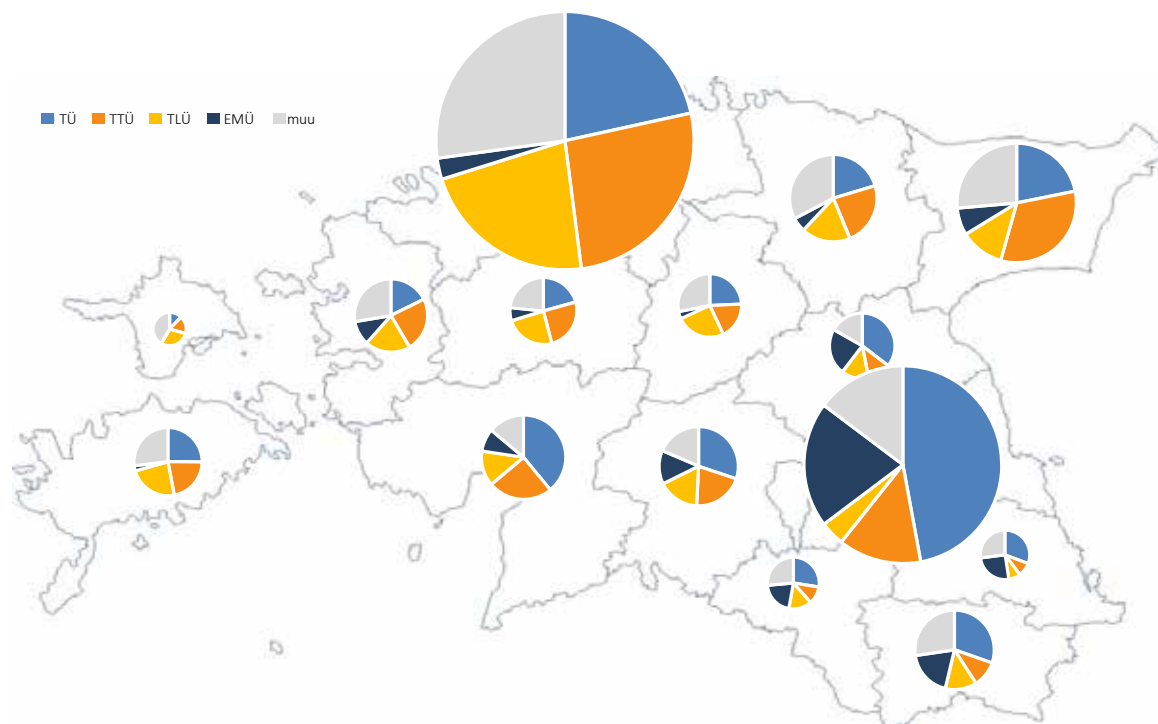
2013. aastal alustas Tartu Ülikooli **kõrghariduse esimesel astmel** õpinguid **2360 üliõpilast**: bakalaureuseõppes 1726, rakenduskõrgharidusõppes 367 ning integreeritud bakalaureuse- ja magistriõppes 267 üliõpilast.

Eestis omandas 2013. aastal üldkeskhariduse 9130 õpilast, nendest 51% (4687 lõpetanut) jätkas õpinguid mõnes Eesti kõrgkoolis. Avaõiguslikud ülikoolid võtsid kõrghariduse esimesele astmele kokku vastu 7256 üliõpilast, mis näitab gümnaasiumi varasematel aastatel lõpetanute ning kaugõppesse kandideerijate suurt osatähtsust õppekohtade täitmisel. Vastsete gümnaasiumilõpetanute osakaal Tartu Ülikooli kõrghariduse esimesele astmele sisseastunutest oli 2013. aastal 58% (päevases õppes 67%, avatud ülikooli õppes 5%).



2013. aastal Tartu Ülikooli kõrghariduse esimesele astmele vastuvõetud üliõpilaste osakaal üldhariduskooli lõpetamise aja järgi. Jooniselt puuduvad isikud, kes on lõpetanud kutsekooli või kelle kohta puudub info üldhariduskooli lõpetamise aasta kohta. Allikas: Tartu Ülikooli õppeinfosüsteem (ÕIS)

<sup>8</sup> Vastuvõetute arvus kajastuvad isikud, kes immatrikuleeriti ajavahemikul 11.11.2012–10.11.2013 ning kes õppisid seisuga 10.11.2013

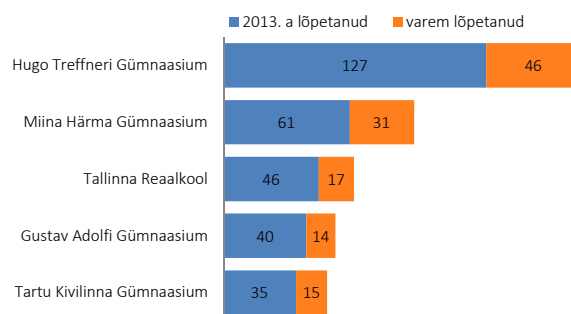


Vastavas maakonnas 2013. aastal üldkeskhariduse omandanute ja kohe kõrghariduse esimesele astmele astunute jaotus Eesti kõrgkoolide lõikes. Maakondade võrdluses oli kõige rohkem isikuid Harjumaa (1803), kõige vähem Hiiu maakonnast (41). Allikas: EHS

Tartu Ülikooli asuti õppima kõikidest Eesti maakondadest. Suurima osakaaluga olid võrdselt Harjumaa ja Tartumaa (27%). Suurem oli ka immatrikuleeritute osakaal maakondadest, kus asuvad ülikooli regionaalsed kolledžid (Ida-Virumaa, Pärnumaa ja Viljandimaa).

Kõikidest Eesti gümnaasiumide lõpetanutest, kes sooritasid 2013. aastal vähemalt ühe riigieksami 90 või enamale punktile, kandideeris Tartu Ülikooli 58%, ning vähemalt ühe riigieksami 100 punktile sooritanud abiturientidest kandideeris Tartu Ülikooli 60%. Eelmisel aastal olid vastavad näitajad 61% ja 67%. 2013. aastal 730 kuld- või hõbemedali pälvinust asus Tartu Ülikooli õppima 268 isikut (37%).

Olümpiaadide ja ainevõistluste tulemuste alusel kvalifitseerus 2013. aastal sisse astuma 244 õpilast, neist eritingimuse alusel asus ülikooli õppima 95 isikut (39%). Kogemus näitab, et umbes 10% kvalifitseerunute ei kasuta soodustust ning astub ülikooli tavakorras.



Gümnaasiumid, mille lõpetanutest jätkas 2013. aastal Tartu Ülikoolis kõrghariduse esimesel astmel õpinguid kõige enam isikuid. Allikas: ÖIS

**Magistriõppes** alustas 2013. aastal õpinguid **1270 üliõpilast** (941 päevases õppes ning 329 avatud ülikooli õppes). Aasta-aastalt suureneb ka teistest kõrgkoolidest Tartu Ülikooli õppima asujate osakaal. 2013. aastal Tartu Ülikoolis magistriõppesse lisandunud üliõpilastest 31% oli oma eelnevad õpingud lõpetanud mujal kui Tartu Ülikoolis (sh 10% välisülikoolis, 4% Tallinna Ülikoolis, 3% Tallinna Tehnikaülikoolis, 2% Eesti Maaülikoolis). **Doktoriõppes** alustas 2013. aastal õpinguid **181 doktoranti** (9 doktorandi võrra vähem kui 2012. aastal ning 75 vähem kui 2011. aastal).

Kõrghariduse esimese astme ning magistriõppe esimese aasta üliõpilaste seas korraldatakse igal aastal **tagasisideküsitlus**, et selgitada välja üliõpilaste õppekavavaliku põhjused ning peamised allikad, kust saadakse infot ülikooli õppimisvõimaluste, õppekavade ja õppekorraldust puudutavate küsimuste kohta. 2013. aastal andis tagasisidet 1677 üliõpilast ehk 45% kõigist neist, kes alustasid oma õpinguid 2012/2013. õppeaastal.

Enamik (üle 95%) vastanutest olid eelnevalt läbi mõelnud, miks astuda ülikooli. Nii kõrghariduse esimese kui teise astme üliõpilased nimetasid ülikooli astumise põhjusena eelkõige soovi õppida huvipakkuval erialal ning saada juurde uusi teadmisi. Paljud tõid õppima asumise põhjusena välja ka tööst tingitud vajaduse erialase hariduse järele. Välisüliõpilastele oli Tartu Ülikooli kasuks otsustamise juures oluline eelkõige ülikooli pakutav kõrgetasemeline haridus, soodsad vastuvõtutingimused, ülikooli asukoht ning jõukohane õppeteenustasu. Küsitluse tulemustest selgus, et õpingute kõrvalt

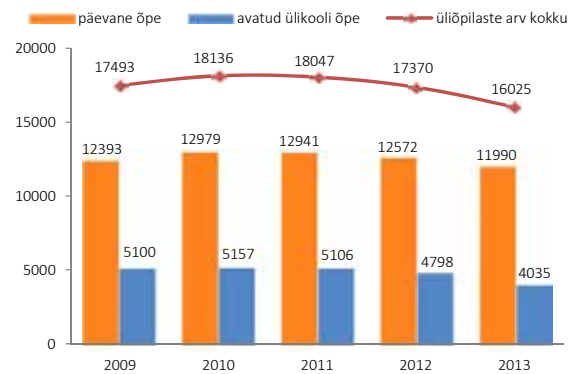
käis tööl 41% kõrghariduse esimesel astmel õppijatest ning 68% magistriõppes õppijatest. Töötavaid isikuid on enam avatud ülikooli õppe üliõpilaste hulgas. Kui päevases õppes töötati valdavalt osalise koormusega, siis avatud ülikooli õppes eelkõige täiskohaga, kusjuures töötamise põhjusena toodi välja eeskätt majanduslikud põhjused.

## ÕPPIMINE

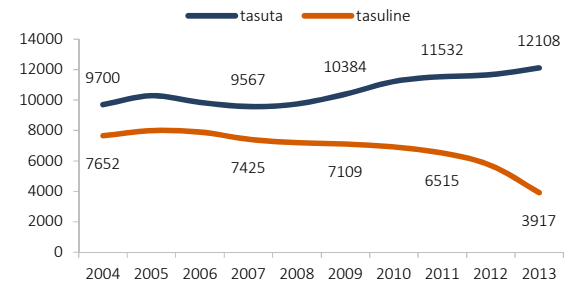
Seisuga 10.11.2013 õppis Tartu Ülikoolis **16 025 üliõpilast**, kelle hulgas oli 579 välisüliõpilast. Tasulistel õppekohtadel õppis 24% kõikidest üliõpilastest (3917 üliõpilast). Kõrgharidusreformist tingituna on tasulistel õppekohtadel õppivate üliõpilaste arv võrreldes eelneva aastaga kahanenud 31%.

Ainukese klassikalise ülikoolina Eestis on Tartu Ülikooli eripära ja eelis teiste ülikoolide ees tema laiapõhjalisus. 2013. aastal õppisid üliõpilased üheksas teaduskonnas ja neljas kolledžis kokku 193 õppekaval, sh kaheksal ühisõppekaval. Ühisõppekavadel õppijatest 105 üliõpilast õppis Tartu Ülikooli koordineeritavatel õppekavadel, 240 üliõpilast teiste kõrghariduse koordineeritavatel õppekavadel. Kõige rohkem üliõpilasi õppis 2013. aastal sotsiaal- ja haridusteaduskonnas (2981 üliõpilast). Tartu Ülikooli üliõpilased jagunesid ülikooli nelja valdkonna vahel järgnevalt: 46% üliõpilastest *socialia*, 21% *humaniora*, 21% *realia et naturalia* ning 12% *medicina* valdkonnas.

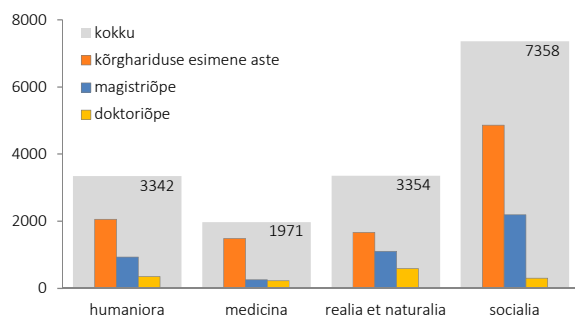
Teadusülikoolina pöörab ülikool erilist tähelepanu **magistri- ja doktoriõppe** osatähtsuse suurendamisele, et tugevdada teadmispõhlist ühiskonda. Viimase viie aasta jooksul on Tartu Ülikoolis doktoriõppe ja magistriõppe üliõpilaste osakaal kasvanud, moodustades 2013. aastal kokku rohkem kui kolmandiku ülikooli üliõpilaskonnast (magistriõppes õppis 4493, doktoriõppes 1457 üliõpilast). Magistri- ja doktoriõppe üliõpilaste osakaal oli kõrgeim *realia et naturalia* valdkonnas, kus kõrghariduse esimesel astmel õppis 50%, magistriõppes 33% ning doktoriõppes 17% üliõpilastest.



Tartu Ülikooli üliõpilaste arv päevases ja avatud ülikooli õppes ning üliõpilaste koguarv aastatel 2009–2013. Allikas: ÕIS



Riigieelarvelistel/tasuta ja riigieelarvevälistel/tasulistel õppekohtadel õppivate üliõpilaste arv ajavahemikul 2004–2013. Allikas: ÕIS



Tartu Ülikooli üliõpilaste arv ülikooli nelja valdkonna ja õppeastmete lõikes 2013. aastal. Allikas: ÕIS

<b>Socialia (7358)</b>			<b>Humaniora (3342)</b>		<b>Realia et naturalia (3354)</b>	
Sotsiaal- ja haridusteaduskond (2981)	Õigusteaduskond (1635)		Filosoofia-teaduskond (2422)	Loodus- ja tehnoloogia-teaduskond (2290)	Matemaatika-informaatika-teaduskond (1064)	
	Majandusteaduskond (1119)				Viljandi kultuuriakadeemia (718)	<b>Medicina (1971)</b>
	Pärnu kolledž (690)		Usuteaduskond (202)	Arstiteaduskond (1498)		
	Narva kolledž (841)			Keha-kultuuri-teaduskond (473)		
Euroopa kolledž						

Tartu Ülikooli üliõpilaste arv ülikooli nelja valdkonna ning struktuuriüksuste lõikes 2013. aastal. Kastid joonisel on omavahel proportsioonis, kogu joonis = 100%. Allikas: ÕIS.



## VÄLISÜLIÕPILASED JA ÜLIÕPILASVAHETUS

**EESMÄRK:** ülikool pakub üliõpilastele rahvusvahelist ja kultuuriliselt mitmekesist õpikeskkonda ning soodustab üliõpilasrännet

2013. aastal alustas Tartu Ülikoolis õpinguid 195 välisüliõpilast. Immatricleeritud välisüliõpilaste päritoluriikidest on enim esindatud Soome (24), Venemaa (19), Ukraina (18) ja USA (14).

Seisuga 10.11.2013 õppis Tartu Ülikoolis **kokku 579 välisüliõpilast**, mis moodustas 3,6% üliõpilaste üldarvust. Doktorioõppes moodustas välisüliõpilaste osakaal kõigist üliõpilastest 8,9%, magistriõppes 5,8% ja kõrghariduse esimesel astmel 1,9%. Magistriõppes õppis 260 välisüliõpilast (45% kõigist Tartu Ülikooli välisüliõpilastest) ning doktorioõppes 129 välisdoktoranti (22% kõigist Tartu Ülikooli välisüliõpilastest). Kokku õppis ülikoolis välisüliõpilasi 73 riigist.

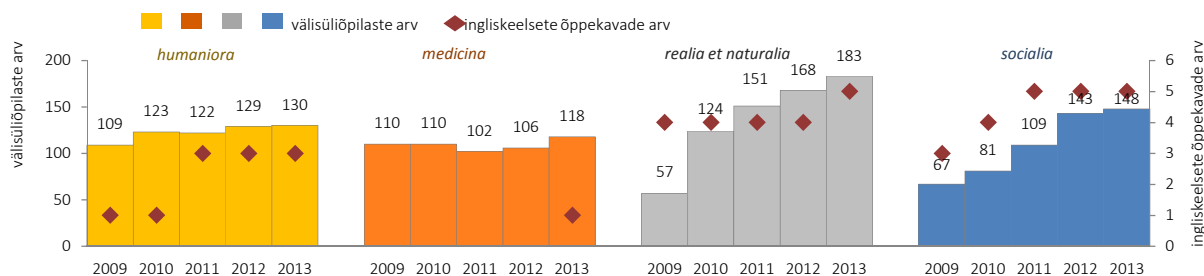
Viimase viie aasta jooksul on välisüliõpilaste osakaal kasvanud eelkõige *realia et naturalia* valdkonnas, kus 2013. aastal õppis 32% välisüliõpilastest, ning *socialia* valdkonnas, kus 2013. aastal õppis 26% välisüliõpilastest.

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS:** ülikool suurendab üliõpilaste rahvusvahelist õpirännet

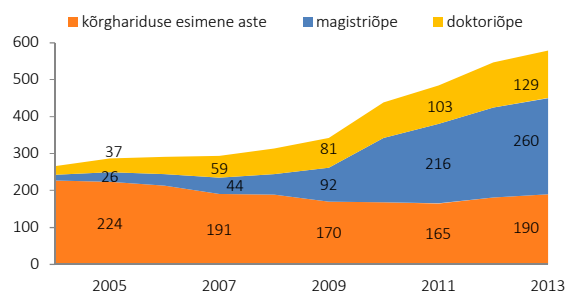
2012/2013. õppeaastal õppis Tartu Ülikoolis **491 väliskülalisüliõpilast**. Euroopa Liidu kõrgharidusprogrammi Erasmus raames õppis Tartu Ülikoolis kokku 264 vahetusüliõpilast (kasv 17%). Iga neljas Erasmus programmi võimalusi kasutanud üliõpilane oli pärit mõnest partnerülikoolist Saksamaalt. Suurem huvi Tartu Ülikoolis õppimise vastu oli ka Itaalia ja Poola üliõpilastel. Väljaspool Erasmus programmi Tartu Ülikoolis õppivate väliskülalisüliõpilaste arv (227) on eelneva aastaga võrreldes kasvanud 10%.

Alates 2008/2009. õppeaastast on doktorioõppe ja rahvusvahelistumise programm DoRa võimaldanud tuua ülikooli väliskülalisdoktorante ja toetada nende lühiajalist õppe- ja teadustööd. Seda võimalust kasutas 2012/2013. õppeaastal kokku 56 doktoranti 26 riigist.

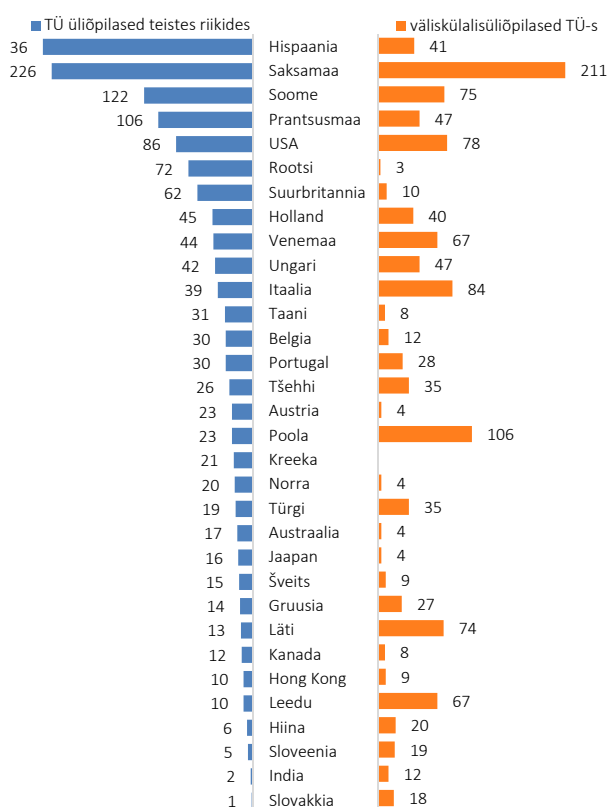
Ülikooli andmetel suundus 2012/2013. õppeaastal **Tartu Ülikoolist välismaale 474 vahetusüliõpilast**, nendest 70 käis praktikal. Võrreldes eelneva õppeaastaga vähenes välismaal õppijate ja praktikal käinute koguarv 9%. 289 üliõpilast ehk 61% väliskõrgkoolides õppinud ja välispraktikal osalenud üliõpilastest kasutas Erasmus programmi. Kõige enam üliõpilasi suundus programmi raames Hispaaniasse (19%), Saksamaale (17%) või Prantsusmaale (10%). Väljaspool Erasmus programmi käis väliskõrgkoolides õppimas 185 Tartu Ülikooli üliõpilast.



Tartu Ülikoolis õppivate välisüliõpilaste arv ning ingliskeelsete õppekavade arv kõrghariduse kahel esimesel astmel ülikooli nelja valdkonna lõikes aastatel 2009–2013. Allikas: ÖIS, õppeosakond



Tartu Ülikoolis õppivate välisüliõpilaste arv õppeastmete lõikes aastatel 2004–2013. Allikas: ÖIS



Riigid, kellega on olnud kõige tihedam üliõpilasvahetus õppeaastatel 2010/2011, 2011/2012 ja 2012/2013 kokku. Joonisel kajastuvad riigid, kust on kolme aasta jooksul õppima tulnud või kuhu õppima läinud vähemalt 10 isikut. Allikas: õppeosakond

## ÕPINGUTE LÕPETAMINE JA JÄTKAMINE

**EESMÄRK:** ülikooli lõpetajad sisenevad edukalt tööturule, õpivad edasi magistri- ja doktoriõppes

2012/2013. õppeaastal lõpetas ülikooli kokku **3117 üliõpilast**. Üliõpilastest suurim osa (45%) lõpetas õpingud *socialia* valdkonnas. Lõpetanutest 22% õppisid *humaniora*, 22% *realia et naturalia* ning 11% *medicina* valdkonnas. Diplomiga *cum laude* lõpetas ülikooli 238 üliõpilast.

2013. aastal kaitsti Eestis 211 doktorikraadi, neist veidi enam kui pooled Tartu Ülikoolis. 2013. aastal kaitsti Tartu Ülikoolis **114 doktoritööd**. Ühisjuhendamise lepingu alusel kaitstes doktoritöö kolm doktoranti.

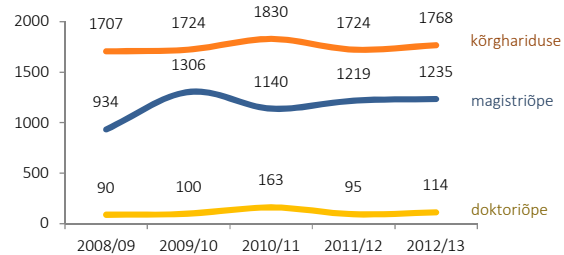
Eelmisel õppeaastal Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe lõpetanutest jätkas 2013/2014. õppeaastal siin magistriõppes 45%. Õppevaldkondade lõikes jätkasid magistriõppes kõige enam loodus- ja täppisteaduste valdkonna (62%) ning teeninduse valdkonna lõpetanud (59%). Ka eelmisel aastal oli edasiõppijate osakaal suurim just neis kahes õppevaldkonnas.

2012/2013. õppeaastal Tartu Ülikooli lõpetanud magistritest jätkas 9% õpinguid oma ülikooli doktoriõppes. Kõige suurem oli edasiõppijate osakaal loodus- ja täppisteaduste valdkonnas (33%) ning tehnika, tootmise ja ehituse valdkonnas (22%). Ka eelmisel aastal oli edasiõppijate osakaal suurim just neis kahes õppevaldkonnas.

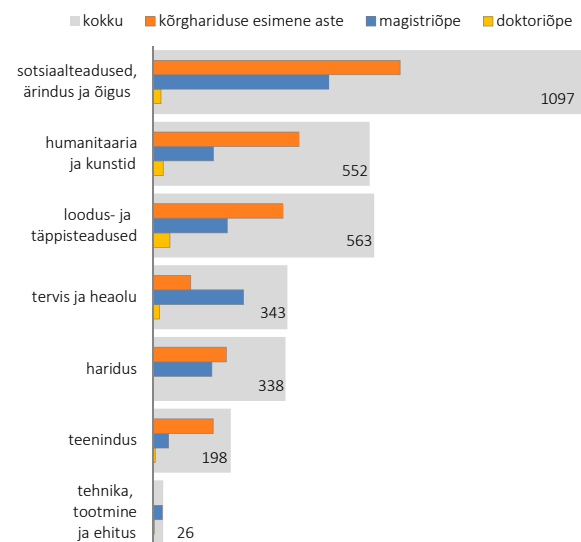
## ÕPINGUTE KATKESTAMINE

EHIS-e andmetel oli 2012/2013. õppeaastal keskmine katkestanute osakaal<sup>9</sup> Eesti avaõiguslikes ülikoolides 16%. Katkestanute osakaal oli suurim loodusteadus- ja täppisteaduste (18,7%) ning tehnika, tootmise ja ehituse õppevaldkonnas (19%). 2012/2013. õppeaastal **katkestas Tartu Ülikoolis õpingud 2584 üliõpilast** (katkestanute osakaal 15%). Katkestanud üliõpilastest 35% õppis esimesel aastal. Üle poole katkestanutest olid bakalaureuseõppe üliõpilased. Peamised õpingute katkemise põhjused olid omal soovil katkestamine (34%), õppe lõpukuupäeva möödumine (34%) ning edasijõudmatus (21%). Eelmise aastaga võrreldes on 2% võrra suurenenud õppe lõpukuupäeva möödumisel tehtud eksmatrikuleerimiste osakaal. Võrreldes eelmise aastaga on sagenenud katkestamine ka kolmanda aasta üliõpilaste seas.

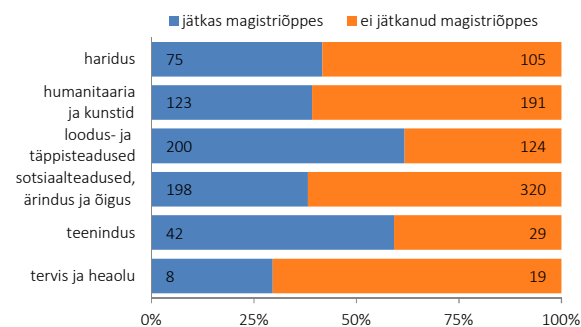
Tartu Ülikool



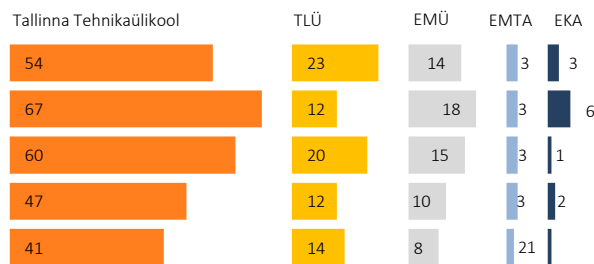
Tartu Ülikooli lõpetanute arv õppeastmete lõikes õppeaastatel 2008/2009–2012/2013. Allikas: ÕIS



Tartu Ülikooli lõpetanute arv õppevaldkondade ja õppeastmete lõikes 2013. aastal. Allikas: ÕIS



2012/2013. õppeaastal Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe lõpetanute ning 2013/2014. õppeaastal Tartu Ülikooli magistriõppes õpinguid jätkanute ja mittejätkanute arv ning osakaal õppevaldkondade lõikes. Allikas: ÕIS

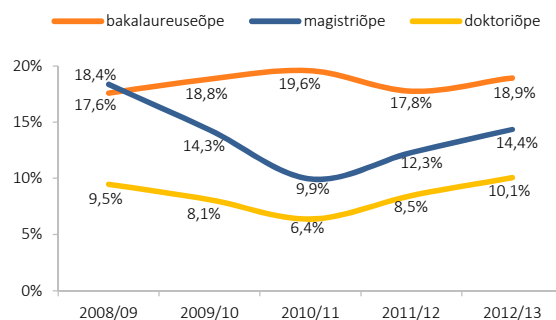


Avaõiguslike ülikoolide doktoriõppe lõpetanute arv aastatel 2009–2013. Allikas: EHIS

<sup>9</sup> 2012/2013. õppeaastal katkestanute osakaal 2012. aasta üliõpilaste arvust.

## ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool vähendab kõrghariduse esimesel ja teisel astmel loodus- ja täppis- teaduste õppevaldkonnas katkestajate osakaalu, rakendades meetmeid üliõpilaste õppimise toetamiseks

Protsentuaalselt oli Tartu Ülikoolis kõige enam katkestanud teeninduse (17,6%) ning sotsiaalteaduste, ärimise ja õiguse õppevaldkonnas (17,4%). Loodus- ja täppis- teaduste õppevaldkonnas oli katkestanute osakaal 16,3%. Katkestamise vähendamiseks on Tartu Ülikoolis loodud mitmeid meetmeid (loe täpsemalt peatükist „Õppekvaliteedi meetmed“). Väljaselgitamist vajab asja- olu, kuivõrd on hakanud mõjutama katkestamiste arvu 2013. aastal rakendunud kõrgharidusreform.



Loodus- ja täppis- teaduste valdkonna katkestanute osakaal üliõpilaste arvust õppeastmete lõikes õppeaastatel 2008/2009–2012/2013. Allikas: EHS

## ÕPPEKAVAD

**EESMÄRK:** ülikool pakub õpet kvaliteedihindamise läbinud õppekavade alusel ja vähendab õppekavade killustatust

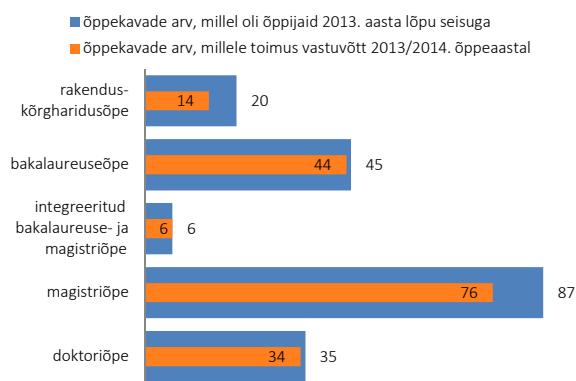
**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS:** ülikool tagab rahvusülikoolina eesti keeles kõrghariduse omandamise humanitaar-, sotsiaal-, arsti- ja loodusteaduste alal

2013/2014. õppeaastal õppisid üliõpilased Tartu Ülikoolis kokku **193 õppekaval**, üliõpilaste vastuvõtt toimus 174 õppe- kavale. Reformidest tulenenud õppekavade arvu muutuse suurust saab vaadata võrdluses 2006/2007. õppeaastaga, mil üliõpilased õppisid veel nii vanadel (4+2 süsteemi) kui ka uutel (3+2) õppekavadel, kuigi vastuvõtt toimus ainult uutele õppekavadele. Võrreldes omavahel 2009. aastat ja 2013. aastat, on õppekavade arv Tartu Ülikoolis kahanenud ligi 30% (273-lt 193-le).

Õppekavade arv õppeastmete 2006/2007. õppeaastal ning 2013/2014. õppeaastal

Õppeaste	2006/2007		2013/2014	
	Õppekavad, millele toimus vastuvõtt	Õppekavad, millel õppis üliõpilasi	Õppekavad, millele toimus vastuvõtt	Õppekavad, millel õppis üliõpilasi
Rakendus- kõrgharidusõpe	19	39	14	20
Bakalaureuseõpe	47	88	44	45
Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe	5	9	6	6
Õpetajakoolituse kutseaasta		14		
Magistriõpe	81	129	76	87
Doktoriõpe	36	70	34	35
<b>Kokku</b>	<b>188</b>	<b>349</b>	<b>174</b>	<b>193</b>

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS:** ülikool vähendab vastuvõtuks avatud õppekavade arvu vähemalt 5%, korraldades ühtlasi vajadust, missiooni ja ressursse arvestades ümber õppetöö õppekavadel, mille õpiväljundid on sarnased või millel õpib kõrghariduse esimesel astmel vähem kui 15 ja magistriõppes vähem kui 10 üliõpilast



Tartu Ülikooli õppekavade arv 2013/2014. õppeaastal (ühisõppe- kavade puhul on arvestatud vaid Tartu Ülikooli koordineeritavaid õppekavu). Allikas: õppeosakond

2013. aasta 10. novembri seisuga oli Tartu Ülikoolis neli magistriõppe õppekava, millel õppis vähem kui 10 üliõpi- last. Nendest kahel õppekaval on üliõpilaste vastuvõtt lõpetatud juba aastatel 2009–2010 ning üks uus õppekava (finantsmatemaatika, mille õppekeeleks on inglise keel) avati vastuvõtuks 2013/2014. õppeaastal. Vastuvõtuks on veel avatud klassikalise filoloogia magistriõppe õppe- kava, kuigi õppekaval õppis 2013. aastal kaks üliõpilast. Kõrghariduse esimesel astmel õppis kõikidel õppekavadel rohkem kui 15 üliõpilast.

Sotsiaal- ja haridusteaduskonna ning loodus- ja tehnolo- giateaduskonna koostöös loodi uus haridusteaduse doktoriõppekava, mis ühendas senise haridusteaduse ja loodusteadusliku hariduse õppekava. Vastuvõtt ühisele õppekavale algas 2013/2014. õppeaastal.

Aastatel 2008–2013 on Tartu Ülikool koostöös teiste Eesti avaõiguslike ülikoolidega avanud magistriõppes **kaheksa ühisõppekava**. Valdavalt on ühisõppekavade õppekeel inglise keel.

## INGLISKEELSESED ÕPPEKAVAD

**EESMÄRK: ülikool arendab rahvusvahelisi õppekavasid**

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool suurendab ingliskeelsete õppeainete ja õppekavade arvu**

Kui 2009. aastal oli Tartu Ülikoolis kõrghariduse esimesel ja teisel astmel kaheksa ingliskeelset õppekava, siis 2013. aastal oli **ingliskeelseid õppekavasid 14**, enamik neist magistritasemel (sh viis ühisõppekava). Kaheksa magistriõppe õppekava on loodud nn ägedate õppekavade toetusprogrammi ning kõrgkoolide ja ettevõtete koostöömeetme toel.

Märkimisväärne lisarahastus on ajendanud looma õppekavasid, mis ühendavad ülikoolide parima pädevuse (ühisõppekavad) ja pakuvad huvi nii Eesti kui ka välisüliõpilastele. Välise rahastuse toel loodud ingliskeelseid magistriõppe õppekavasid iseloomustab peale erialadevahelisuse ka Eesti üliõpilaste suurem osakaal õppijate hulgas, seda eriti ühisõppekavade puhul. 2013. aastal õppis kõikidel ingliskeelsetel magistriõppekavadel 212 Eesti üliõpilast, neist ühisõppekavadel õppis 66,2% (169 üliõpilast). Ülikool osaleb ka kolmes Erasmus Munduse ühisõppeprogrammis.

*Ingliskeelsed õppekavad 2013/2014. õppeaastal kõrghariduse esimesel ja teisel astmel*

<i>humaniora</i>	
* Semiootika	Filosoofiateaduskond
* Virtuaalkeskondade loomine ja arendamine	Viljandi kultuuriakadeemia
* Muusika ja filmikunsti helitehnoloogiad (ühisõppekava Tallinna Ülikooliga, koordineerib TÜ)	Viljandi kultuuriakadeemia
<i>medicina</i>	
*** Arstiteadus	Arstiteaduskond
<i>realia et naturalia</i>	
* Rakenduslik mõõdeteadus	Loodus- ja tehnoloogiateaduskond
* Materjalid ja protsessid jätkusuutlikus energeetikas (ühisõppekava Tallinna Tehnikaülikooliga, koordineerib TTÜ)	Loodus- ja tehnoloogiateaduskond
* Tarkvaratehnika (ühisõppekava Tallinna Tehnikaülikooliga, koordineerib TÜ)	Matemaatika-informaatikateaduskond
* Küberkaitse (ühisõppekava Tallinna Tehnikaülikooliga, koordineerib TTÜ)	Matemaatika-informaatikateaduskond
* Finantsmatemaatika	Matemaatika-informaatikateaduskond
<i>socialia</i>	
** Ettevõtetemajandus	Majandusteaduskond
* Läänemere regiooni uuringud	Sotsiaal- ja haridusteaduskond
* Ristmeedia tootmine (ühisõppekava Tallinna ülikooliga, koordineerib TLÜ)	Sotsiaal- ja haridusteaduskond
* Euroopa Liidu – Venemaa uuringud	Euroopa kolledž
* Heaolu- ja spaateenuste disain ja juhtimine	Pärnu kolledž
<i>* magistriõppe õppekavad, ** bakalaureuseõppe õppekavad, *** integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe</i>	

*Rahvusvahelised ühisprogrammid 2013/2014. õppeaastal*

Majandus-, riigi- ja ühiskonnateaduse Erasmus Munduse ühisprogramm (IMESS)	Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Venemaa, Kesk- ja Ida-Euroopa uuringute Erasmus Munduse ühisprogramm (IMRCEES)	Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Infoturbe Erasmus Munduse ühisprogramm (NordSecMob)	Matemaatika-informaatikateaduskond

### **Tartu Ülikooli osalus Erasmus Munduse meetme II partnerlusprojektides**

*IDEAS (Innovation and Design for Euro-Asian Scholars), koordineerib Mälardaleni ülikool (Rootsi).  
Projekti raames saavad Aasia ülikoolide üliõpilased ja õppejõud tulla Euroopasse, sh Tartu Ülikooli õppima ja ennast täiendama.*

*AURORA I ja AURORA II (Towards Modern and Innovative Higher Education), koordineerib Turu ülikool (Soome).  
Projekti eesmärk on toetada üliõpilas- ja õppejõuvahetust Euroopa Liidu ja Venemaa ülikoolide vahel.*

*Svågata.eu: Experience Europe as an Indian. Projekti raames saavad India üliõpilased, õppejõud ja ülikoolide töötajad  
taotlema toetust õppimiseks ja töötamiseks Euroopa partnerülikoolides.*

## E-ÕPE

### Eesmärk: ülikool toetab tehnoloogia igapäevast kasutamist õppetöös

E-õpet kasutatakse ülikoolis valdavalt kombineeritult auditoorse õppega, et toetada üliõpilaste iseseisvat tööd. 2013. aastal töötas ülikoolis kaheksa haridustehnoloog, kes nõustasid õppejõude metoodiliselt ja tehniliselt e-kursuste loomisel ja õpetamisel.

#### E-õppe kasutamine Tartu Ülikoolis

	2011	2012	2013
Osaliselt või täielikult veebipõhiste õppeainete arv	850	1264	1580
Täielikult veebipõhiste õppeainete arv	111	110	108
Osaliselt või täielikult veebipõhiste õppeainete osakaal kõigist õppeainetest	9%	14%	18%
Veebipõhistel õppeainetel osalenute arv	26 870	38 614	46 672
Veebipõhise õpikeskkonna Moodle kasutajate arv	18 902	24 753	27 537
Veebipõhise õpikeskkonna Moodle kursuste arv	1475	2047	2545
E-õppe programmi BeSt raames loodud uute e-kursuste arv	68	50	73
E-õppe programmi BeSt raames loodud uute õpiobjektide arv	115	72	117
Videote arv UTTV videoportaalil	1681	2175	2838
Veebiseminari kasutatavate õppejõudude arv	49	49	33
Veebiseminari kasutamise aeg (tundides)	3147	4680	2128

2013. aastal tehti uuring, et välja selgitada, kuidas on akadeemiliste struktuuriüksuste juhid ja programmijuhid rahul e-õppe olukorraga ülikoolis ning millised on nende arvates e-õppe arendamise võimalused, kitsaskohad ja prioriteedid. Küsitlusele vastas programmijuhtide, instituudi juhtide ning õppeprodekaanide hulgast 26 isikut, kes tõid välja e-õppe arendamise kolm enimväärtustatud põhjust: õppijate iseseisva töö toetamise parandamine, õppetöö paindlikumaks ja mitmekesisemaks muutmine ning see, et e-õppe puhul on lihtsam kasutada õppeülesande täitjaid väljastpoolt ülikooli. Vastanud pidasid vajalikuks e-õppe laialdasemat kasutamist ning arendamist ülikoolis. E-õpet peaks arendama kui traditsioonilise õppe täiendust ning eelkõige võiks seda kasutada avatud ülikooli õppevormi puhul, täielikult veebipõhiste õppekavade väljatöötamist ülikoolis ei peetud mõistlikuks.

E-õppejõu koolitusprogrammi raames jätkati õppejõudude koolitamist e-õppe vallas, kus kokku osales 364 inimest, neist 87 Tartu Ülikoolist. 2013. aastal jätkus Euroopa Liidu tööuefondide programmi BeSt raames uute e-kursuste ja õpiobjektide väljatöötamine. BeSt programmi toetusel loodud õpiobjektid ning e-kursuste õppematerjalid on avalikult kättesaadavad HITSA innovatsioonikeskuse repositooriumis ning Tartu Ülikooli raamatukogu repositooriumis dSpace e-õppe materjalide kollektioonis.

2013. aasta kevadel alustati Tartu Ülikoolis kahe ingliskeelse MOOC-i (*massive open online course* ehk internetis kõigile tasuta kättesaadav e-kursus) väljatöötamist ja aasta lõpuks valmis nende sisu: „Estimation of measurement uncertainty in chemical analysis“ (professor Ivo Leito, Lauri Jalukse, Irja Helm) ja „Energy policies in Europe“ (Euroopa kolledži meeskond). Peale tekstiliste õppematerjalide sisaldavad need e-kursused videoklippe ning rohkesti enesetestimise võimalusi.

*Eesti e-ülikooli konsortsium andis 2013. aastal e-kursuse kvaliteedimärgi Tartu Ülikooli 16 kursusele*

## ARENDUSTEGEVUS

### ETTEVÕTLUSÕPE

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS:** ülikool täiendab kõrghariduse esimese ja teise astme õppekavades õpiväljundite saavutamiseks vajalikke ülekantavaid oskusi ja hoiakuid (sh ettevõtlikkust ja innovatsiooniteadlikkust) arendavaid õppeaineid ja -meetodeid, sh suurendades praktika mahtu ning praktikute kaasatust ja tagades ülekantavate oskuste arendamise võimaluse kõikidel õppekavadel

Ülekantavate pädevuste arvestamiseks õppekava osana on Tartu Ülikoolis loodud spetsiaalselt kaks õppeainet, et üliõpilased saaksid taotleda nende arvestamist varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise korras (kumbagi õppeainet saab arvestada samas õppeastmes ühe korra).

**EESMÄRK:** ülikool arendab ettevõtlusõpet, algatades üliõpilaste oskusi, ettevõtlikkust ja innovatsiooni arendava õppe katseprojekti



## ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool vastutab koostöös teiste ülikoolide ja partneritega ettevõtlusõppe arendamise eest Eestis

2013. aastal läbis ettevõtluse üldkursuse (3 EAP-d) 256 üliõpilast (sh 39 inglise keeles), äriplaani koostamise e-kursuse (3 EAP-d) 38 üliõpilast, baaskursuse (6 EAP-d) 99 üliõpilast ning valdkondliku (IT, sotsiaalne ettevõtlus, innovatsioon ja ettevõtluspedagoogika) ettevõtluskursuse (3/6 EAP-d) 245 üliõpilast.

Viljandi kultuuriakadeemia käivitas katseprojektina kohustusliku ettevõtlusõppe. Tudengid peavad läbima 6 EAP mahus praktilise ettevõtluse baaskursuse, mille käigus arendatakse oma reaalse äriprojekti ideed. Kursusele järgneb 6 EAP mahus praktika, mille jooksul käivitatakse oma ettevõtte või viiakse ellu oma projekt. Tugiteenuseid pakuvad mentorid, maakondlik arenduskeskus, ideelabor jt. Narva kolledž on välja töötanud ettevõtlikkuse õppeprogrammi õpetajakoolituses, mille läbivad kõik õpetajakoolituse üliõpilased. Täienduskoolitused toimuvad koostöös Ida-Viru ettevõtluskeskusega.

Õppejõudude ettevõtlusõppe koolitus toimus projekti ENTREINT raames ja selle läbis 16 õppejõudu eri kõrgkoolidest. Peale selle toimusid ka õppejõudude koolitused programmi Primus alategevuse „Eesti kõrgkoolide ettevõtlusõppe õppematerjalide ja õpimetoodika arendamise“ projekti raames. Koolituse läbis 11 Tartu Ülikooli õppejõudu.

Koostöös Tallinna Tehnikaülikooli, Tallinna Ülikooli ja Eesti Ettevõtluskõrgkooliga Mainor töötati välja videoloengute-põhine ettevõtlusõppe algkursus, mille raames räägivad õppejõud alustava ettevõtja jaoks vajalikel teemadel. Tartu Ülikooli videoloengud on valminud Euroopa Liidu tõukefondide programmi Primus ettevõtlusõppe edendamise projekti raames. Projekti eesmärk on suurendada tudengite ettevõtlikkuse hoiakut ning parandada kõrgkoolilõpetajate konkurentsivõimet.

Välja on töötatud ettevõtlusõppe kontseptsioon, millest lähtuvalt on loodud regionaalsed mentorvõrgustikud just vastavalt haridusametuste spetsiifikale. Ettevõtl(ikk)usõppe arendamise töörühma loomiseks toimus Tartu Ülikooli eestvedamisel õppereis Taani, mille käigus tutvuti sealse võrgustikutöö kogemusega.

2013. aastal alustas tööd üle-eestiline laiapõhjaline ettevõtlusõppe arendamise töörühm, mille ülesanne on töötada välja ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe programm järgmiseks tõukefondide perioodiks. Töörühma kuuluvad esindajad kõrgkoolidest, ministriumidest, rakendusüksustest, üldhariduskoolidest ja teistest valdkonnaga tegutsevatest organisatsioonidest. Töörühma juhhib Tartu Ülikool.

2013. aastal pandi alus ettevõtluskursuste käigus arendatud äriplaanide ja -kontseptsioonide võistlusele „Kaleidoskoop“. Esimesel võistlusel osales eri kursustel välja valitud 12 meeskonda umbes 30 üliõpilasega. Lisaks žüriile olid võistlust jälgimas ka mentorvõrgustiku mentorid, kellega osalejad said oma ettevõtlusprobleeme arutada. Mitmed meeskonnad said endale juhendajad ja võimaluse oma teenuse või toote realiseerimiseks, teised aga võimaluse ühineda inkubatsiooniprogrammiga kas ideelaboris või Tartu Loomeinkubaatoris.

Alustati läbirääkimisi Tartu Ülikooli teaduskondade ja kolledžitega ettevõtluse- ja innovatsioonikeskuse loomiseks. Konsortsiumis soovisid osaleda filosoofiateaduskond, loodus- ja tehnoloogiateaduskond, majandusteaduskond, matemaatika-informaatikateaduskond, sotsiaal- ja haridusteaduskond, Narva kolledž, Pärnu kolledž ja Viljandi kultuuriakadeemia.

## ÕPETAJAKOOLITUS

**EESMÄRK: ülikool korraldab ümber õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupis toimuva õppe- ja teadustegevuse ning rakendab meetmed, mis aitavad selles õppekavagrupis 2014. aastal saavutada magistri- ja doktoriõppes tähtjatu õppe läbiviimise õiguse**

2011. aastal toimunud õppekavade üleminekuhindamisest möödunud lühikese aja jooksul on õpetajakoolituse korralduses tehtud mitmeid muudatusi. 2013. aastal muudeti Tartu Ülikoolis kõiki õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste valdkonna õppekavasid, lisades õppekavadesse ühtse ja täielikult uuendatud sisuga õpetaja kutseõpingute mooduli (60 EAP-d). Uut moodulit iseloomustavad märksõnad on uuenenud õppemeetodid, seminaride- ja praktikaarohkus, teemade lõimitus, dubleerimise vältimine ning tihe koostöö koolidega. Uuendatud õppekavade alusel alustati õppetööd 2013. aasta septembris. Nii praktikaarenduses kui ka kogu õpetajakoolituse edendamisel tehakse tihedat koostööd tegevõpetajate ja koolijuhtidega ning on loodud innovatsioonikoolide võrgustik. Doktoriõppes käib samuti õpe uuendatud õppekava alusel ning aktiivselt töötab programminõukogu. Magistri- ja doktoriõppekavade üleminekuhindamine toimub maikuu 2014.

Teadustegevuses toetas arengut Tartu Ülikooli teadustegevuse arendamise fond. 2013. aastal saatis haridusteadlasi edu Euroopa Liidu teaduse 7. raamprogrammis – positiivse rahastusotsuse sai kaks projektitaotlust. Välja on kujunenud tehnoloogiahariduse töörühm, mille tegevusega on seotud rohkem kui üks teaduskond.

## DOKTORIÕPE

### ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool parendab doktoriõppe juhendamise kvaliteeti ja tulemuslikkust, toetades muu hulgas haridusteaduste doktoriõppe arengut

Kuigi Tartu Ülikool on doktoriõppe tasemel Eestis jätkuvalt juhtival positsioonil, esineb doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsusega siiski mitmeid probleeme, mis vajavad süsteemset tegelemist.

2013. aastal kinnitati senise teaduskraadide põhimääruse asemel uus doktorikraadi andmise kord, kus muu hulgas täpsustati kaitsmisele lubamist ning kaitsmiskoosolekut puudutavaid sätteid. Muudatuste eesmärk oli muuta doktorikraadi taotlemise ja andmise kord läbipaistvamaks ning juhendajate ja doktorikraadi andva nõukogu vastutus selgemaks. Samuti reguleeriti doktorikraadide andmise korras selgemalt ühisjuhendamise lepingu sõlmimine. Peale selle täpsustati ka nõudeid väitekirjaga seonduvatele publikatsioonidele.

Alates 2013/2014. õppeaastast on doktorandi atesteerimata jätmine või negatiivne atesteerimine doktorandi eksmatrikuleerimise aluseks. Doktorandi saab atesteerida negatiivselt, kui tema õppe- ja teadustöö maht atesteeritava aastal jääb alla 50% individuaalplaanis planeeritu.

2013. aastal otsustati kinnitada doktoriõppes eraldi vastuvõtueeskiri. 2014. aasta vastuvõtuks reguleeritakse esmakordselt projekti- ja teemapõhine vastuvõtt, mis peab tagama doktorandile uurimistöök vajalike ressursside olemasolu ja parimad juhendajad. Doktoriõppekohtade jaotamisel lähtutakse doktoriõppe efektiivsuse näitajatest. Kõik doktoriõppekohad tuleb täita avaliku konkursi korras, et tagada parimate kandidaatide vastuvõtt.



*Doktoriõppe arengule keskenduv konverents „Mõeldes eesti doktoriõppe tulevikule“ oktoobris 2013*

## ÕPPEKVALITEEDI MEETMED

### EESMÄRK: ülikool rakendab meetmeid õppekvaliteedi kindlustamiseks, toetades õppimise ja õpetamisalaste arendustegevuste elluviimist teaduskondades ja kolledžites

2013. aastal anti teist korda välja Tartu Ülikooli **õppekvaliteedi edendamise auhind**. Auhinnaga tunnustatakse igal aastal ülikooli instituuti, kolledžit või teaduskonda edukalt kavandatud, elluviidud ja tulemusliku õppetöö kvaliteeti toetava tegevuse eest. 2013. aastal pälvis 30 000 euro suuruse auhinna Pärnu kolledž. Pärnu kolledži taotluse puhul tõsteti tunnustamist väärivana eelkõige esile kolledži konkreetset eesmärki ning selgelt sõnastatud tegevust õppekvaliteedi edendamiseks.

2013. aastal loodi Tartu Ülikoolis **õppetegevuse toetuse fond**, millest finantseeritakse teaduskondade, kolledžite ja instituutide sihipärast tegevust tasemeõppe kvaliteedi parandamisel. Õppetegevuse fondis oli vastavalt 2013. aasta eelarvele vahendeid 609 363 eurot. 2013. aasta õppetegevuse toetuse fondi vahenditega toetati peamiselt õppe-assistentide süsteemi loomist.

2013. aastal esitasid taotluse **õppeassistentide** kaasamiseks tasemeõppe ainete õpetamisse seitse teaduskonda ja kolledžit. Eri õppetasete üliõpilaste (sh doktorantide) kaasamine õpetamisse on üks paljudest tasemeõppe kvaliteedi arendamist toetavatest tegevustest. Õppeassistentide õpetamis- ja juhendamisoskuste arendamiseks töötati välja täiendusõppeprogramm, mida 2013. aasta sügisel toetati Euroopa Liidu toukefondide programmist Primus. Tegemist ei ole ühekordse projektiga, vaid sihipärase tööga õppekvaliteedi parandamisel. 2013. aastal lõpetas koolituse 45 õppeassistenti.

Assistentide töö tulemusena saavad üliõpilased rohkem tagasisidet, nende iseseisvat tööd juhendatakse põhjalikumalt (eriti suurte loenguvoorude puhul) ning rohkem on võimalik teha seminare ja praktikume, kui ainet andev õppejõud üksi jõuaks. Õppejõul jääb rohkem aega oma aine õpetamise läbimõtleamiseks, kavandamiseks ja täiustamiseks. Koostöö kaudu paranevad nii üliõpilaste kui ka õppejõudude nn ülekantavad oskused. Väga tähtis on samuti see, et tegevus aitab kaasa akadeemilise järelkasvu tagamisele: saadakse esimesed kogemused õppejõuna. Õppeassistentid on kasuna välja toonud, et teisi õpetades saad ise aine paremini selgeks, sest õpetamine võimaldab baasteadmised üle korrata ning annab mitmesuguseid enesearengu võimalusi.

### EESMÄRK: ülikool arvestab õppijate ootuste ja vajadustega

Üliõpilastel on võimalus anda iga semestri lõpus **tagasisidet õppeainete ning õppejõu õpetamis- ja juhendamisoskuste kohta**. Tagasiside puhul analüüsib üliõpilane ennast, annab tagasisidet õppejõule, vastab küsimustele õppeaine kohta ning saab anda soovitusi ka tulevasele üliõpilasele. Teatud osa tagasiside tulemustest on avalik kogu ülikooli liikmeskonnale. Uute põhimõtete järgi on teaduskondadel ja kolledžitel kohustus kord semestris tulemusi arutada ning võtta puuduste kõrvaldamiseks midagi ette.

2012/2013. õppeaastal laekus üliõpilastelt 91 915 täidetud tagasisideankeeti. Kokku anti tagasisidet 2734 õppejõule. Õppejõu õpetamisega seotud küsimuste puhul nõustuti enam väidetega, et õppejõu hoiak õpetamisel oli õppimist toetav ja avatud ning õppejõu soovitatud õppematerjalid olid sisu ja sobivuse poolest asjakohased (väidetega nõustus 92% vastajatest). Mõnevõrra vähem nõustuti sellega, et õppejõud õpetas ainet meisterlikult ning andis õppija töö tulemuste kohta piisavalt tagasisidet (väidetega nõustus 84–86% vastajatest). Aine õpetamise ja korraldusega seotud aspekte kokku võttes hindasid õppijad õppeaineid keskmise hindega 4,06. Võrreldes eelmise aasta tulemusega (4,00), pole keskmine hinnang oluliselt muutunud.



Tartu Ülikooli üliõpilaste kokkuvõtlik hinne läbitud õppeainetele 2012/2013. õppeaastal. Allikas: ÕIS

### 2013. aasta Tartu Ülikooli aasta õppejõu auhinna saajad



**Krõõt Kaljusto-Munck**  
humaniora valdkond  
filosoofiateaduskond  
inglise keele õpetaja



**Toomas Tammaru**  
realia et naturalia valdkond  
loodus- ja tehnoloogiateaduskond  
zooloogia professor

**Innar Tõru**  
medicina valdkond  
arstiteaduskond  
psühhiaatria vanemassistent



**Kristel Ruutmets**  
socialia valdkond  
sotsiaal- ja haridusteaduskond  
inglise keele didaktika lektor



Tartu Ülikool annab igal aastal üliõpilaste tagasiside põhjal välja **aasta õppejõu auhinna**, et tähtsustada head õpetamist ja tunnustada üliõpilastelt kõrgemaid hinnanguid saanud õppejõude. Igas valdkonnas tunnustatakse üht õppejõudu, kes on vastaval õppeaastal õppejõudude ja õppeainete hindamise küsitluses saanud üliõpilastelt kõige kõrgema hinnangu. Aasta õppejõu auhinna statuudi kohaselt selgitati välja ka iga teaduskonna ja kolledži kolm parimat õppejõudu.

Alates 2007/2008. õppeaastast küsitakse **tagasisidet ka viimase aasta üliõpilastelt** (v.a doktoriõppes) õppekavade korraldusliku poole, õppeprotsessi, õppekeskkonna, tugiteenuste ja lõpetanute edasiste õppe- ja tööplaanide kohta. 2013. aastal vastas küsitlusele kokku 1847 isikut (vastanute osakaal oli 29% kõigist esimese ja teise astme üliõpilastest). Teistest enam nõustuti väidetega, et õppekava läbides saavutatakse õppekavas kirjeldatud õpiväljundid (väitega nõustus 92% vastajatest). Vähem oldi rahul üldoskustega (suhtlus- ja esinemisoskus, meeskonnatöö, ajaplaneerimine, ettevõtlikkus jms), kus väitega nõustujaid oli 83%, ning õppeainete omavahelise loogilise seotusega, kus väitega nõustujaid oli 82%.

## ÕPPIMISE TUGITEGEVUSED

**EESMÄRK: ülikool täiustab õppimist toetavaid tugiteenuseid**

### Tugiteenused üliõpilastele

- Kolm üliõpilasnõustajat (õppeosakonnas) pakuvad abi õppekorralduse või muude õppetööd puudutavate probleemide korral. Õppekorralduslikes küsimustes abistavad üliõpilasi oma teaduskonna või kolledži õppekorraldusspetsialistid.
- Kuus nõustajat (õppeosakonnas) toetavad õppetööd rahvusvahelistumist: aitavad Tartu Ülikooli üliõpilastel leida sobivaid üliõpilasvahetuse ja praktikavõimalusi väliskõrgkoolides ning alustada välisüliõpilastel ja väliskülalisüliõpilastel õpinguid Tartu Ülikoolis.
- 153 tuutorit (akadeemilistes üksustes) abistavad oma eriala esmakursuslasi ja välisüliõpilasi õpingute alustamisel Tartu Ülikoolis.
- 13 tugitudengit (akadeemilistes üksustes) on abiks ja toeks erivajadusega üliõpilastele.
- Kaks psühholoogi (õppeosakonnas) aitavad üliõpilasi psühholoogiliste probleemide lahendamisel.
- Kolm karjäärinõustajat (teadus- ja arendusosakonnas) pakuvad abi karjääri planeerimisel ja arendamisel ning töö- ja haridustee valikuga seotud otsuste tegemisel.
- Üks ettevõtlusnõustaja (teadus- ja arendusosakonnas) aitab üliõpilastel analüüsida nende ideede ärilist potentsiaali ning planeerida, kuidas äri arendamisega edasi liikuda.

2013/2014. õppeaasta alguse seisuga õppis Tartu Ülikoolis 105 erivajadusega õppijat. Valdavalt õppisid erivajadusega üliõpilased täiskoormusega (90 üliõpilast) ning päevases õppes (58). Euroopa Liidu tõukefondide programmi Primus raames jätkus erivajadustega üliõpilaste toetamine: loodi audio- ja digiõppematerjale, koolitati tugitudengeid ning osutati mitmesuguseid tugiteenuseid 21 üliõpilasele.

2013. aastal avati Eesti kõrgkoolide uus infoportaal „Tudengiveeb“. Portaal on loodud üliõpilaste õppetöö toetamiseks ning ettevõtetega koostööks, koondades ühtsesse keskkonda sisseastujad, tudengid, vilistlased ning töötajaid ja praktikante otsivad ettevõtted. Ettevõtjatel aitab uus keskkond leida suuremate kõrgkoolide tudengite ja vilistlaste seast kiirelt ja mugavalt praktikante ja tulevase töötajaid. Kõrgkoolide teabeportaal „Tudengiveeb“ osalevad kõik Eesti ülikoolid ja mitmed rakendus kõrgkoolid. Infoportaali loomist rahastati Euroopa Liidu tõukefondide meetmest „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“.



*2013. aastal tegutses ülikoolis tuutorina 153 üliõpilast. Traditsiooniks kujunenud tänuüritusel anti tunnustus 91 uuele, 2013. aastal tuutorite koolitusprogrammi läbinud tuutorüliõpilasele*



## ÕPPE-, ARENDUS- JA LOOMETÖÖ REGIOONIDES

**EESMÄRK:** ülikool edendab teadmisi ja oskusi jagades Eesti tasakaalustatud arengut

12. juunil korraldasid kolme ülikooli Haapsalu, Kohtla-Järve, Kuressaare, Narva, Pärnu, Rakvere ja Viljandi kolledžite juhid seminari regionaalsete kolledžite rollist Eestis ühiskonnas ja kõrghariduses. Aruteludes tuli esile vajadus senisest tigusama regionaalpoliitika järele ning regionaalsete kolledžite valmisolek ja võimekus kaasa rääkida. Esinejad tõid välja võimalused regionaalsete kolledžite kui seni alakasutatud ressursi paremaks kaasamiseks maakondlikus arendustegevuses.

### Narva kolledž

Narva kolledžis avati 2013. aastal haridusinnovatsiooni-keskus, mis ühendab kolledži seniseid häid traditsioone – Ida-Virumaa nõustamiskeskust, Eesti kodu Narvas ning lastevanemate akadeemiat. Keskuse avamisel lisandus uue võimalusena didaktikakool. Didaktikakool on mõeldud üliõpilaste didaktiliste õpingute tõhustamiseks, pedagoogiliseks praktikaks valmistumiseks ja õppetegevuse matkimiseks. Tänu didaktikakoolile saab Narva kolledžis senisest enam kaasata seminaride ja meistriklasse kaudu õppeprotsessi ja täienduskoolitusse tegevõpetajaid. Didaktikakooli rajamine toimus Eduko programmi toel.

2013. aastal hakkas Narva kolledž aktiivsemalt tegelema ärikoolitustega ning pakkuma rohkem koolitusi organisatsioonidele. 2012. aasta sügisel tööd alustanud Narva juhtimiskooli sihtrühm on Ida-Virumaa tipp- ja keskastme juhid ning peaspetsialistid nii avalikust kui ka erasektorist. Juhtimiskoolis esines igal kuul keegi Eestis tuntud koolitajatest ja ühiskonna arvamusiidritest, kes lisaks oma põhi-tegevusele kõnelesid ka Ida-Virumaast ja Narvast.



Meediaäriimees **Hans H. Luik** rääkimas Narva juhtimiskoolis uudistest ja kommentaaridest internetis



Narva lasteülikooli loeng „Mida teeb geen inimese sees“

Narva kolledž jätkas lasteülikooliga. Kokku toimus seitse loengut nii Narvas kui ka Tallinnas, kus lektoriteks olid akadeemikud, professorid ja tuntud inimesed eri eluvaldkondadest ning kuulajateks 350 kooliõpilast vanuses 8–12. Narva kolledži eelkolledži raames toimusid eesti-keelsed kursused gümnaasiumiõpilastele riigikaitsest, keelte õppimisest, väitlemisest ja ürituste korraldamisest. Eelkolledži peamised eesmärgid on pakkuda gümnasistidele võimalust eesti keele praktiseerimiseks ning anda ettekujutus ülikoolis õppimisest, ülikooli õppekorraldusest ja hindamissüsteemist.

Tartus, Tallinnas, Pärnus, Kuressaares ja Viljandis väga populaarne väarikate ülikool avas oma ukse ka Narvas. Narva väarikate ülikooli eripära on selles, et loengud toimuvad vene keeles. Tegemist on Narva jaoks uue traditsiooniga, mis annab linna eakamatele inimestele võimaluse ennast täiendada ja üheskoos aega veeta. Väarikate endi soovil keskenduti Narva ja Eesti ajaloole, Eesti loodusele, poliitilisele ja kultuurilisele, eri põlvkondade omavahelisele suhtlemisele jms.





Väriakadeemia viienda tegevusaasta vanim õppur **August Puuste** tähistas sajandat sünnipäeva

aasta kogu Eestile – Eesti esimene terviseturismiasutus avati 200 aastat tagasi, mis tuletab meelde, kui pikaajalised on Eesti kuurorditraditsioonid ning kui kaugemale ajalukku meie terviseturismi jäljed tegelikult ulatuvad.

Tartu Ülikooli Pärnu kolledži väriakadeemia ülikool alustas 2013. aastal juba viiendat hooaega. Õpikodades osalejad said teadmisi õigusabist, e-pangandusest, nahadisainist, arvutist ja õppisid võõrkeeli. Õppekäikudel külastati Riigikogu, Tallinna teletorni ja botaanikaaeda, Lennusadamat ja Tamme talu ürdiaeda.

## Viljandi kultuuriakadeemia

Viljandi kultuuriakadeemia lõpetas 2013. aastal 139 noort kultuuriinimest, neist üle poole olid looverialade värsked vilistlased. 2013. aastal viidi teatri-, tantsu- ja muusikatudengite diplomitööd esmakordselt Kultuuridessandi nime all Viljandist välja. Tudengid esitasid oma lõputöid Tartus, Rakveres ja Tallinnas. Eesmärk oli näidata andekate ja loovate noorte näitlejate, lavastajate, muusikute, kultuuriettevõtjate, tantsuõpetajate, huvijuhtide ning käsitöölise saavutusi laiemale avalikkusele.

Viljandi kultuuriakadeemia täienduskoolitus pälvis Eesti Pimedate Liidu tunnustuse. Valge kepi päeval, 16. oktoobril tunnustas Eesti Pimedate Liit Viljandi kultuuriakadeemia kirjeldustölkide ja kirjeldustölke konsultantide koolitust aanimetusega „Aasta tegu 2013“. Kultuurhariduse osakonna koolituse eesmärk oli õpetada välja professionaalseid kirjeldustölke ja kirjeldustölke konsultante. Koolituse käigus valmistati ette ja koolitati 10 tõlki ja neli kirjeldustölke konsultanti, kelle abi on võimalik kasutada tulevikus teatrites, galeriides, muuseumides ja kinodes oma ürituse kättesaadavaks tegemisel nägemispuude või lugemisvaegusega inimestele, eakatele ja neile, kes ei suuda haarata visuaalset tervikut.

2013. aastast hakkas Viljandi kultuuriakadeemia käsitööteaduslik ajakiri Studia Vernacula ilmuma rahvusvahelise toimetuskollegiumiga eelretsenseeritud ajakirjana, mis sisaldab käsitöö ja käelise kultuuri alustekstide tõlkeid, uurimuslikke artikleid ning päevakajalisi juhtumiraporteid ja ülevaateid. Studia Vernacula ilmub kord aastas.

## Pärnu kolledž

Tartu Ülikooli õppekvaliteedi edendamise auhinna tulemusliku õppekvaliteeti toetava tegevuse eest pälvis 2013. aastal Pärnu kolledž. Pärnu kolledž on teinud sihipäraseid töid, et suurendada nominaalajaga lõpetajate arvu. Konkreetne meede on olnud uurimispraktika muutmine, mis aitaks kaasa lõputööde kvaliteedi parandamisele.

2013. aastal valiti Tartu Ülikooli Pärnu kolledži direktoriks tagasi **Henn Vallimäe**. Kolledži esmatähtis ülesanne on keskenduda oma tugevusele – turismimajanduse ja heaoluteenuste valdkonna edendamisele. Henn Vallimäe peab uue ametiaja peamiseks tegevuseks kolledži õppekavade koondamist, rahvusvahelistumise jätkamist ja kolledži rolli tugevdamist Tartu Ülikooli ja Pärnu regiooni vahel.

Mais 2013 korraldas Pärnu kolledž rahvusvahelise terviseturismi konverentsi. 2013. aasta oli kuulutatud kogu Eestis terviseturismi aastaks. Aasta 2013 oli ka eriline juubeliaasta.



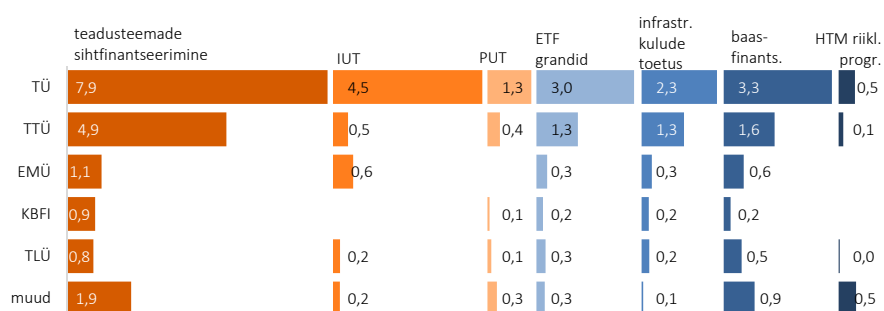
Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti näitleja eriala 9. lennu üliõpilased Ugala teatri etenduses „Kardemoni linna röövlid“

# TEADUSTÖÖ

**EESMÄRK: ülikooli teadus- ja arendustegevus on kõigis teadusvaldkondades rahvusvaheliselt tunnustatud ja Eestis parima tasemega**

## RAHASTAMINE

Eesti teadus- ja arendusasutustele eraldati 2013. aastal **riiklikku teadusraha** kokku 43,7 miljonit eurot, millest Tartu Ülikoolile eraldatud vahendite maht moodustas 52%. Võrreldes 2012. aastaga on olulisemate riiklike rahastusprogrammide<sup>10</sup> raames Tartu Ülikoolile eraldatud kogusumma kasvanud. Kasv on peamiselt tingitud institutsionaalsete uurimistoetuste (IUT) taotlusvoorst saadud rahastuse kasvust.



*Eesti teadus- ja arendusasutustele riiklikest vahenditest eraldatud teadusraha 2013. aastal (mln eurot). Allikas: teadus- ja arendusosakond*

2012. aastal muutusid põhimõtteliselt riigieelarvelised teaduse rahastamismeetmed. Uuteks meetmeteks said üksteist täiendavad **institutsionaalne uurimistoetus (IUT)** ja **personaalne uurimistoetus (PUT)**. Institutsionaalne uurimistoetus võimaldab teadus- ja arendusasutustel rahastada kõrgetasemelist teadus- ja arendustegevust ning ajakohastada ja ülal pidada selleks vajalikku taristut. Personaalne uurimistoetus on teadus- ja arendusasutuses töötava teadlase või tema juhitava väikese uurimiskeskuse kõrgetasemelise teadus- ja arendustegevuse toetus, mida taotletakse avalikul konkursil.

2013. aastal alanud IUT ja PUT projektide rahastus oli Tartu Ülikooli jaoks edukas. Institutsionaalse uurimistoetuse rahaline maht oli kokku 6 miljonit, sellest Tartu Ülikool sai rahastuse 21 teemale summas 4,5 miljonit eurot. Rahastati ainult üht täiesti uut teemat – professor **Dominique Unruh** juhitud teemat „Tõestatavalt turvalised ja korrektsed arvutisüsteemid“ matemaatika-informaatikateaduskonnas. Ülejäänud rahastatud teemad on kas ümberkujundatud jätkuvad sihtfinantseerimise teemad või lõppevate sihtfinantseerimise teemade edasiarendused. Keskmine institutsionaalse uurimistoetuse suurus Tartu Ülikoolis oli 215 800 eurot, võrdluseks – keskmine sihtfinantseerimise teema suurus 2013. aastal oli 108 347 eurot.

Tartu Ülikooli personaalsete uurimistoetuste taotlemise edukuse määr oli 30%, mis oli suurem kui teiste ülikoolide ning teadus- ja arendusasutuste keskmine edukuse määr (14%). Välja anti 42 personaalset uurimistoetust, millest 27 said Tartu Ülikoolis töötavad teadlased. Tartu Ülikooli personaalsete uurimistoetuste kogusummaks kujunes 1,34 miljonit eurot, mis moodustas ligi 63% kogu jaotatud summast. Rahastati 11 stardiprojekti ja 16 otsingugranti.

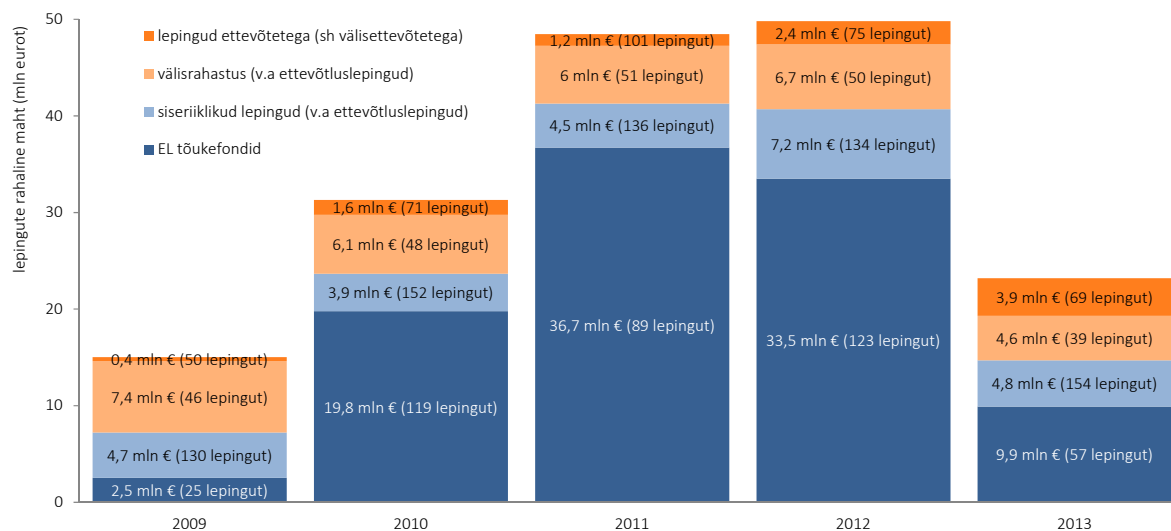
<sup>10</sup> Sihtfinantseerimine, Eesti Teadusfondi grandid, institutsionaalsed uurimistoetused, personaalsed uurimistoetused, baasfinantseerimine ning Haridus- ja Teadusministeeriumi riiklikud programmid

Tartu Ülikooli **arengufond** loodi 2009. aastal eesmärgiga toetada suure rahvusvahelise potentsiaaliga õppe- ja teadusuundi nende tugevuse eelisarendamiseks ülikoolis. 2013. aastal võttis ülikooli nõukogu vastu arengufondi uuendatud statuudi, mille kohaselt rahastatakse fondist kolme tegevust: kõrgetasemeliste teadus- ja arendusprojektide toetamine, innovaatiliste tegevuste, sh üleülikooliliste arendusprojektide, ning väljapaistvate teadlaste ja õppejõudude kaasamine. Arengufondi toetusi on seni eraldatud kahel korral kokku kaheksale taotlusele. 2013. aastal toimus kolmas taotlusvoor.

**EESMÄRK: ülikool rakendab teadustegevuse hoogustamiseks eri meetmeid teaduskondades ja instituutides, mille teadustegevuse tulud jäävad alla 20% eelarve tuludest**

Väikese teadustulu osakaaluga struktuuriüksuste teadustegevuse arendamiseks loodi 2013. aastal keskne **teadustegevuse toetuse fond**. Fondi maht oli 2013. aastal 224 059 eurot. Esimeses taotlusvoorus eraldati toetus viiele taotlusele (haridusteaduste instituudile, sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika instituudile, germaani-romaani ja slaavi filoloogia instituudile, õigusteaduskonnale ning arstiteaduskonna farmaatsia instituudile). Uurimisrühmad kasutasid toetust teadusrahastuse taotlemise konkurentsivõime suurendamiseks.

Teadus- ja arendustegevuse valdkonnas sõlmitud lepingute (välja arvatud riiklikud vahendid) rahaline maht on seoses tõukefondide perioodi lõppemisega oluliselt kahanenud. Kui 2012. aastal sõlmiti Tartu Ülikoolis teadus- ja arendustegevuse lepinguid mahus 49,8 miljonit eurot (kokku 382 lepingut), siis 2013. aastal sõlmitud lepingute rahaline maht oli kokku 23,15 miljonit eurot (319 lepingut). Tõukefondide osakaalu suurt langust seletab fakt, et 2013. aastaga lõppenud Euroopa Liidu tõukefondide perioodi toetussummad on juba eelnevatel aastatel välja jagatud ning 2013. aastasse jäid ainult üksikud suuremad taotlusvoorud.



*Tartu Ülikooli teadus- ja arendustegevuse valdkonna lepingute (v.a riiklikud rahastusskeemid) arv ja maht (mln eurot) lepingute sõlmimise põhjal aastatel 2009–2013. Allikas: teadus- ja arendusosakond*

## KOOSTÖÖ ETTEVÕTJATEGA

**EESMÄRK: ülikooli iseloomustab suunatus innovatsioonile ja teadusmahuka ettevõtluse arendamisele**

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool suurendab õppe-, teadus- ja arendustegevuses koostööd ettevõtetega**

Tartu Ülikool on viinud Eestis läbi mitmeid edukaid koostööprojekte era- ja avaliku sektori ettevõtetega, olles koostööpartneriks nii teadus- kui ka arendustöös. Tartu Ülikooli teadlastel on maailmatasemel kogemused ja oskusteave, mida jagada lisaks Eesti ettevõtetega ka välismaale.

Tartu Ülikool korraldas ettevõtjatele ja teistele huvilistele juba neljandat aastat **ettevõtluspäeva**, et tutvustada ülikooli pakutavaid võimalusi koolituseks, koostöök ja innovatsiooniks. 2013. aasta ettevõtluspäeva fookuses oli kvaliteetkinnisvara. Seminaril arutlesid teadlased, panganduseksperdid ning kinnisvarahaldajad ja -arendajad kinnisvara kvaliteeti mõjutavate kriteeriumite üle, nagu asukoht, geoloogilised aspektid ja inimgeograafia. Samuti said seminarist osavõtjad võimaluse tutvuda passiivmaja ehituslahendustega ja osaleda sisekliima näidismöödistamisel.

2013. aastal ettevõtetega sõlmitud **teadus- ja arendustöö lepingute** arv on küll võrreldes 2012. aastaga kahanenud (2012. aastal 75 ettevõtetega seotud lepingut; 2013. aastal 69 lepingut), kuid rahaline maht on kasvanud. 2013. aastal sõlmiti ettevõtjatega kokku 3,9 miljoni euro väärtuses uusi teadus- ja arendustegevuse lepinguid.

Tartu Ülikool ja Lausanne's (Šveits) asuv Nestlé'i tervise-teaduse instituut sõlmisid kolmeaastase koostöölepingu, mille raames hakatakse koos Tartu Ülikooli Eesti geenivaramuga uurima kehakaalu reguleerivaid molekulaarseid ja geneetilisi tegureid.

## PATENDID, PATENDI-TAOTLUSED JA LEIUTISED

2013. aastal teatasid ülikooli teadlased kümnest uuest leiutisest, mille puhul alustati kommertsialiseeritavuse analüüsi. Aasta jooksul esitati kokku kümme uut patendi-taotlust. Võrreldes eelmise aastaga vähendati küll leiutiste hulka ülikooli portfellis, kuid teisalt lisandusid kommertsialiseeritava intellektuaalomandi sekka tarkvara ning oskus-teave. 2013. aastal väljastati Tartu Ülikoolile kaheksa patenti.

Tööstusomandi litsentseerimisest saadav otsene tulu oli umbes 100 000 eurot, sellele lisandusid kaudse tuluna teadus- ja arendusprojektid, väljundid õppetöös, uued publikatsioonid ning ettevõtluspartnerite võrgustiku laienemine.

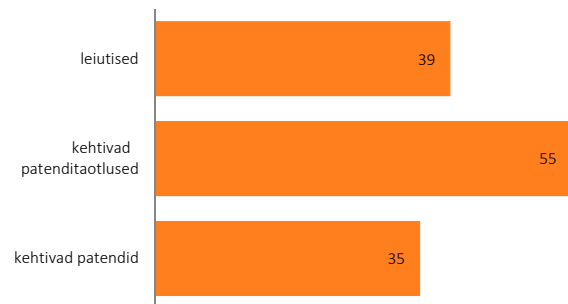
Tegevust alustasid mitmed **spin-off-ettevõtted**, mille ärimudeli oluline osa on Tartu Ülikoolilt litsentseeritud intellektuaalomand. Tartu Ülikooli jätkuvalt tugev baas-teadus ning laienev koostöö ja tagasiside äri-sektoriga loob viljakad tingimused kõrgtehnoloogiliste **spin-off-ettevõtete** tekkeks. Aastatel 2010–2013 on Tartu Ülikoolist võrsunud äriühingute nimekirja lisandunud 13 ettevõtjat. 2013. aasta lõpuks oli Tartu Ülikooli liikmetega seotud kokku 43 ülikooli **spin-off-ettevõtet**.

## PUBLIKATSIOONID

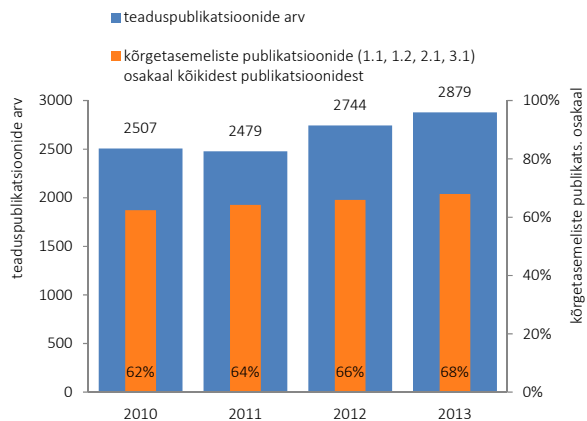
Eesti Teaduse Infosüsteemi (ETIS) andmetel avaldasid Tartu Ülikooli liikmed 2013. aastal **kokku 2879 teadus-publikatsiooni**, mis on 135 võrra enam kui 2012. aastal<sup>11</sup>. Ühe akadeemilise töötaja kohta (täistööaja arvestuses) avaldati 2013. aastal kokku keskmiselt 1,89 publikatsiooni. Kõrgetasemeliste publikatsioonide (ETIS-e klassifikaatorid 1.1, 1.2, 2.1, ja 3.1) arv on ülikoolis aasta-aastalt suurenenud. 2013. aastal avaldasid ETIS-e andmetel Tartu Ülikooli liikmed kokku **1957 kõrgetasemelist publikatsiooni**, mis moodustas 2013. aastal 68% kõikidest avaldatud teadus-publikatsioonidest. ETIS-e klassis 1.1 leidis 2013. aastal kajastamist kokku 1175 publikatsiooni Tartu Ülikooli liikmetelt.



Rektor **Volli Kalm** ja riigiarhiivar **Priit Pirsko** allkirjastasid Tartu Ülikooli ja Rahvusarhiivi vahelise koostöölepingu, millega väärtustatakse ühiseid püüdlusi tippasemel spetsialistide ettevalmistamisel, dokumentaalse pärandi hoidmist ning selle kvaliteetse ja teadusliku uurimise tagamist



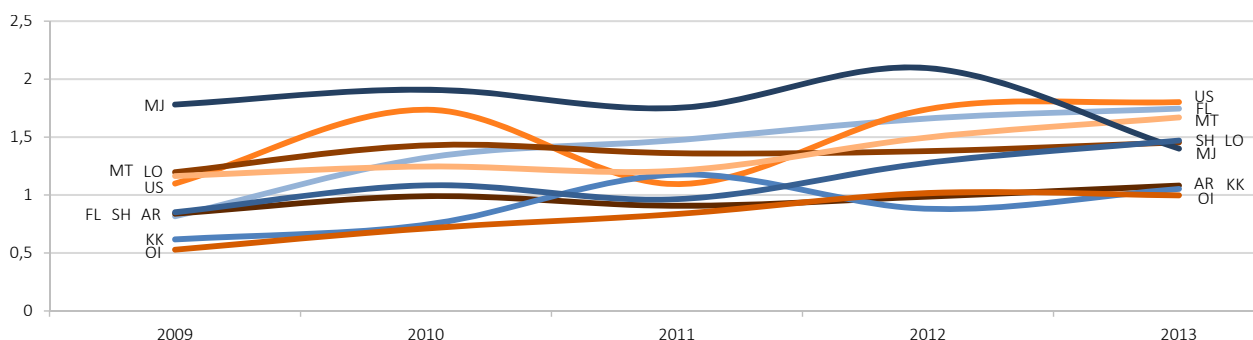
Tartu Ülikooli patendiportfell 2013. aastal. Allikas: teadus- ja arendusosakond



Tartu Ülikooli liikmete teaduspublikatsioonide arv ja kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide osakaal aastatel 2010–2013. Allikas: ETIS

<sup>11</sup> ETIS-e väljavõtte on tehtud seisuga 10.03.2014. Muutused publikatsioonide arvus võivad olla tingitud uue metoodika kasutuselevõtust. Arvestusse lähevad kõikide isikute publikatsioonid, kellel oli ajavahemikul 01.01.2013–31.12.2013 Tartu Ülikoolis kehtiv tööleping või kes õppisid üliõpilase või eksternina doktorõppes. Varasematel aastatel läksid arvesse kõikide Tartu Ülikooliga seotud isikute publikatsioonid.





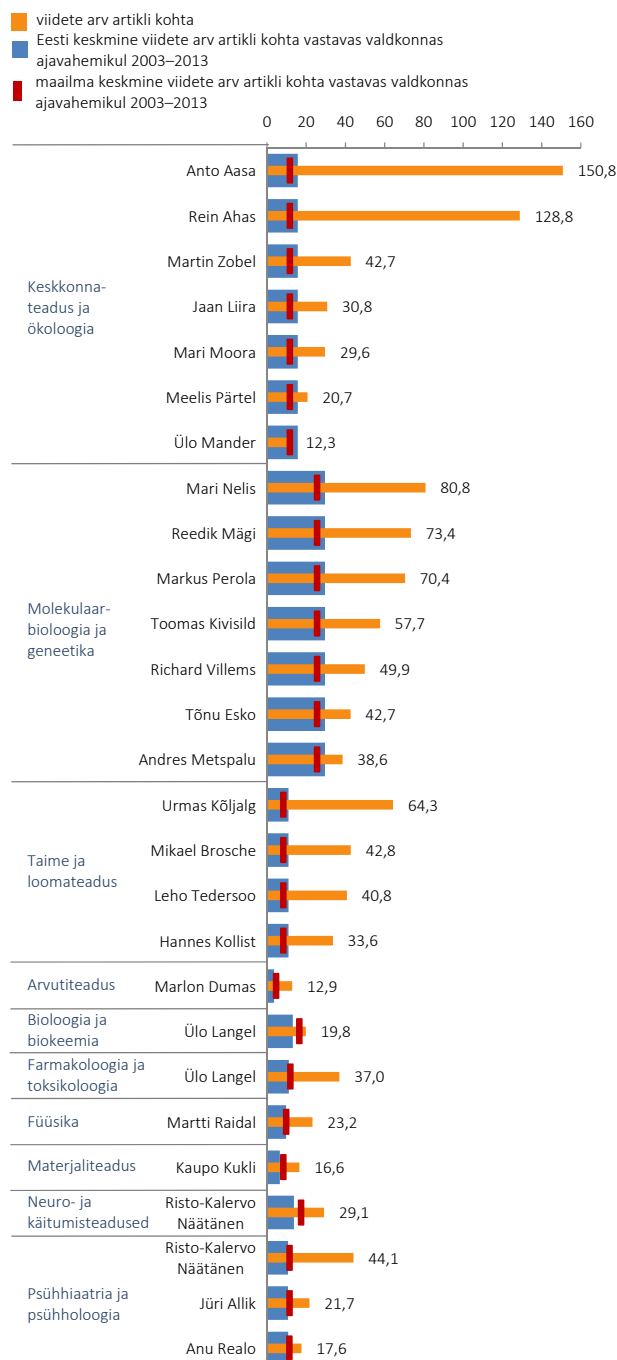
Kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv akadeemilise töötaja kohta teaduskondades aastatel 2009–2013. Allikas: ETIS

Ühe akadeemilise töötaja kohta avaldati Tartu Ülikoolis 2008. aastal 0,83 ning 2013. aastal 1,28 kõrgetasemelist teaduspublikatsiooni. Viie aasta keskmisena (2009–2013) on kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv akadeemilise töötaja kohta olnud kõige suurem majandusteaduskonnas. Kõige suurema hüppe teaduspublikatsioonide arvus akadeemilise töötaja kohta on teinud *humaniora* valdkonda kuuluvad teaduskonnad, tõustes oma tulemus- tega *realia et naturalia* valdkonnast ettepoole.

Andmebaasi Essential Science Indicators (ESI) andmetel on Eesti seisuga 01.11.2013 esindatud kõigis ESI teadusvaldkondades. Riikide võrdluses pääseb teadusvaldkondade lõikes ESI-sse 50% enim viiteid kogunud riikidest (näiteks Läti ja Leedu ei ole kõikides valdkondades esindatud). Eestiga seotud teadlased on avaldanud kokku 11 314 artiklit ajakirjades, mis on pääsenud ESI andmebaasi. Neid artikleid on kokku viidatud 118 918 korral teistes ESI indekseeritavates artiklites. See teeb keskmiseks viidatavuseks 10,5 viidet artikli kohta. Viimase kümne ja poole aasta (aastatel 2003–2013) maailma keskmine viidatavus artikli kohta on ESI andmetel ligi 10,9. Seega on Eestiga seotud teadlaste tsiteeritavus ESI-sse pääsenud riikide keskmisest veel veidi väiksem.

*Enim tsiteeritud teadusvaldkonnad Tartu Ülikoolis seisuga jaanuar 2014 (Essential Science Indicators andmetel)*

Valdkond	Publikatsioonid	Tsiteeringuid	Tsiteerimisindeks
Kliiniline meditsiin	795	7712	9,7
Keemia	685	7187	10,49
Keskkonnateadus ja ökoloogia	535	9991	18,67
Taime- ja loomateadus	710	9284	13,08
Maateadused	377	3754	9,96
Üldine sotsiaalteadus	618	2161	3,5
Bioloogia ja biokeemia	340	4435	13,04
Molekulaarbioloogia ja geneetika	329	10123	30,77
Psühhiaatria ja psühholoogia	242	2812	11,62



Tartu Ülikooli teadlased, kes on kuulunud ajavahemikul 2003–2013 maailma 1% enim viidatud teadlaste hulka Thomson Reutersi andmebaasi Essential Science Indicators analüüsi andmetel (seisuga jaanuar 2014). Allikas: teadus- ja arendusosakond



## TEADUSPREMIAD JA TUNNUSTUSED



*Mikhail Brik*

**Riigi teaduspreemiad** määrab Vabariigi Valitsus Eesti teadustöötajatele ja teaduskollektiividele silmapaistvate teadustöö tulemuste eest kaheksas teadusvaldkonnas. Tartu Ülikoolis said parimate teadustööde eest preemia kuus teadlast viies teadusvaldkonnas.

Tartu Ülikooli materjalide kompuuter-modelleerimise professor **Mikhail Brik** sai preemia täppis-teaduste alal uurimuste tsükli „Puhaste ja leegeritud funktsionaalsete materjalide füüsikaliste omaduste ab initio ja poolempiiriline modelleerimine“ eest.

Molekulaarbioloogia professor **Jaanus Remme** sai preemia keemia ja molekulaarbioloogia alal uurimuste tsükli „Ribosoomide biogenees ja funktsioneerimine bakterites“ eest.

Loomade füsioloogilise ökoloogia professorit ja evolutsioonilise loomaökoloogia vanemteadurit **Peeter Hõrakut** premeeriti geo- ja bioteaduste valdkonnas uurimuste tsükli „Immuunfunktsioon ja oksüdatiivne stress loomaökoloogilises kontekstis“ eest.

Humanitaarteaduste alal pälvis uurimuste seeria „The Migration Period, Pre-Viking Age and Viking Age in Estonia“ eest teaduspreemia arheoloogia vanemteadur **Andres Tvauri**.

Tartu Ülikooli kardioloogia professor **Jaan Eha** ja arstiteaduse doktor professor **Mihkel Zilmer** pälvisid preemia arstiteaduse valdkonnas uurimuste tsükli „Südame- ja veresoonekonna siirdemeditsiinilised uuringud“ eest.

Detsembris valis Eesti Teaduste Akadeemia oma üldkogu istungil 16 kandidaadi hulgast neli **uut akadeemikut**, kellest kaks on Tartu Ülikooli akadeemilise pere liikmed. Täppis-teaduste alal valiti akadeemikuks Tartu Ülikooli tahkisetehnoloogia professor **Jaan Aarik**. Õigusteaduse alal pälvis akadeemiku tiitli Tartu Ülikooli avaliku õiguse instituudi professor **Lauri Mälksoo**. Juristist akadeemik valiti viimati aastal 1946.

Eesti Teadusagentuur jagas teadushariduse konverentsil „Anname teadushuvile võimaluse!“ **teaduse populariseerimise auhindu**. Elutööpreemia pika-aegse astronoomia populariseerimise eest pälvisid Tartu Ülikooli tähetorni koordinaator **Helle Jaaniste** ja tähetorni astronoomiaringi president **Jaak Jaaniste**.



*Jaanus Remme*



*Andres Tvauri*



*Mihkel Zilmer*



*Lauri Mälksoo*



*Jaan Jaaniste*



*Peeter Hõrak*



*Jaan Eha*



*Jaan Aarik*



*Helle Jaaniste*



Alvo Aabloo

Teaduse populariseerimise auhinna kategoorias „Parima tegevuse või tegevuste sarjana teaduse ja tehnoloogia populariseerimisel“ pälvis Tartu Ülikooli polümeerse materjalide tehnoloogia professori **Alvo Aabloo** algatatud MTÜ Robotika tegevuse eest robotika populariseerimisel kooliõpilaste seas.

Tartu Ülikooli dotsent, tudengisatelliidi EstCube-1 projektijuht **Mart Noorma** pälvis Vabariigi Presidendi **kultuurirahastu hariduspreemia**. Reaalteaduste eripreemia sai Tartu Ülikooli teaduskooli noorte füüsikute mentor **Jaan Kalda**.



Mart Noorma



Jaak Vilo

Eesti Vabariigi 95. aastapäeva eel tunnustas president Toomas Hendrik Ilves 99 inimest **riikliku autasuga Eestile osutatud teenete eest**. Teiste hulgas tunnustas president Ilves nelja Tartu Ülikooli professorit. Valgetähe III klassi teenetemärgi pälvisid majandusteadlane, professor ja akadeemik **Urmas Varblane** ning bioinformaatikateadlane, professor ja akadeemik **Jaak Vilo**. Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgi sai neuroloog, arstiteaduskonna professor ja akadeemik **Toomas Asser**. Eesti Punase Risti II klassi teenetemärgi pälvis nakkushaiguste arst, laste kliiniliste uuringute fondi asutaja professor **Irja Lutsar**.



Urmas Varblane



Toomas Asser

**Seitse Tartu Ülikooli tudengit** pälvis **Eesti teaduste akadeemia teadusauhinna**. Konkursile laekunud 72 uurimustööst määras komisjon teadusauhinna kokku 12 üliõpilasele, sh seitsmele Tartu Ülikooli tudengile.



Irja Lutsar

2013. aasta **üliõpilaste teadustööde riiklikul konkursil** olid edukaimad Tartu Ülikooli tudengid, keda tunnustati 31 rahalise preemia ning 24 tänukirjaga. Konkursi ühe peapreemiast pälvis **Mardo Kõivomäe** konkursile esitatud doktoritöö molekulaarbioloogias, mille juhendaja oli vanemteadur **Mart Loog**.



Marco Kirm

Euroopa vere ja lüüdi siirdamise ühendus (EBMT) tunnustas Tartu Ülikooli hematoloogia-onkoloogia professorit **Hele Everausi** silmapaistvate saavutuste eest lüüdi siirdamises EBMT kliinilise elutööauhinna.



Hele Everaus

Tartu Ülikooli teadusprorektorit **Marco Kirmi** autasustati Balti assamblee medaliga silmapaistva tegevuse eest Balti riikide koostöö edendamisel.

Eesti ettevõtlike naiste assotsiatsioon valis **aasta naiseks** Tartu Ülikooli Narva kolledži direktori **Katri Raigi**.



Katri Raig

Tartu Ülikooli **Rahvusmõtte auhinna** pälvis 2013. aastal Eesti tekstiilkunstnik, kunstipärandi hoidja ja koguja, pikaaegne Eesti kunstiakadeemia ning Viljandi kultuuriakadeemia õppejõud, emeriitprofessor **Anu Raud**.



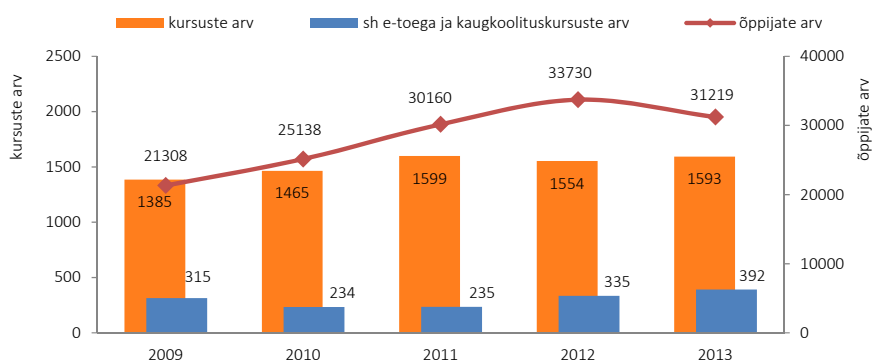
Anu Raud

# ÜLIKOOILIT ÜHISKONNALE

## TÄIENDUSÕPE

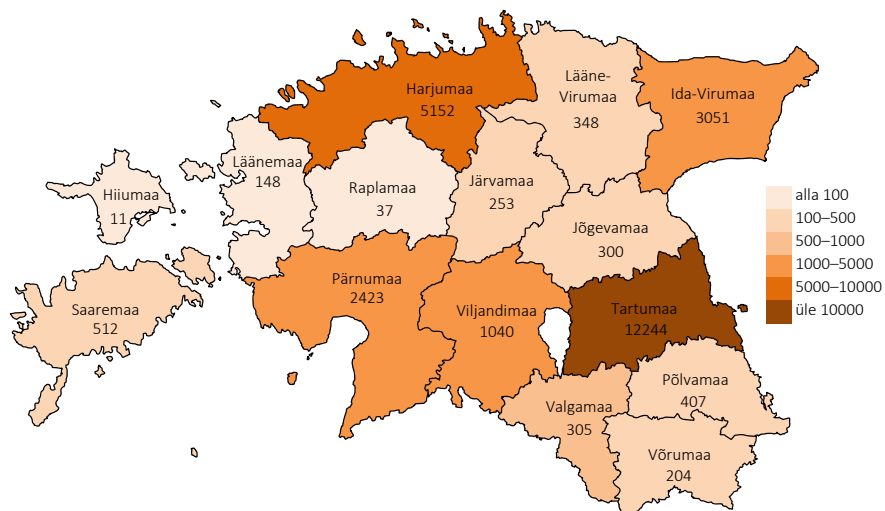
**EESMÄRK:** ülikool kujundab elukestva õppe hoiakut, olles avatud eri sihtrühmadele

Tartu Ülikool on jätkuvalt suurim täiendusõppe pakkuja Eestis. 2013. aastal täiendas Tartu Ülikoolis oma teadmisi ja oskusi 31 219 õppijat 1593 kursusel (sh 203 tasemeõppekursusel). Neist ligi 3000 õppijat osales 118-l täielikult veebipõhisel koolitusel. Võrreldes 2012. aastaga kasvas koolituste arv 2,5%, kuid osalejate arv langes 7,5%. E-toega täiendusõppekursuste ning kaugkoolituskursuste arv kasvas eelmise aastaga võrreldes 17%. Ligi 1200 koolitajast pooled olid Tartu Ülikooli töötajad, ülejäänud olid praktikud väljastpoolt ülikooli. Täiendusõppe tasude laekumine kasvas aastaga 17%, ulatudes 4,17 miljoni euron. Laekumised kasvasid eelkõige tänu tellimus- ja hankekoolitustele.

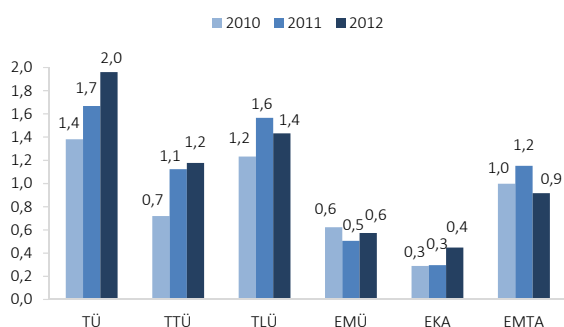


Tartu Ülikooli täiendusõppekursuste (sh e-toega ja kaugkoolituskursuste) ja õppijate arv aastatel 2009–2013. Allikas: elukestva õppe keskus

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS:** ülikool tagab elukestva õppe võimalused ning teeb õppe-, uurimis-, arendus- ja loomekoostööd regionaalsete ja teiste asjaomaste partneritega Narvas, Pärnus ja Viljandis



Tartu Ülikooli täiendusõppes osalenute arv kursuste toimumiskoha järgi 2013. aastal maakondade lõikes (v.a välismaal, veebipõhiselt või kaugkoolitusena toimunud kursused). Allikas: elukestva õppe keskus



Täiendusõppijate arv ühe üliõpilase kohta Eesti kõrgkoolides aastatel 2010–2012. Allikas: elukestva õppe keskus

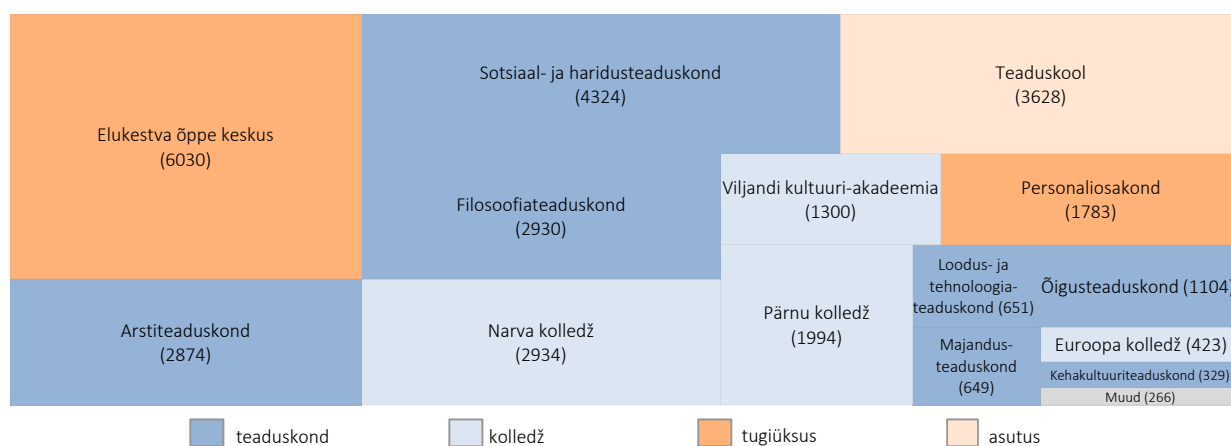
Ülikooli arengukava eesmärgiga kooskõlas korraldati täiendusõpet edukalt ka väljaspool Tartut. Tartumaa kõrval eristusid suurema osalejate arvuga koolituste toimumiskohana Harjumaa, Ida-Virumaa, Pärnumaa ja Viljandimaa. Need on piirkonnad, kus tegutsevad ülikooli kolledžid või asub ülikooli esindus.

Oma töötajatele tellisid Tartu Ülikoolist koolitusi ettevõtte ja organsatsioonid üle Eesti. 2013. aasta suurimad koolitusalaalased koostööprojektid olid näiteks ettevõtetega Molycorp Silmet AS, Olvi OYJ, Ericsson Eesti AS, Playtech Estonia OÜ.

Väljaspool Eestit toimusid koolitused Lätis, Leedus, Soomes, Venemaal ja Belgias. Näiteks Olvi OYJ ja tema tütarettevõtte tellimisel korraldas majandusteaduskond koolitusi Soomes ja Leedus. Narva kolledž tegi koolitusi Venemaal. Euroopa kolledž korraldas koolitusi Belgias Euroopa Liidu otsustusprotsessides osalevatele ametnikele. Filosoofiateaduskond korraldas liivi keele ja kultuuri koolituse Lätis.

Tartu Ülikooli täiendusõppe peamised sihtrühmad avalikus sektoris olid haridustöötajad (umbes 40% koolitustest), meditsiinitöötajad (10% koolitustest), juristid, riigiametnikud, ministriumite ja ametite tippspetsialistid.

Kõige rohkem koolitusi korraldas sotsiaal- ja haridusteaduskond (219). Kõige rohkem õppijaid osales elukestva õppe keskuse (6030), sotsiaal- ja haridusteaduskonna (4324 õppijat) ja teaduskooli korraldatud kursustel (3628 õppijat).



Tartu Ülikooli täiendusõppekursustel osalejate arv koolitust korraldanud struktuuriüksuste kaupa 2013. aastal. Allikas: elukestva õppe keskus

Rahvusvahelise suveülikooli 18 programmis osales 2014 inimest 28 eri riigist. Enim oli osalejaid Ameerika Ühendriikidest, Hiinast, Soomest ja Jaapanist.

Väarikate ülikooli programmid toimusid 2013. aastal Tartus, Tallinnas, Pärnus, Kuressaares, Narvas ja Türil, kus osales kokku üle 2000 inimese. Õppijate tagasiside on olnud väga positiivne ja huvi väarikate ülikooli programmi vastu suureneb igal aastal. Väarikate ülikooli programm on pälvinud mitmeid tunnustusi kohaliku elu edendamise eest.

## ÕPETAJATE TÄIENDUSÕPE

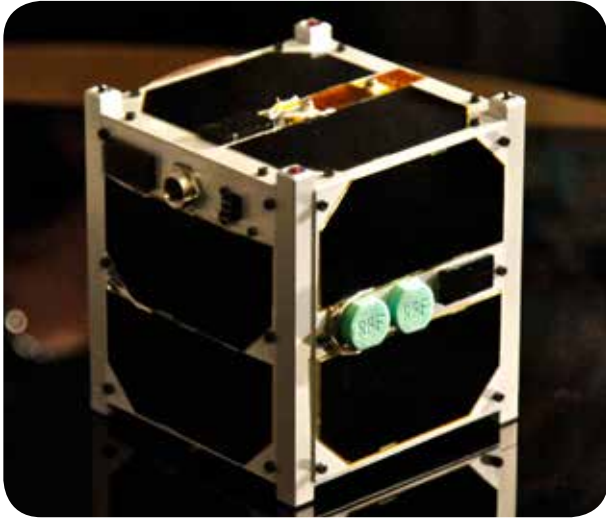
Õpetajakoolituse kutse- ja kohanemisaasta programmi raames lõpetas 2012/2013. õppeaastal nooremõpetaja tugi-programmi 57 noort õpetajat ning mentorkoolituse läbis 108 õpetajat. 2013. aasta septembris alustas nooremõpetajate tugi-programmis 63 noort õpetajat ning mentorkoolitust 110 õpetajat.

2013. aastal osales kutse-aasta programmi arendusrühm rahvusvahelisel konverentsil ettekandega, mis tugines kutse-aasta nooremõpetajate seas korraldatud uurimusele. 2013/2014. õppeaastal jätkuvad kavandatud arendusseminarid Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli kutse-aasta programmi elluviijatele.



## TEADUSE POPULARISEERIMINE

Tartu Ülikooli sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika instituudi uuringus „Teaduslinn Tartu. Tartlaste kokkupuuted teadusega“<sup>12</sup> selgitati milline on teaduse populariseerimise algatuse mõju linnaelanike teadushuvi suurenemisele. Uuringust ilmnis, et teaduslinna mõistega seostuvad tartlastele eelkõige siinsed ülikoolid ja teaduskeskused, näiteks Ahhaa. Tartu kui teaduslinna kuvand on positiivne, Tartut nähakse meeldiva töö- ja elupaigana ning end peetakse uuendusmeelse kogukonna liikmeteks.



*Eesti ettevõtluse auhindade konkursi „Tunnusta ettevõtluse edendajat“ üheks võitjaks osutus Tartu Ülikooli EstCube-1 tudengisatelliidi programm*

2013. aastal lennutati orbiidile Eesti esimene **satelliit ESTCube-1**. Koostöös Soome ja Saksa partneritega katsetatakse ESTCube-1 pardal uudset, Soome meteoroloogia-instituudi teadlase **Pekka Janhuneni** leiutatud elektrilist päikesepurje. Katsetatav tehnoloogia võib tulevikus võimaldada nii kiireid planeetidevahelisi lende kui ka kosmoseprügi likvideerimist.

ESTCube-1 satelliidi üks peamisi eesmärke on teaduse populariseerimine ja hariduslik missioon. Selle projekti kaudu said Eesti tudengid kosmoseteaduse teoreetilist õpet ka praktikas rakendada. Tudengisatelliidi projektis on tööperioodi vältel osalenud üle saja üliõpilase Tartu Ülikoolist, Tallinna Tehnikaülikoolist, Eesti Lennuakadeemiast ning Eesti Maaülikoolist. Projekti juhendasid Tartu Observatooriumi teadlased ja Tartu Ülikooli õppejõud.

### ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool edendab eesti keele ja kultuuri säilimise ja arengu eesmärgil Eestit ja tema rahvast uurivaid teadusi

Tartu Ülikool on ainus klassikaline ülikool Eestis, kes täidab korraga nii rahvusvahelise teadusülikooli kui ka **Eesti rahvusülikooli** missiooni. Tartu Ülikooli kui rahvusülikooli ülesanne on edendada eesti keele ja kultuuri säilimise ja arengu eesmärgil Eestit ja tema rahvast uurivaid teadusi ning eestikeelset haridust, samuti säilitada ülikooli omandis olevat rahvuslikku kultuuripärandit. 2012. aastal loodi Tartu Ülikooli juurde kümme rahvusteaduste professuuri, mille kaudu sellega sihipäraselt tegeletakse.

2013. aastal algatati **rahvusteaduste loengusari**, mille raames tutvustavad oma professuuri olemust kõik Tartu Ülikooli rahvusteaduste professorid. Loengusarja lai teemadering ja populaarteaduslik lähenemine on pakunud põnevat kuulamist ja mõtlemisainet gümnasistist täiskasvanud kultuurihuviliseni. Iga loengule järgneb interaktiivne tegevus keeleteemalise viktoriini, aruteluringi, mälumängu, filmivaatamise või loovkirjutamise töötoa näol.



*Professor Ülo Matjus pidamas rahvusteaduste loengusarja loengut „Uitamisi Eesti mõtteloos“*

### Koostöö gümnaasiumidega

#### EESMÄRK: ülikool teeb tihedat koostööd keskharidust andvate õppeasutustega ning pakub süvaõpet andekatele õpilastele

Tartu Ülikooli teaduskool kannab Eesti haridussüsteemis ainulaadset rolli teadusandekate laste arengu tugi- ja pädevuskeskusena. Tartu Ülikoolil on partnerlusleping 19 gümnaasiumiga, tihedat koostööd tehakse 23 kooliga.

<sup>12</sup> Soo, Kadri ja Rämmer, Andu (2013). Teaduslinn Tartu. Tartlaste kokkupuuted teadusega. [ssi.ut.ee/sites/default/files/ssi/places\\_tartu\\_ee.pdf](http://ssi.ut.ee/sites/default/files/ssi/places_tartu_ee.pdf)



Võimalused, mida ülikooli koolidele pakub, on järgmised:

- sisseastumise infotund gümnaasiumi viimasele klassile;
- Tartu Ülikooli külastus, mille käigus tutvustatakse teaduskondi ja õppekavasid;
- teadlase loengud või kooli vilistlase loeng;
- praktikum Tartu Ülikooli laborites;
- lahtiste uste päev, mille raames toovad tasuta bussid (rong) eri piirkondadest õpilasi Tartu Ülikooliga tutvuma;
- õppeasata jooksul saavad õpilased tulla tudengivarjaks;
- teaduspäevad eri piirkondades üle Eesti.

**Teaduskoolis** 2012/2013. õppeaastal toimunud 40 kursusel lõpetas õpingud kokku 1156 õpilast. Tunnistuse kursuste täismahus lõpetamise kohta sai 1002 õpilast 161 koolist, neist 46% suurepärase või väga hea tulemusega. Ajavahemikul 2011–2013 teaduskooli kursuste lõpetanutest ligi pooled (45%) alustasid 2013. aastal õpinguid Tartu Ülikoolis. Teaduskooli kursused lõpetanud 162 abiturientidest rohkem kui pooled jätkasid õpinguid Tartu Ülikoolis.

2012/2013. õppeaastal töötati teaduskoolis välja kolm uut kursust („Majandusõpetus“, „Ettevõtlusõpetus“ ja „Vene kultuurikandjad Eestis“). Koostöös teiste struktuuriüksuste ja ülikooliväliste asutustega on 2013/2014. õppeaasta kursuste valdkondi teataval määral laiendatud (näiteks tehnoloogiakursus „Torujupist raketini“) ning leitud uusi koostööpartnereid (näiteks „Pärimuskultuuri giidikool“ koostöös Eesti Rahva Muuseumiga).

Ainevõistlusest suurim oli matemaatikavõistlus „Känguru“ enam kui 13 100 osalejaga 356 koolist. Peale arvukate kursuste, võistluste ja õppesessioonide toimusid teaduskooli koordineerimisel üleriigilised olümpiaadid, mille eelvoorudes osalejate arv ulatus ligi 9000 õpilaseni. Olümpiaade korraldati 13 aines.

Teaduskoolis ettevalmistuse saanud võistkonnad, kuhu kuulus kokku 91 üliõpilast, osalesid 15 rahvusvahelisel ainevõistlusel, sealhulgas kümnel ülemaailmsel olümpiaadil, ühel Euroopa olümpiaadil, kolmel Balti olümpiaadil ning ühel Eesti-Soome võistlusel. Teaduskoolis ettevalmistuse saanud õpilased võitsid kokku 35 individuaalset ja võistkondlikku medalit, sealhulgas kolm kuldmedalit, 10 hõbemedalit ja 27 pronksmedalit.

## Ideelabor

Hoogsalt jätkas tegevust 2011. aasta lõpus käivitunud Tartu Ülikooli ideelabor. Ideelabor on koht, kus teotahelised tudengid saavad üheskoos leida põnevatele probleemidele uudseid ja praktilisi lahendusi. Ideed ja lahendust ootavad probleemid tulevad tudengitelt, teadlastelt ja samuti ettevõtetelt. Valdkonnaüleste tudengimeeskondade mentoritena osalevad nii õppejõud kui ka praktikud ettevõtetest.

2013. aastal korraldas ideelabor 33 üritust, millest võttis osa ligi 700 inimest. Ürituste korraldamisel tehti koostööd Eesti infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni liidu, EstBAN-i võrgustiku, Tehnopoly, Eesti Kunstiakadeemia, Smart City Labi, SEIKU inkubaatori ja Eesti Arengufondiga.

2013. aastal toimunud kahel hooajal aidati ideid arendada 20 meeskonnal, kus osales 85 üliõpilast ja noorteadlast. Ideelabori hooaja pikkuseks oli 11 nädalat, mille jooksul tudengimeeskonnad arendasid oma ideede kontseptsioone, tegid paberprototüüpe ning korraldasid tarbijauuringuid ja testimist. Kevadhooajal arendasid ideelabori meeskonnad muu hulgas uusi teenuseid mudelkopteritele, ehitasid raamatuskännerit, uurisid väikese kuluga ehitatavate jooksuradade võrgustiku loomise võimalusi ning seda, kuidas teha hooldekodude elanikke õnnelikumaks. Sügishooajal arendasid meeskonnad erialadevaheliste teadusuuringute lihtsustamise programmi, nanosatelliitide hariduslikke ja ärilisi teenuseid, uusi militaartehnoloogiaid, mõõtmisseadmeid vetikate efektiivsemaks kasvatamiseks ja mobiilirakendusena uut ühispuudlemise lahendust.



*Tartu Ülikooli ideelabor avas värskete ideede elluviimiseks ning õppe- ja ettevõtluskoostööks prototüüpimiskeskuse uude elektroonikalabori. Tegemist on tööruumidega, kus tudengitel, teadlastel ja ettevõtjatel on kasutada moodsad diagnostikaseadmed ning tööruumid innovaatiliste prototüüpide loomiseks ja testimiseks.*

## EESMÄRK: ülikool tutvustab teadustulemusi ja teadlaskarjääri atraktiivselt laiemale avalikkusele

2013. aasta meediaauditi andmetel ilmus Eesti suuremates meediakanalites kokku 434 Tartu Ülikooli teadusuudist, mis on enam kui teiste avaõiguslike ülikoolide samad näitajad kokku. Tartu Ülikooli teadusuudiste portaal Novaator toob huvilisteni uudiseid nii loodus-, täppis- kui ka sotsiaalteadustest nii Eestist kui välismaalt.

## EESMÄRK: ülikooli mäluasutused pakuvad haridus-, kultuuri- ja infoteenuseid eri külastajarühmadele ning osalevad teadus- ja arendustegevuses ning teaduse populariseerimises

### Raamatukogu

2013. aasta lõpuks oli Tartu Ülikooli raamatukogul 51 963 registreeritud lugejat, kellest 54% olid ülikooli liikmed. Raamatukogu peamaja külastati ligi 215 000 korral ning laenutati rohkem kui 795 000 teavikut. Virtuaalkülastusi registreeriti üle 3,3 miljoni.

Aasta jooksul kasvasid Tartu Ülikooli raamatukogu kasutuskogud 45 000 teaviku võrra, kogude suurus kokku oli üle 3,9 miljoni teaviku. 2013. aastal oli Tartu Ülikooli arvutivõrgus juurdepääs 120 sidusandmebaasile, mis sisaldas üle 87 000 teadusajakirja täisteksti või referaadi, hulgaliselt teatmeteoseid ning maailma juhtivate teaduskirjastuste monograafiate elektroonilisi versioone.

Tartu Ülikooli raamatukogu pälvis juba teist korda IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) rahvusvahelise turundusauhinna. Seekord tunnustati esikoha vääriliseks projekt „Rääkivad õpikud“, mille eestvedaja on Tartu Ülikooli raamatukogu teenindusosakonna juhataja **Olga Einasto**. Projekti eesmärk on abistada pimedaid ja vaegnägijaid tudengeid õppematerjalide kasutamisel ja eksamiteks valmistumisel. Selleks on digiteeritud õppematerjale, loetud sisse raamatuid ning salvestatud neid audiofailidena. Raamatukogu on ulatanud abikäe erivajadustega tudengite edukaks toimetulekuks.

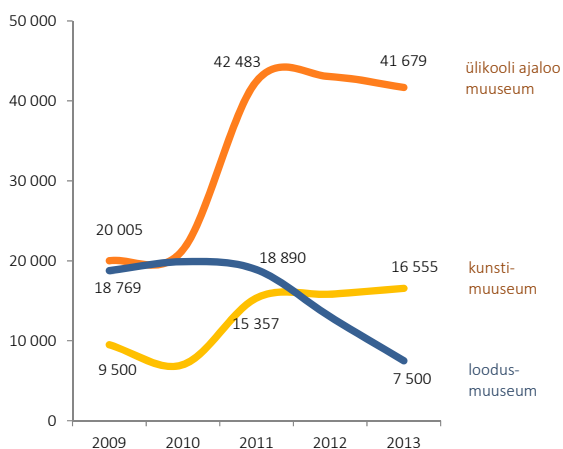
Alates 2013. aastast on Tartu Ülikooli raamatukogus kõigile külastajatele kasutamiseks tindi- ja punktirjaprinter. Uus printer suudab korraga teha paberile jälge nii Braille'i kirjas kui ka tavakirjas, seega on printer kasutatav mitte üksnes erivajadustega inimestele, vaid ka nendega kokkupuutuvatele inimestele.

Raamatukogu sai 2013. aastal kauaoodatud lifti. Kui seni pääses ratastoolis lugeja probleemideta vaid raamatukogu fuajeesse, siis nüüd võimaldab lift juurdepääsu raamatukogu kõikidele korrustele. Raamatukogu avas kolmandal korrusel lugejate puhkeala, mis on mõeldud kohtumisteks ja vestlusteks.

### Muuseumid

Aktiivsed õpilastele ja õpetajatele mõeldud haridusprogrammide korraldajad olid ülikooli muuseumid ja botaanikaaed.

Tartu Ülikooli muuseumide jaoks oli 2013. aasta muudatuste ettevalmistamise aasta. Valmistati ette muuseumide reformi, mille tulemusena on alates 1. jaanuarist 2014 ülikoolis kaks eraldi muuseumi: Tartu Ülikooli muuseum ning Tartu Ülikooli loodusmuuseum ja botaanikaaed. Tartu Ülikooli muuseum koondab lisaks ülikooli ajaloo muuseumile ka tähetorni, vana anatoomikumi ja kunstimuuseumi.



Tartu Ülikooli muuseumide külastajate arv aastatel 2009–2013. (Loodusmuuseumi ekspositsioon oli 2013. aastal külastajatele suletud, joonisel kajastub loodusmuuseumi üritustel osalenute arv.) Allikas: Tartu Ülikooli muuseumid

Tartu Ülikooli muuseumide külastati 2013. aastal üle 65 000 korra, koos teaduslinna ning muuseumi valge saali üritustega teenindasid muuseumid kokku üle 86 000 inimese. Oluliselt on suurenenud toomkiriku külastuste arv. Suurenenud on nii ekskursioonide kui haridusprogrammide osa. Eriti palju on huvi tuntud tähetorni haridusprogrammide vastu (111 programmi, millest sai osa 1751 õpilast).

**Tartu Ülikooli ajaloo muuseumi** remondi käigus avastati fuajees hästi säilinud keskaegne hauakamber, mistõttu esialgu planeeritud hauakivi eksponeerimise projekt tehti ümber ning otsustati näidata terviklikku lõiku keskaegsest kirikust kui matmispaigast (hauakamber, skeletikoopia, hauaplaat). Tegemist on Eestis ainulaadse ekspositsiooniga, kuna rohkem nii hästi säilinud hauakambreid pole



*Ajaloo muuseumi perepäev koos Hullu Teadlasega*



*2013. aastal restaureeriti Tartu vanim lift (Schindler & Co, 1927–1928), millega saab nüüd üle aastate taas sõita*

leitud, rääkimata nende eksponeerimisest. Väike põrandalune väljapanek oli ka Eesti muuseumide aastaauhindade nominent muinsuskaitse kategoorias.

Näituseprojektidest oli 2013. aastal kõige kaalukam muuseumi aastanäitus, mis sel korral tehti koostöös Tallinna Tehnikaülikooli muuseumiga: „Eesti jälg kosmoses – kosmose jälg Eestis“. Esimest korda algatati näituseprojekt kahe ülikoolimuuseumi vahel, mis võimaldas sellesse panustada mõlema ülikooli parimatel oma ala spetsialistidel. Näitus oli ka Eesti muuseumide aastaauhindade nominent näituste kategoorias.

2013. aastal avati Hullu Teadlase kabinet muuseumi kõige väiksematele külastajatele. See kabinet on uus algatus teaduse populariseerimiseks, millega pakutakse atraktiivseid ja innustavaid tegevusi ja programme 5–15-aastastele lastele.

**Tartu Ülikooli loodusemuuseum** osaleb suuremahulises üleeuroopalises projektis EU BON (Building the European Biodiversity Observation Network), mille eesmärk on luua teadlastele, poliitikakujundajatele ja avalikkusele juurdepääs bioloogilise mitmekesisuse suuremahulistele andmetele. Loodusemuuseumi eestvedamisel on Eestis loodud ainulaadne eElurikkuse veebiportaal, mis koondab tänasel päeval ühte andmebaasi 23 370 Eesti eluslooduse liiki. eElurikkuse portaali saab vaadata kui loodava süsteemi prototüüpi.

Loodusemuuseumi tuntus Eestis on suurenenud tänu avalikkusele, sh koolidele, suunatud loodushariduse ja bioloogilise mitmekesisuse infosüsteemi arendamisele. Loodusemuuseum juhib rahvusvahelist projekti „BalticDiversity“, mis loob Balti-Põhjala regioonile ühtse bioloogilise mitmekesisuse portaali (projekti partneriteks on Rootsi ja Soome loodusemuuseumid ning Eesti Maaülikool ja Tallinna Tehnikaülikool). Projekti eesmärk on luua Rootsi, Soome ja Eesti üleriigiliste andmebaaside võrgustik, mis ühendab nende maade suuremaid loodusteaduslikke kogusid, et võimaldada selle info kasutamist loodushoiuotsuste tegemisel ning muuta see kättesaadavaks ka laiemale avalikkusele.

Tartu Ülikooli loodusemuuseumi ekspositsioon oli 2013. aastal küll külastajatele suletud, kuid muuseumi üritustel osales ligi 7400 inimest. Loodusemuuseumi uus ekspositsioon avab oma ukse külastajatele 2014. aasta sügisel.

Juunis 2013 tähistas **Tartu Ülikooli botaanikaed** suurejooneliselt oma 210. aastapäeva, mille puhul avati aias kaks uut ja haruldast vaatamisväärsust. Avati skulptor Ahti Seppeti loodud dekoratiivskulptuur „Aednikule“ ning botaanikaia uus kollektsioon „Samblaaed“.



*Kunstimuuseumi 210. aastapäeva näituse „Muusade tempel“ avamine*



## KULTUURI- JA SPORDITEGEVUS

**EESMÄRK:** ülikool loob oma liikmeskonnale toetavad tingimused osaleda kultuuritegevuses ning tegeleda tervise- ja saavutuspordiga



Aprillis osales Tartu Ülikooli akadeemiline naiskoor Sloveenia linnas Mariboris toimunud kõrgetasemelisel koorikonkursil, kus pääseti laulma ka GP vooru. Kokkuvõttes jäi koor jagama 4. kohta ning oli naiskooride-meeskooride arvestuses parim



Tartu Ülikooli akadeemiline meeskoor esinemas Eesti Vabariigi 95. aastapäevale pühendatud kontsertaktusel Tartu Ülikooli aulas (dirigent **Alo Ritsing**)



Puhkpilliorkester Popsid esinemas kontsertreisil Moldovas Chisinau peaväljakul



Tartu Ülikooli rahvakunstiansambel Tartumaa tantsupeol 2013. aastal Raadil. Esireas rahvakunstiansambli treenerid-juhendajad (vasakult) **Margit Metsla, Kärt Vuks, Aveli Asber** ja **Mae Viires**.



Tartu Ülikooli akadeemilise spordiklubi parima naisportlase tiitli pälvis 2013. aastal kõrgushüppaja **Anna Iljuštšenko**, kelle säravamaks tulemuseks 2013. aastal oli Kaasani suveuniversiaadilt saadud pronksmedal



Tartu Ülikooli akadeemilise spordiklubi 2013. aasta parimaks meessportlaseks on teist aastat järjest **Rasmus Mägi**, kellele tõi tiitli edukas esinemine suvehooajal: U23 Euroopa meistri-võistluste pronksmedal, maailmameistrivõistluste 16. koht ning uuendatud Eesti rekord 400 m tõkkejooksus

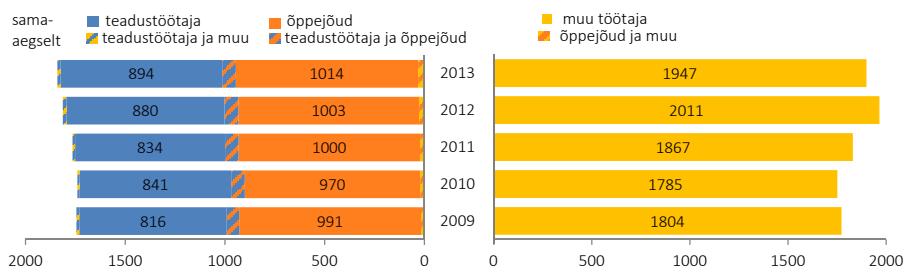
# ORGANISATSIOON

## TÖÖTAJAD

**EESMÄRK: ülikoolis töötab rahvusvaheline, väga hea kvalifikatsiooniga töötajaskond**

Tartu Ülikoolis töötas 2013. aasta lõpus **3739 töötajat**, neist 183 välisriigi kodakondsusega.

Akadeemilistel ametikohtadel töötas 49% ülikooli töötajatest (1840 isikut 3739-st). Õppejõudude ja teadustöötajate ametikohtade võrdluses töötas 2013. aasta lõpus ülikoolis kõige rohkem teadureid (511 isikut, täidetud oli 415,5 ametikohta), mis on viimase kümne aasta lõikes kõige kiirema kasvutempoga ning absoluutarvult enim kasvanud akadeemiliste töötajate rühm.

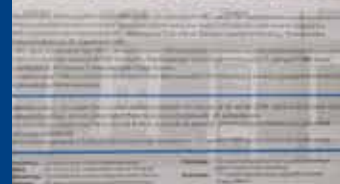
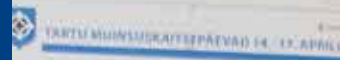


Tartu Ülikooli õppejõudude, teadustöötajate ning teistel ametikohtadel töötavate töötajate arv aastatel 2004–2013. Allikas: personaliosakond

Teadus- ja arendustegevuse seaduse 1. juulil 2012 jõustunud muudatuste tulemusena sai nooremteaduri ametikohast teadustöötaja iseseisev ametikoht, mis pole seotud doktoriõppe läbimisega. Sarnaselt teiste teadustöötajate ametikohtadega on ülikool vaba otsustama, kas ja kui palju nooremteaduri ametikohti luuakse. Tegemist on teadustöötajate ametikohtadest madalaimaga. 2013. aasta lõpus töötas nooremteadurina 48 isikut (täidetud oli 37,7 ametikohta).

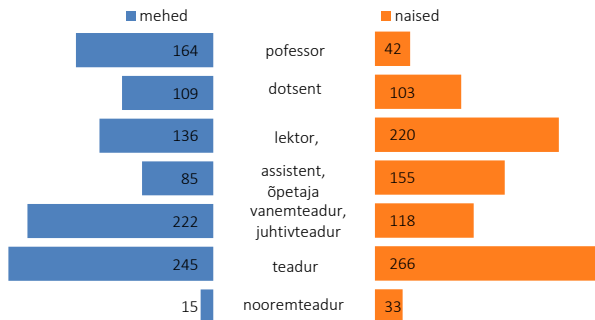
	professor	dotsent	lektor, vanemassistent	assistent, õpetaja	vanemteadur, juhtivateadur	teadur	nooremteadur
2013	180,1	177,5	282,4	151,5	279,2	415,5	37,7
2012	177,4	174,0	281,3	153,4	281,7	444,7	2,7
2011	172,9	172,4	285,4	153,2	268,5	421,5	
2010	163,4	179,8	269,4	152,2	260,1	424,7	
2009	164,4	172,9	266,7	179,9	250,9	405,6	
2008	157,1	182,4	260,7	182,3	242,2	387,8	
2007	167,2	178,0	260,1	193,6	234,6	382,2	
2006	157,6	182,2	270,7	194,3	209,9	325,3	
2005	155,3	178,2	263,1	202,7	183,4	288,0	
2004	144,8	184,3	255,4	181,5	139,2	295,3	

Tartu Ülikooli akadeemiliste töötajate arv täiskoormuse arvestuses ametikohtade lõikes aastatel 2004–2013. (Joonisel ei kajastu külalisõppejõu ametikoht, mis oli täidetud koormusega 0,7.) Allikas: personaliosakond

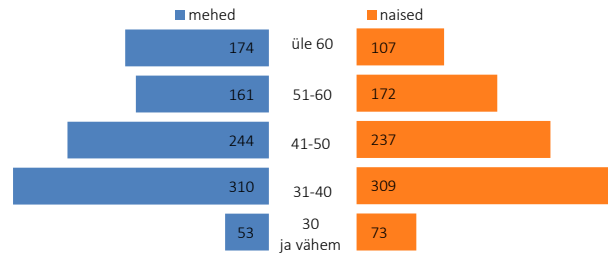




Doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõue on ülikoolis kehtestatud professori, dotsendi, juhtivateaduri ja vanemteaduri ametikohal töötamise puhul ning kohaldub alates 2018. aastast lektori ametikoha täitmisel. Kui viis aastat tagasi oli doktorikraad 59%-l, siis 2013. aastal 67%-l akadeemilistest töötajatest. Teaduskraad oli 80%-l akadeemilistest töötajatest ning 45%-l kõikidest ülikooli töötajatest.



Tartu Ülikooli akadeemiliste töötajate sooline jaotus ametikohtade lõikes 2013. aastal. Allikas: personaliosakond



Tartu Ülikooli akadeemiliste töötajate sooline ja vanuseline jaotus 2013. aastal. Allikas: personaliosakond

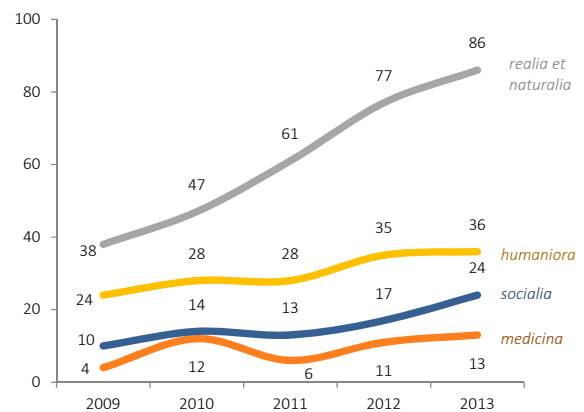
2013. aasta lõpus olid kõikidest töötajatest 57% ning akadeemilistest töötajatest 49% naised. Teadurite ja dotsentide seas valitses sooline tasakaal. Kõige suurem oli naiste osakaal nooremteadurite (69%) ning assistentide ja õpetajate ametikohtadel (65%). 2013. aastal valiti 23 professorit, kellest 8 asusid professori ametikohale esmakordselt. 2013. aastal valitud professoritest 6 olid naised. 2013. aasta lõpus töötas ülikoolis kokku 206 professorit, sh 42 naisprofessorit (20%).

Tartu Ülikooli töötajate keskmine vanus oli 2013. aastal 44 aastat. Akadeemiliste töötajate keskmine vanus oli 46 aastat ning 15% akadeemilistest töötajatest olid vanemad kui 60 aastat. Tartu Ülikoolis töötav teadur oli keskmiselt 39 ning professor 55 aasta vanune.

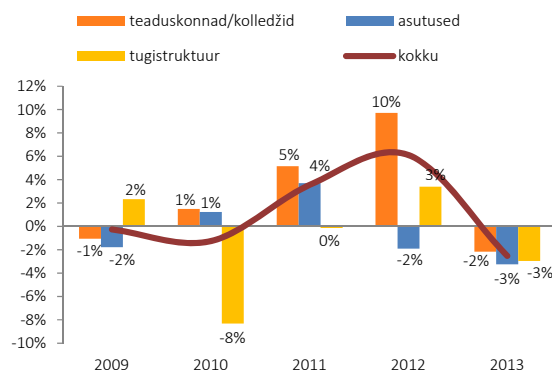
Ülikooli töötajaskond on rahvusvaheliselt mitmekesine. 2013. aasta lõpu seisuga töötas ülikoolis **183 välisriigi kodakondsusega töötajat** 42 riigist. Nende hulgast 160 olid akadeemilised töötajad. 2013. aastal kasvas välisriigi kodakondsusega teadustöötajate ja õppejõudude arv eelneva aastaga võrreldes 13% (141-lt 160-ni), moodustades ligi 9% ülikooli akadeemiliste töötajate koguarvust.

Välisõppejõududest ja -teadustöötajatest kõige suurem osa (70 isikut) töötas teaduri ametikohal (43%). Vanemteaduri ametikohal töötas 30 ja professori ametikohal 24 välismaalast.

Mitteakadeemilistest töötajatest 64% töötas teaduskondades ja kolledžites, 21% ülikooli tugistruktuuris ning 15% ülikooli asutustes. Mitteakadeemiliste töötajate arv on 2012. aastaga võrreldes 3% kahanenud võrdselt nii akadeemilistes üksustes, tugisüksustes kui ka asutustes. Suur osa mitteakadeemilistest töötajatest on tegelikult hõivatud ka teadus- ja arendustegevusega. Teadus- ja arendustegevusega vahetult hõivatud töötajaid, sh mitteakadeemilisi töötajaid, kes kulutavad vähemalt 10% oma tööajast teadus- ja arendustegevusele, on Tartu Ülikoolis üle 70%.



Välisõppejõudude ja -teadustöötajate arv Tartu Ülikoolis valdkondade lõikes aastatel 2009–2013. Allikas: personaliosakond



Tartu Ülikooli mitteakadeemilistel ametikohtadel töötavate töötajate arvu muutus võrreldes iga eelneva aastaga akadeemilistes üksustes, asutustes ning tugisüksustes ajavahemikul 2009–2013. Allikas: personaliosakond

Ülikooli keskmine kogupalk<sup>13</sup> 2013. aastal oli 1203 eurot kuus. Seega kasvas ülikooli keskmine kogupalk aastaga 4,9%<sup>14</sup>. 2013. aastal tõusis kogupalk kõige kiiremini teadustöötajate hulgas (6,5%), järgnesid õppejõud (4,2%) ja mitteakadeemilised töötajad (3,7%). Sarnaselt ülikoolivälise tööturuga on meeste palk üldjuhul mõnevõrra kõrgem kui sarnast tööd tegevate naiste palk. Vähemalt osaliselt on soolised palgaerinevused seletatavad erialadevaheliste erinevuste ja juhtimisülesannete täitmisega. Samas on 2013. aastal meeste keskmine kogupalk tõusnud aeglasemalt (4,5%) kui naiste keskmine kogupalk (4,8%).

## KOOLITUSED TÖÖTAJATELE

**EESMÄRK: ülikool soodustab töötajate enesetäiendamist ja rännet ning arendab rahvusvahelisele töötajaskonnale mõeldud tugiteenuseid**

2013. aastal korraldas ülikool kokku 180 koolitust, milles osaleti 2628 korral. Inglise keelt õppis Tartu Ülikooli töötajatele korraldatud keelekursustel 106 akadeemilist ning 129 mitteakadeemilist töötajat. Võrreldes 2012. aastaga on osalejate arv märkimisväärselt kasvanud (aasta tagasi osales inglise keele kursustel kokku 169 töötajat).

2013. aastal õppis Tartu Ülikooli korraldatud kursustel eesti keelt 40 välismaalast töötajat ja nende pereliiget. Välisöötajatele ja nende pereliikmetele korraldati kuus Eesti kultuuri tutvustavat üritust, millel osaleti kokku 87 korral.

Äsja ülikooliga liitunud uute välisöötajate sisseelamise hõlbustamiseks toimus sügissemestri alguses ülikooli struktuuri, töökorraldust ja akadeemilisi tavasid tutvustav orientatsiooniseminar, millele järgnes juba tavaks saanud rektori vastuvõtt. Sügissemestri alguseks valmis ka uutele välisöötajatele mõeldud praktilisi juhiseid ja nõuandeid sisaldav käsiraamat „Welcome Guide for International Staff 2013/2014“.

Ülikooli juhtimismentorluse programmis osales 2013. aastal 18 paari mentoreid ja nende juhendatavaid. Mõnevõrra on kasvanud juhtimisteemaliste sisekoolituste ning neil osalenute arv (2012. aastal 7 koolitust 108 osalejaga, 2013. aastal 16 koolitust 142 osalejaga).

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool arendab õppejõudude õpetamis- ja juhendamisoskusi**

Euroopa Liidu tõukefondide toel jätkati õpetamis- ja juhendamisalaste täiendusõppekursuste korraldamist Eesti kõrgkoolide õppejõududele, õppetööd tegevatele doktorantidele ja spetsialistidele, programmi- ja õppekavajuhitidele ning nõustajatele. Kokku 61 koolituse teemad olid õppimine ja õpetamine, õppemeetodid, hindamine, tagasiside andmine, akadeemiline kirjutamine, uurimistööde individuaalne ja rühmajuhendamine, avalik esinemine jm. Lisaks iga-aastastele püsikursustele töötati välja uusi õpetamisalaseid täiendusõppekursusi, mis keskendusid eelkõige aktiivõppe meetoditele ja võtetele. Trükki jõudis haridusteaduste instituudi dotsendi Mari Karmi juhendamaterjal „Õppemeetodid kõrgkoolis“.

Õpetamis- ja juhendamisoskuste kursustel osaleti 2013. aastal kokku 928 korral, neist 563 korral (61%) osalesid Tartu Ülikoolis õppetöö tegijad.

**ÜLESANNE TULEMUSLEPINGUS: ülikool kindlustab aktiivsete õppemeetodite paremaks rakendamiseks vajaliku eestikeelse õppekirjanduse olemasolu**

Kirjastamistegevuse koordineerimisega tegeleb Tartu Ülikooli kirjastamiskolleegium, kuhu kuuluvad esindajad Tartu Ülikooli kõikidest valdkondadest. Kolleegiumi põhiülesanne on ülikooli üldise kirjastamispoliitika suunamine ning toetuste määramine ülikooli väljaannetele. 2013. aastal eraldati toetus 20 eestikeelse õpiku koostamiseks (või tõlkimiseks) ja väljaandmiseks e-versioonina kogusummas 44 500 eurot. Eraldatud toetustest kuuluvad kaks *humaniora*, kuus *medicina*, kuus *realia et naturalia* ning kuus *socialia* valdkonda.

## TÖÖKESKKOND

Iga-aastasele töökeskkonna rahulolu küsitlusele vastas 32% töötajatest (1125 töötajat). Ülikooli töötajad olid oma tööga kokkuvõttes rahul – sellise väitega oli täiesti, üldiselt või pigem nõus 92% vastanutest. Samuti pidasid ülikooli töötajad oma tööd oluliseks (97%) ja huvitavaks (97%) ning olid uhked, et töötavad Tartu Ülikoolis (92%). Samal tasemel on ka kolme varasema aasta tulemused.

<sup>13</sup> Kogupalga arvutamiseks on alates 2014. aastast kasutusel uus meetodika: keskmine kogupalk arvutatakse keskmise täiskoormusel põhipalga ja keskmise muutuvpalga (töötaja ja kuu kohta) summana. Muutuvpalka seega enam täiskoormusele ei viida, sest analüüsid on näidanud, et muutuvpalga (lisatasud, tulemustasud, preemiad) suurus ei ole töötaja koormusega korreleeritud. Uut meetodikat hakkavad alates 2014. aastast kasutama kõik Eesti avaõiguslikud ülikoolid, meetodika on heaks kiitnud Rektorete Nõukogu.

<sup>14</sup> 2012. aasta tulemustega võrreldavuse säilitamiseks on uue kogupalga meetodika põhjal ümber arvutatud ka 2012. aasta palgaandmed, uue meetodika kohaselt oli ülikooli 2012. aasta keskmine kogupalk 1147 eurot.

## Sündmused ülikooli töötajatele



Rektori uusaastavastuvõtt ülikooli töötajatele (jaanuar)



Ülikooli töötajate ning nende pere liikmete talvine spordipäev Kääriku puhke- ja spordikeskuses (veebruar)



Eesti Vabariigi 95. aastapäeva kontsert-aktus Tartu Ülikooli aulas ja Eesti Vabariigi teenetemärkide üleandmine (veebruar)



Ülikooli liikmete ja nende perede kevadine spordipäev Raadil (mai)



Rektori tänuüritus ülikooli pensioneerunud töötajatele (mai)



2013/2014. õppeaasta avaaktus (september)



Ülikooli mälestuspäev Raadi kalmistul (september)



Ülikooli töötajate ja tudengite ühine sügisene spordipäev Tartu Ülikooli spordihoones (september)



Rektori vastuvõtt uutele välis-töötajatele (oktoober)



Ülikooli perepäev (oktoober)



Ülikooli peahoone avatud uste päev (november)



Rahvusülikooli 94. aastapäeva tähistamine. Rektori vastuvõtt ülikooli ajaloo muuseumis (detsember)



## RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

2013. aasta jooksul toimus mitmeid arutelusid ülikooli rahvusvahelistumise teemal. Rahvusvahelistumise strateegia moodustab osa ülikooli uuest arengukavast, mis valmib 2014. aastal. Arengukava väljatöötamise käigus arutati rahvusvahelistumise eesmärke, tegevusi ja kitsaskohti strateegiakomisjonis ning laiemalt ülikooli töötajatega, samuti kutsuti oma arvamust avaldama ülikooli välistöötajaid.

Tartu Ülikooli partnerülikoolide nimekirja lisandus 2013. aastal kuus uut ülikooli: Shanghai sotsiaalteaduste akadeemia (Shanghai Academy of Social Sciences – SASS), Salisbury ülikool Marylandis (USA), Charlestoni kolledž (USA), Karli ülikool Prahast, Baku riiklik ülikool ja Canterbury Christ Church'i ülikool (UK).

Juba traditsiooniks saanud Saksa-Eesti akadeemilise nädala „Academica“ egiidi all toimus sel aastal kaks ühiskondlikult vajalikke teemasid käsitlevat interdistsiplinaarset konverentsi: septembri lõpus-oktoobri algul leidis aset konverents „Saksamaa Euroopas, Euroopa Saksamaal“, mis tõi ülikooli esinema Euroopa parlamendi presidendi **Martin Schulzi**. Oktoobri lõpus toimunud konverentsiga „Modernse riigihalduse lähtel – allikad, arengud ja perspektiivid Eestis ja Saksamaal“ tähistati kahekümne aasta möödumist halduskohtute loomisest Eestis. Peale laiemale avalikkusele suunatud konverentside leidsid „Academica“ raames aset ka traditsioonilised loengud teaduskondades ja instituutides.

Jätkus koostöökontaktide arendamine Loode-Venemaa regiooni ülikoolidega. Novembris toimunud rektoraadi väljasõiduistungis raames Peterburi kohtusid ülikooli juhtkonna esindajad Herzeni nim Venemaa riikliku pedagoogilise ülikooli, Peterburi riikliku ülikooli ja Peterburi mäeinstituudi juhtkonnaga. Lisaks tutvuti Peterburi riikliku ülikooli teadus- ja tehnoloogilinnakuga Peterhofis ja arutati võimalusi teadustaristu ühiseks kasutamiseks. Oktoobri lõpus ja novembri alguses toimusid Tartu Ülikoolis Pihkva riikliku ülikooli päevad. Lisaks juhtkondade kohtumisele külastas Pihkva ülikooli rektori **Juri Demjanenko** juhitud delegatsioon Tartus ka Euroopa kolledžit ja keelekeskust ning kohtus Narva ja Pärnu kolledžis ning Viljandi kultuuriakadeemias kohalike esindajatega. Pihkva delegatsiooniga oli kaasas ka Pihkva oblasti esimene asekuuberner **Veera Jemeljanova**.

11. oktoobril toimus Tartu Ülikooli aulas seminar „Twenty Years of English-Language Studies at the University of Tartu: What's Next?“, millega tähistati kahekümne aasta möödumist ingliskeelse õppe algusest Tartu Ülikoolis. 1993. aastal alustas Tartu Ülikool esimesena Eestis semestrimahus õppeaineid sisaldava ingliskeelse mooduli „Semester in the Baltics“ pakkumist. Lisaks tagasivaatele Tartu Ülikooli ingliskeelse õppe arengule läbi kahe aastakümne kutsus seminar arutlema rahvusvahelistumise hetkeseisu ja tulevikuplaanide üle.



*Oktoobris avati Shanghai teadus- ja tehnoloogiaülikoolis (University of Shanghai for Science and Technology – USST) Põhja- ja Baltimaade kultuurikeskus (Nordic-Baltic Culture Centre), mille loomisse panustas ka Tartu Ülikool. Kultuurikeskuse eesmärk on süvendada kultuurivahetusprogrammi tehnoloogiaülikooli ning Põhja- ja Baltimaade partnerite vahel. Kultuurikeskuses on alaline Põhja- ja Baltimaade väljapanek, sealhulgas Eesti haridust, teadust, kultuuri ja ettevõtlust tutvustavad materjalid. Keskus paikneb ajaloolises kolmekorruselises hoones, mis asub USST ülikoolilinnaku südames.*



*„Academica 2013“ raames toimunud Euroopa majanduskriisi teematikale pühendatud konverentsi „Germany in Europe, Europe in Germany“ aukülasena esines 1. oktoobril Tartu Ülikooli aulas Euroopa parlamendi president **Martin Schulz**, kes üheskoos tudengitega arutles noorte eurooplaste tööpuuduse temaatika üle.*



11. märtsil avas Itaalia suursaadik Eestis **Marco Clemente** Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna õppehoone (Ülikooli 17) fuajees mälestustahvli Itaalia ajakirjanikule ja ajaloolasele Indro Montanellile. Itaalia fašistlikku valitsust kritiseerivate väljaütlemiste pärast Tartusse pagendatud Montanelli pidas siin alates 1937. aasta septembrist aasta vältel itaalia keelt ja kultuuri tutvustavaid loenguid.

Märtsis külastas Tartu Ülikooli Venemaa kõrgema arbitraažikohtu esimees **Anton Ivanov**, kes pidas aulas avaliku loengu teemal „Rule of Law and Russian Court System”, milles andis ülevaate Venemaa kohtusüsteemist, selle ülesehitusest, funktsioonidest, praegustest eesmärkidest ja arengusuundadest.

Oma 20.–22. juunini toimunud riigivisiidi käigus Eestisse külastas 21. juunil Tartu Ülikooli Ungari Vabariigi president **János Áder**, kes kohtus siin ülikooli juhtkonna ning soome-ugri osakonna professorite, lektorite ja üliõpilastega.



Ungari Vabariigi president **János Áder** Tartu Ülikooli külastamas

## ÜHISKONNA TAGASISIDE ÜLIKOOLILE

Viiendat aastat järjest kinnitas TNS Emori ülikoolide maineuuring, et Eesti kõige mainekam kõrgkool on Tartu Ülikool. 68% vastanutest nimetas esimese eelistusena Tartu Ülikooli. Lisades sinna juurde ka Tartu Ülikooli teise eelistusena maininud vastajad, peab 84% Eesti elanikest Tartu Ülikooli kõige parema mainega kõrgkooliks Eestis. Tallinna Tehnikaülikooli koguelistus oli võrdlusena 47%. Nimetatud maineülekaal on Tartu Ülikoolil viimase viie aasta kõrgeim.

Tartu linnavalitsuse ja ajalehe Postimees ühisel konkursil „Aasta tegu 2013“ hääletasid tartlased aasta parimate tegude hulka ka Eesti esimese tudengisatelliidi EstCube-1 orbiidile lennutamise. Eesti Rahvusringhääling valis tudengisatelliidi projekti 2013. aastal aasta teoks ning ajaleht Postimees nimetas projekti eestvedaja, ülikooli loodus- ja tehnoloogiateaduskonna õppeprodekaani **Mart Noorma** aasta inimeseks.

2013. aastal liitusid ülikooli uuenenud välisveebi kujundusega ka teaduskonnad ja kolledžid. Ülikooli välisveeb paikneb jätkuvalt maailma 3% parima ülikooli kodulehekülje seas, tuginedes maailma ülikoolide veebilehti hindava Webometrics'i rahvusvahelisele edetabelile. 2013. aastal uuenes ka Eesti vanima ülikooli väljaande – ajakirja Universitas Tartuensis kodulehekülg, mis on varasemaga võrreldes informatiivsem, kasutajasõbralikum ning suurema pildimaterjaliga. 2013. aastal tähistas väljaanne ka oma 65. sünnipäeva.

Tartu Ülikool oli tervikuna Eesti meedias kõige enam kajastatud ülikool 2013. aastal, kus meediakajastuste koguarv tõusis rekordiliselt üle 11 000. Suurim ülekaal oli ülikoolil teadustemaatilal (36% kogukajastustest), kus Tartu Ülikooli kajastus oli suurem kui teistel Eesti avalik- ja teaduslikel ülikoolidel kokku. Olulise arengu tegi ülikool ka sotsiaalmeedias, kus kasvas märgatavalt Tartu Ülikooli uudiste jälgimine ning suurenes lugejaskond. 2013. aastal oli Tartu Ülikool sotsiaalmeedias enim esindatud ülikool Eestis.

Tartu noorsootöö valdkonna tunnustusüritusel pärjati tublimaid Tartu noori ja noorsootöötajaid. Aasta noorteühingu tiitli pälvis Tartu Ülikooli üliõpilasesindus kui noorteorganisatsioon, mis väljendab noorte seisukohti ja toetab noorte aktiivset osalemist kogukonna elus ning mille tegevus on mõjutanud positiivselt noorte elu ja elukorraldust Tartu linnas. Eraldi tänukiri anti Tartu Ülikooli üliõpilasele, üliõpilasesinduse ja senati liikmele **Martin Noorkõivule**.

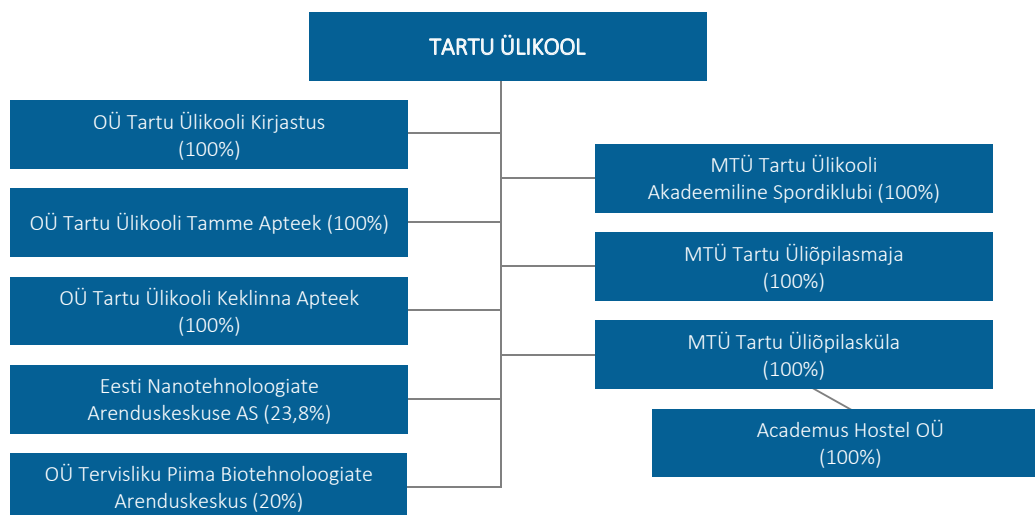


Ülekaaluka rahvahääletuse tulemusena lisandus Tartu teerajajate alleele Tartu Ülikooli dotsendi, EstCube-1 projekti juhendaja **Mart Noorma** jäljepaar. Tartu teerajajate allee eesmärk on tunnustada Tartu linnaga seotud inimesi, kes oma töö või teoga on andnud märkimisväärse panuse Tartu linna arengu, tutvustamise või tunnustamise heaks.

## FINANTSTEGEVUS

**EESMÄRK:** ülikooli finantsstrateegia toetab ülikooli missiooni, visiooni ja arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamist

Tartu Ülikooli konsolideerimisgruppi kuuluvad lisaks ülikoolile üheksa juriidilist isikut ning konsolideerimisgrupi 2013. majandusaasta tegevustulud kokku moodustasid 173,9 miljonit eurot.



*Konsolideerimisgruppi kuuluvate juriidiliste isikute tegevusala ja tegevusmahtu iseloomustavad põhinäitajad*

Juriidiline isik	Tegevusala	Tegevustulud (euro)	Tulem (euro)	Bilansimaht (euro)	Netovara (euro)
Tartu Ülikool	kõrgharidus, teadustegevus	167 662 023	19 685 188	282 473 305	241 650 382
OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek	ravimite müük	1 680 118	26 141	390 305	154 456
OÜ Tartu Ülikooli Keslinna Apteek	ravimite müük	942 104	8 244	225 477	88 576
OÜ Tartu Ülikooli Kirjastus	kirjastustegevus	459 419	-22 790	271 036	231 436
Academus Hostel OÜ	majutustegevus	328 697	21 608	148 230	100 008
OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus	loodusteaduslikud uurimistööd	1 806 683	77 022	956 025	403 070
Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskuse AS	nanotehnoloogilised uurimistööd	2 053 225	3 209	499 214	111 836
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	üliõpilaste majutamine	2 633 549	19 528	818 485	448 223
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	üliõpilaste sporditegevus	2 535 051	263 945	502 704	377 645
MTÜ Tartu Üliõpilasmaja	üliõpilaste kultuuritegevus	412 868	32 985	235 044	208 720
<b>Tartu Ülikooli grupp</b>		<b>173 865 018</b>	<b>20 026 433</b>	<b>284 994 951</b>	<b>243 295 746</b>

Tartu Ülikooli tulud on näidanud juba kolmandat aastat järjest kiiret kasvu ning 2013. aastal saadud tulud on ülikooli ajaloo kõige suuremad. Tulude kasvu põhiliseks allikaks olid Euroopa Liidu tõukefondide vahendid. Euroopa Liidu tõukefondide vahendid aitasid ülikoolil üle elada majandussurutise aastatel 2008–2011 ja olid arengumootoriks aastatel 2012–2013. Tartu Ülikool on kogu aeg suurt tähelepanu pööranud palkade konkurentsivõimele – igal aastal on palgataste kasvanud. Lähemal kolmel aastal ei ole ülikooli tulude kasvu ette näha ja seepärast tuleb kulud hoida kontrolli all.

## Tähtsamad näitajad (konsolideeritud)

FINANTSNAITAJAD	2009	2010	2011	2012	2013
Tegevustulud	129 836 514	118 098 960	127 016 281	154 632 821	173 865 018
Tegevuskulud	117 367 351	127 218 304	129 010 250	142 967 029	153 683 725
Finantstulud ja -kulud	57 520	-244 463	-354 567	-308 659	-148 560
Aasta tulem	12 526 683	-9 438 967	-2 348 536	11 352 933	20 026 433
Bilansimaht	259 142 561	248 026 146	251 068 082	263 711 188	284 994 951
Käibevarad	31 016 323	34 134 013	35 196 814	38 729 641	46 225 795
Põhivarad	228 132 629	213 892 133	215 871 269	224 981 547	238 769 156
Lühiajalised kohustused	20 803 242	17 083 933	19 725 480	24 263 512	28 507 023
Pikaajalised kohustused	14 642 159	16 677 297	19 426 222	16 178 363	13 192 182
Netovara	223 703 552	214 264 916	211 916 380	223 269 313	243 295 746
Laenud pankadelt	20 055 475	18 938 965	22 033 722	19 377 697	16 171 351

SUHTARVUD	2009	2010	2011	2012	2013
Tegevuskulud / Tegevustulud	90,4%	107,7%	101,6%	92,5%	88,4%
Laenud / Tegevustulud	15,4%	16,0%	17,3%	12,5%	9,3%
Käibevara / Lühiajalised kohustused	149,1%	199,8%	178,4%	159,6%	162,2%
Põhivarad / Bilansimaht	88,0%	86,2%	86,0%	85,3%	83,8%
Laenud / Bilansimaht	7,7%	7,6%	8,8%	7,3%	5,7%
Netovara / Bilansimaht	86,3%	86,4%	84,4%	84,7%	85,4%

## Tähtsamad majandussündmused 2013. aastal

- Alates 1. jaanuarist 2013 käivitus kõrgharidusreform, mille eesmärk on parandada kõrghariduse kvaliteeti ja pakkuda tasuta kõrghariduse omandamise võimalust kõigile võimekatele üliõpilastele. Selle tulemusena väheneb tasulise õppeteenuse pakkumine, mille riik kompenseerib hariduse tegevustoetuse suurendamisega. Üliõpilaste õppetoetuste süsteem muudeti vajaduspõhiseks.
- Renoveeriti Näituse 2 õppehoone (maksumus 2,26 miljonit eurot). Hoones asusid tööle psühholoogia instituudi ja haridusteaduste instituudi eripedagoogika osakonna töötajad.
- Renoveeriti peahoone parempoolne tiib (maksumus 1,17 miljonit eurot). Paranesid õppeosakonna, elukestva õppe keskuse, kantselei ja rektoraadi büroo töötajate töötingimused.
- Alustati Vanemuise 46 fassaadi renoveerimistöödega (prognoositav maksumus 0,6 miljonit eurot) ning jätkati loodusmuuseumi ruumide renoveerimist (prognoositav maksumus 1,3 miljonit eurot).
- Tartu Ülikool müüs 4,2 miljoni euro eest kinnistud Nooruse 9, Küütri 2, Tähe 4 ja Pirni 2 kui põhitegevuseks mitte-vajaliku kinnisvara.
- Euroopa Liidu tõukefondide projektide suure osakaalu (29,3% tuludest) ning nende menetlusega seonduva rahavoogude defitsiidi tõttu kasutas Tartu Ülikool 2013. aastal esmakordselt arvelduslaenu.

## Tähtsamad majandussündmused 2014. aastal

- Valmivad Tartu Ülikooli uus põhikiri ja arengukava.
- Ülikooli kõikide palgaastmete miinimumid tõusevad vähemalt 15%.
- Valmib siirdemeditsiinikeskuse hoone (prognoositav maksumus 9 miljonit eurot).
- Valmib uus füüsikahoone (prognoositav maksumus 20 miljonit eurot).
- Tartu Ülikooli muuseumite ja botaanikaia alusel moodustati kaks uut asutust – Tartu Ülikooli muuseum ning Tartu Ülikooli loodusmuuseum ja botaanikaaed.
- Renoveeritakse vana anatoomikum. Hoones asuvad tööle haridustehnoloogia keskus, filosoofiateaduskonna kunstide osakond, teaduskool ja muuseum.
- Renoveeritakse osaliselt üliõpilaselamud Pepleri 14 ja Raatuse 22.
- Renoveeritakse botaanikaia kasvahoone (prognoositav maksumus 0,6 miljonit eurot).

**TARTU ÜLIKOOL**

**KONSOLIDEERITUD  
RAAMATUPIDAMISE  
AASTAARUANNE  
2013**







# KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTARUANDE SISUKORD

KONSOLIDEERITUD BILANSS	52
KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE	53
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	54
KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSETE ARUANNE	55
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTARUANDE LISAD	56
LISA 1. ARVESTUSPÕHIMÕTTED	56
LISA 2. KONTSERNI TÛTARETTEVÕTTED	68
LISA 3. RAHA JA RAHAEKVIVALENDID	68
LISA 4. NÕUDED JA ETTEMAKSED	69
LISA 5. SAAMATA SIHTFINANTSEERIMINE	70
LISA 6. VARUD	71
LISA 7. INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÕTETESSE	71
LISA 8. KINNISVARAINVESTEERINGUD	72
LISA 9. MATERIAALNE PÕHIVARA	73
LISA 10. IMMATERIAALNE PÕHIVARA	74
LISA 11. LAENUKOHUSTUSED	74
LISA 12. KAPITALIRENT JA KASUTUSRENT	75
LISA 13. LAENUD JA TAGATISED	76
LISA 14. VÕLAD JA ETTEMAKSED	78
LISA 15. SIHT- JA KAASFINANTSEERIMISENA SAADUD ETTEMAKSED	79
LISA 16. ERALDISED	79
LISA 17. TULUD MAJANDUSTEGEVUSEST	80
LISA 18. KOOLITUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST	80
LISA 19. TEADUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST	80
LISA 20. PÕHIVARADE SIHTFINANTSEERIMINE	81
LISA 21. TEGEVUSKULUDE SIHTFINANTSEERIMINE	82
LISA 22. MUUD TULUD	82
LISA 23. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED	82
LISA 24. TEGEVUSKULUD	83
LISA 25. TÕÕJÕUKULUD	83
LISA 26. PÕHIVARA KULUM JA VÄÄRTUSE LANGUS	83
LISA 27. KAHJUM MATERIAALSE JA IMMATERIAALSE PÕHIVARA MAHAKANDMISEST	84
LISA 28. MUUD KULUD	84
LISA 29. TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA	85
LISA 30. TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED	87
LISA 31. BILANSIVÄLISED VARAD	87
LISA 32. TARTU ÜLIKOOI KONSOLIDEERIMATA FINANTSARUANDED	89
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	93
ALLKIRJAD 2013. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE	94



## KONSOLIDEERITUD BILANSS

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
<b>VARAD</b>			
<b>Käibevara</b>			
Raha ja raha ekvivalendid	3	10 575	3 883
Nõuded ja ettemaksud	4	35 126	34 062
Varud	6	525	785
<b>Käibevara kokku</b>		<b>46 226</b>	<b>38 730</b>
<b>Põhivara</b>			
Investeeringud sidusettevõtetesse	7	107	91
Finantsinvesteeringud		2	0
Nõuded ja ettemaksud		10	11
Kinnisvarainvesteeringud	8	1 705	1 754
Materiaalne põhivara	9	234 237	220 474
Immateriaalne põhivara	10	2 708	2 651
<b>Põhivara kokku</b>		<b>238 769</b>	<b>224 981</b>
<b>VARAD KOKKU</b>		<b>284 995</b>	<b>263 711</b>
<b>KOHUSTUSED JA NETOVARA</b>			
<b>Kohustused</b>			
<b>Lühiajalised kohustused</b>			
Laenukohustused	11	3 033	3 336
Võlad ja ettemaksud	14	25 041	20 927
Eraldised	16	433	0
<b>Lühiajalised kohustused kokku</b>		<b>28 507</b>	<b>24 263</b>
<b>Pikaajalised kohustused</b>			
Laenukohustused	11	13 192	16 179
<b>Pikaajalised kohustused kokku</b>		<b>13 192</b>	<b>16 179</b>
<b>Kohustused kokku</b>		<b>41 699</b>	<b>40 442</b>
<b>Netovara</b>			
Ülikooli kapital		144 182	144 182
Eelmiste perioodide tulem		79 087	67 734
Aruandeaasta tulem		20 027	11 353
<b>Netovara kokku</b>		<b>243 296</b>	<b>223 269</b>
<b>KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU</b>		<b>284 995</b>	<b>263 711</b>

Lisad lehekülgedel 56 kuni 92 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

## KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2013	2012
<b>Tulud</b>			
Tulud majandustegevusest	17	21 445	22 352
Koolitustegevuse finantseerimine riigieelarvest	18	49 648	43 749
Teadustegevuse finantseerimine riigieelarvest	19	20 974	19 983
Põhivarade sihtfinantseerimine	20	37 403	30 038
Tegevuskulude sihtfinantseerimine	21	43 842	37 818
Muud tulud	22	554	693
<b>Tulud kokku</b>		<b>173 866</b>	<b>154 633</b>
<b>Kulud</b>			
Kaubad, toore, materjal ja teenused	23	-13 206	-10 880
Tegevuskulud	24	-44 880	-39 868
Stipendiumid		-7 367	-7 265
Tööjõu kulud	25	-70 051	-65 709
Põhivara kulum ja väärtuse langus	26	-16 262	-16 231
Muud kulud	28	-1 919	-3 014
<b>Kulud kokku</b>		<b>-153 685</b>	<b>-142 967</b>
<b>Tegevustulem</b>		<b>20 181</b>	<b>11 666</b>
Kasum sidusettevõtetelt	7	16	30
Kasum / kahjum finantsinvesteeringutelt		2	-2
Intressitulud		5	39
Intressikulud		-172	-377
Muud finantstulud		1	1
<b>Tulem enne tulumaksustamist</b>		<b>20 033</b>	<b>11 357</b>
Tulumaks		-6	-4
<b>Aruandeaasta tulem</b>		<b>20 027</b>	<b>11 353</b>

Lisad lehekülgedel 56 kuni 92 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.



## KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2013	2012
<b>Rahavood majandustegevusest</b>			
Tegevustulem		20 181	11 666
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	26	16 262	16 231
Lõpetamata ehitistest kuludesse kandmine	9	108	34
Muud mitterahalised tehingud põhivaraga	9	-9	1
Kahjum põhivara müügist	28	163	1 824
Põhivarade mitterahaline sihtfinantseerimine	9	-250	-2 062
Eraldise moodustamine	16	433	0
Nõuete ja ettemaksete muutus		-1 662	-11 000
Varude muutus	6	260	-240
Kohustuste ja ettemaksete muutus		2 993	4 294
Makstud intressid		-173	-391
Makstud ettevõtte tulumaks		-6	-4
<b>Rahavood majandustegevusest kokku</b>		<b>38 300</b>	<b>20 353</b>
<b>Rahavood investeerimistegevusest</b>			
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	9	-10 029	-7 837
Laekunud materiaalse põhivara müügist		4 517	2 730
Tasutud lõpetamata ehitiste eest		-20 618	-17 316
Tasutud ettemaksed materiaalse põhivara eest	9	-1 970	-2 895
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		0	75
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	10	-298	-178
Tasutud ettemaksed immateriaalse põhivara eest	10	-2	-3
Laekunud pikaajaline nõue		2	2
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist		0	1 500
Laekunud intressid		2	36
<b>Rahavood investeerimistegevusest kokku</b>		<b>-28 396</b>	<b>-23 886</b>
<b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>			
Saadud laenude tagasimaksed	11, 13	-3 206	-2 657
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	11, 12	-6	-20
<b>Rahavood finantseerimistegevusest kokku</b>		<b>-3 212</b>	<b>-2 677</b>
<b>Rahavood kokku</b>		<b>6 692</b>	<b>-6 210</b>
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>	<b>3</b>	<b>3 883</b>	<b>10 093</b>
Raha ja raha ekvivalentide muutus		6 692	-6 210
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>	<b>3</b>	<b>10 575</b>	<b>3 883</b>

Lisad lehekülgedel 56 kuni 92 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

## KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

(tuhandetes eurodes)	Ülikooli kapital	Eelmiste perioodide tulem	Aruandeaasta tulem	Kokku
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>144 182</b>	<b>70 082</b>	<b>-2 348</b>	<b>211 916</b>
Tulemi ülekandmine	0	-2 348	2 348	0
Aruandeaasta tulem	0	0	11 353	11 353
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>144 182</b>	<b>67 734</b>	<b>11 353</b>	<b>223 269</b>
Tulemi ülekandmine	0	11 353	-11 353	0
Aruandeaasta tulem	0	0	20 027	20 027
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>144 182</b>	<b>79 087</b>	<b>20 027</b>	<b>243 296</b>

Lisad lehekülgedel 56 kuni 92 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

## KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTARUANDE LISAD

### LISA 1. ARVESTUSPÕHIMÕTTED

#### 1.1. Üldine informatsioon

Tartu Ülikooli konsolideeritud 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Eesti Vabariigi hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid ning riigi, riigiraamatupidamiskohustuslaste, kohaliku omavalitsuse üksuste, muude avalik-õiguslike juriidiliste isikute ning teiste raamatupidamiskohustuslaste, kelle üle eelnimetatud isikutel on otseselt või kaudselt või teiste valitseva või olulise mõju all olevate isikute kaudu valitsev mõju, puhul ka riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Konsolideeritud 2013. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud Tartu Ülikooli ja kontserni tegevuse jätkuvuse põhimõttest. Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2013 ja lõppes 31. detsembril 2013. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Konsolideeritud tulemiaruanne on koostatud lähtudes raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemist 1. Arvestades Tartu Ülikooli kontserni põhitegevusest tulenevaid iseärasusi on muudetud tulemiaruanandes ja netovaras kajastatud kirjete nimetusi ja struktuuri.

2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad Tartu Ülikooli (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtete OÜ Tartu Ülikooli Kirjastus, OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek, OÜ Tartu Ülikooli Kesklinna Apteek, OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskus (likvideeritud, kustutatud registrist 30.09.13), OÜ Academus Hostel, MTÜ Tartu Üliõpilasküla, MTÜ Tartu Üliõpilasmaja, MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi ning sidusettevõtete Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskuse AS ja OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskuse finantsnäitajad. Informatsioon tütarettevõtete kohta on toodud lisa 2 ja sidusettevõtete kohta lisa 7.

#### 1.2. Konsolideeritud aruannete koostamine

##### 1.2.1. Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all olevate tütarettevõtete finantsnäitajad. Konsolideeritud aastaaruandes on elimineeritud kontsernisisesed nõuded ja kohustused, kontserni üksuste vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Kui realiseerumata kahjumit ei saa katta, ei elimineerita seda aastaaruandest. Vajadusel on tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks kontserni arvestuspõhimõtetele

##### 1.2.2. Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle Tartu Ülikooli kontsernil on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui kontsern omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte definitsioonile vastavad ka mitteäriühingud (sihtasutused ja mittetulundusühingud). Kontrolli ja olulise mõju määramisel mitteäriühingutes arvestatakse asjaolu, kas kontsernile lähevad üle mitteäriühingu varad

selle likvideerimisel. Kui kontsern omab sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest) kajastatakse osalust 100%-na.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütar-ettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused (so omandatud netovara) arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütar-ettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalust omandatud tütar-ettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud tulemiaruan- des. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt tuluna.

Juhul, kui tütar-ettevõtte müüakse aruandeperioodi jooksul, kajastatakse konsolideeritud tulemiaruan- des müüdü tütar-ettevõtte tulused ja kulused kuni müügikuupäevani. Vahe müügihinna ja tütar-ettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütar-ettevõtte müügist. Juhul, kui tütar-ettevõtte osalisel müügil väheneb kontserni kontroll ettevõtte üle alla 50%, kuid mõju ettevõtte üle ei kao täielikult, lõpetatakse alates müügikuupäevast üksuse konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa tütar-ettevõtte varades, kohustustes ning firmaväärtuses kas sidusettevõtteks või muu finantsinvesteeringuna. Allesjääva investeeringu osa bilansilist väärtust müügikuupäeval loetakse tema uueks soetusmaksumuseks.

### 1.2.3. Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Tartu Ülikooli kontsern omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui kontsern omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Kui kontsern omab sihtasutustes või mittetulundusühingutes olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigusest), osalust ega ka finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata. Sissemaksud osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna.

Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud aruan- des kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investeeringu algse arvele tema soetusmaksumuse, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis (nii muutused sidusettevõtte kasumis/kahjumis kui muudel omakapitali kirjetel) ning investeeringuobjekti varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahe elimineerimisega või amortisatsiooniga. Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt kontserni osaluse suurusele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Juhul kui kontserni osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte bilansilist väärtust, vähendatakse investeeringu bilansilist väärtust nullini ning hinnatakse alla selliseid pikaajalisi nõudeid, mis sisuliselt moodustavad osa investeeringust. Edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. Juhul kui kontsern on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtte kohustusi, kajastatakse bilansis nii vastavat kohustust kui kapitaliosaluse meetodi kahjumit. Muid nõudeid sidusettevõtte vastu hinnatakse vastavalt nõude laekumise tõenäosusele.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsioone, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui selliseid indikatsioone esineb, viiakse läbi vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse arvestuspõhimõttest „1.11. Varade väärtuse langus“ kirjeldatud põhimõtetest.



#### 1.2.4. Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes

Osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes (sh sihtasutustes ja mittetulundusühingutes) kajastatakse järgmiselt:

- kui kontserni üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na;
- kui kontsern omab sihtasutuses või mittetulundusühingus olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigusest), osalust ega ka finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata (sissemaksud osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna).

Kontrolli ja olulise mõju määramisel mitteäriühingutes arvestatakse ka asjaolu, kas kontsernile lähevad üle mitteäriühingu varad selle likvideerimisel.

Tartu Ülikooli kontsern omab valitsevat mõju (üle 50% hääleõigusest) mittetulundusühingutest tütarettevõtetes (vt lisa 2).

Tartu Ülikooli kontsern osaleb üheksas asutatud sihtasutuste tegevuses sihtasutuste nõukogude kaudu, nimetades nendesse oma esindaja(d). Tartu Ülikool on asutajaliige järgmistes sihtasutustes:

- Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum,
- Sihtasutus Teaduskeskus Ahhaa,
- Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus,
- Sihtasutus Tartu Teaduspark,
- Tartu Ülikooli Sihtasutus,
- Sihtasutus Eesti Agrenska Fond,
- Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal,
- Sihtasutus Viljandimaa Loomeinkubaatorid,
- Sihtasutus Iuridicum.

Tartu Ülikooli kontsern omab olulist mõju järgnevates sihtasutustes:

(tuhandetes eurodes)	Asukohamaa	Netovara		Tartu Ülikooli esindatus nõukogu liikmete järgi
		31.12.2013	31.12.2012	
SA Tartu Ülikooli Kliinikum	Eesti	83 702	84 434	3 liiget 8-st
SA Teaduskeskus AHHA	Eesti	12 132	12 534	2 liiget 6-st
SA Tartu Teaduspark	Eesti	4 509	4 598	5 liiget 10-st
Tartu Ülikooli Sihtasutus	Eesti	2 799	2 645	2 liiget 8-st
SA Iuridicum	Eesti	11	8	4 liiget 6-st

#### 1.2.5. Finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitali-instrumentidesse

Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse (va osalused tütar- ja sidusettevõtetes), mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärset hinnatav kajastatakse soetusmaksumuses, millest on vajadusel maha arvatud väärtuse langusega seotud allahindlus.

Tartu Ülikooli kontsern omab osalust kahes ettevõttes:

- Reproduktiivmeditsiini TAK AS – osalus 7,69%;
- Tarkvara Tehnoloogia Arenduskeskus AS – osalus 2%.

### 1.2.6. Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded: bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne. Emaettevõtte konsolideerimata aruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lisadena, on investeringud tütar- ja sidusettevõtetesse kajastatud soetusmaksumuses, millest on vajadusel maha arvatud vara väärtuse langusest tekkinud allahindlused.

### 1.3. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena käsitletakse aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke (va arvelduskrediit), lühiajalisi pangadeposiite (kuni 3-kuulise lunastustähtajaga) ja laekumata kaardimakseid. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid majandustegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

### 1.4. Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh laenuõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil. Pikaajalised intressi mitteteenivad nõuded kajastatakse nõude nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 6% aastas.

Laekumata nõudeid hinnatakse individuaalselt, iga arve laekumise tõenäosust käsitletakse eraldi. Nõude hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäevajärgseid, kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine.

Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded kantakse kuludesse. Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuet kajastatakse kuni laekumiseni või lootusetuks tunnistamiseni ja bilansist mahakandmiseni ostjatelt laekumata nõuete registris.

Kui selgub, et nõude laekumine on ebareaalne, tunnistatakse nõue lootusetuks ning kantakse bilansist välja. Nõue loetakse lootusetuks, kui kontsernil puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (võlgnik on likvideeritud või pankrotis ning pankrotipesas olevatest varadest ei piisa nõude tasumiseks jms) või kui selle tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saadaolevat tulu.

Kui ebatõenäoliselt arvatud nõue hiljem siiski laekub, kajastatakse see varem kajastatud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä periodis, mil see laekus.

### 1.5. Finantsvarade väärtuse langus

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid korrigeeritud soetusmaksumuse või soetusmaksumuse meetodil kajastatud finantsvara või finantsvarade grupi väärtuse languse osas. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga) ning soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla summani, mida põhjendatud hinnangu kohaselt võiks saada, kui seda finantsvara peaks müüma bilansipäeva seisuga. Väärtuste langusest tulenevad allahindlused kajastatakse tulemiaruanDES kuluna.

### 1.6. Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus; mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus; materjalid või tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel. Varude mõiste hõlmab lisaks müügiks ostetud kaupadele, materjalidele ning lõpetamata ja valmistoodangule ka selliseid objekte nagu edasimüügiks hoitavad seadmed, kinnisvara ja teenuse osutamisega otseselt seotud kapitaliseeritud kulud, mille osas ei ole veel võimalik kajastada tulu valmidusastme meetodil.

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude soetusmaksumusse kapitaliseeritakse soetamisega kaasnev kütuseaktsiis.

Varude soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid ja riigi raamatupidamise üldeeskirjast tuleneva erinõudena kajastatakse varude soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes.

Kaupade kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud on hinnatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasel majandustegevuses kasutatavast hinnangulisest müüghinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

### 1.7. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuteks loetakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hoonet või osa hoonest), mida kontsern rendib välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoiab turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Hooneid ja ruume, mida kasutatakse avaliku sektori üksuse poolt, kajastatakse kui materiaalset põhivara.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi (so notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud). Kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid ja riigi raamatupidamise üldeeskirjast tuleneva erinõudena kajastatakse soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes. Vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjale kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid arvele võtmise järel soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning neile määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad. Kontserni kinnisvarainvesteeringutele rakendatav amortisatsioonimäärade vahemik on 2-20% aastas, välja arvatud hoonestamata kinnistud (maa), mida ei amortiseerita.

Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse kinnisvarainvesteeringu soetusmaksumusele juhul, kui on tõenäoline, et kontsern saab seoses kulutustega tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on

võimalik usaldusväärselt mõõta. Kinnisvarainvesteeringute muud hilisemad hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumidele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud tulemlõpetatakse lõpetamise perioodi tulemiaruanDES kirjel „Muud tulud“ või „Muud kulud“.

Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle varaderühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud.

### 1.8. Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana kajastatakse vara, mida kontsern kasutab põhikirjaliste ülesannete täitmisel või teenuste osutamisel või halduseeesmärkidel ja mida ta kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ning mille soetusmaksumus on alates 2 000 eurost. Erandina võetakse sõltumata soetusmaksumusest põhivarana arvele maa, raamatukogu kogudesse soetatud teavikud (vt arvestuspõhimõtte 1.9), muuseumikogudesse kuuluvad varad (museaalid) ja Tartu Ülikooli kontserni omandis ning kasutuses olevad kultuuriväärtuste riiklikusse registrisse kantud varad.

Muuseumikogudesse soetatavad varad võetakse põhivarana arvele kogumina summaliselt, arvestust ühikute ja nimetuste kaupa peetakse muuseumide infosüsteemides. Kunstiväärtused, mida ei võeta arvele muuseumikogudesse või kultuurimälestiste riiklikku registrisse kantud varadena, võetakse raamatupidamises arvele põhivarana, kui nende soetamismaksumus ületab põhivara kapitaliseerimise piirmäära, ning neid amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul.

Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kantakse kasutusele võtmise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väikevara üle, mille soetusmaksumus on 640 kuni 1 999,99 eurot, peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Põhivarade soetusmaksumusse ei kapitaliseerita uue ehitise avamiskulutusi, uue toote või teenuse tutvustamise kulutusi (sh reklaamikulud), kulutusi majandustegevuse arendamiseks uues asukohas või uuele kliendisegmendile (sh töötajate koolituskulud), haldus- ja muid üldkulusid ning laenukasutuse kulusid. Riigi raamatupidamise üldeeskirjast tuleneva erinõudena ei kapitaliseerita põhivara soetusmaksumusse tagasisaamisele mittekuuluvaid makse ja lõive. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumidele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel) ning mille soetusmaksumus ületab põhivara kapitaliseerimise alampiiri 2 000 eurot. Muid põhivara hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikele elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Materiaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse kontsernis järgmisi amortisatsioonimäärasid aastas:

- Maa 0%;
- Ehitised 2–25%;
- Masinad ja seadmed 10–80%;
- Raamatukogu kogud 0%;
- Muu materiaalne põhivara 2–35%.

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, kultuurimälestiste riiklikku registrisse kantud varad, muuseumikogudesse kuuluvad varad ja raamatukogu kogude teavikud) ei amortiseerita. Sisustus- ja kujunduseesmärgil soetatud asju, millel ei ole püsivat väärtust, samuti muuseumi abikogusse arvatud asju, mis kuuluvad teatud aja järel väljavahetamisele, amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul.

Vara hakatakse amortiseerima alates tema kasutusvalmis saamise hetkest (st alates hetkest, mil ta on kavandatud seisundis ja asukohas) ning seda tehakse kuni amortiseeritava osa täieliku amortiseerumiseni või vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Tartu Ülikooli kontsern, kui avaliku sektori üksus, kes rakendab Eesti head raamatupidamistava, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudel juhtudel tehakse põhivara väärtuse languse korral kaetava väärtuse test. Juhul, kui põhivara kaetav väärtus (so kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele (vt ka arvestuspõhimõtte 1.11).

Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatavalt.

Materiaalne põhivara eemaldatakse bilansist selle müümise hetkel või kui selle edasine kasutamine või müük ei tekita tõenäoliselt majanduslikku kasu. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, tulemiaruanes.

### 1.9. Raamatukogu kogud

Riigi raamatupidamise üldeeskiri § 41 lõige 2 punkt 2 sätestab, et olenemata soetusmaksumusest on lubatud erandina võtta põhivarana arvele teavikud nendes avalikes raamatukogudes, kus teavikute hoidmine ja väljalaenutamine avalikkusele on põhitegevuseks. Tulenevalt eelpool toodud riigi raamatupidamise üldeeskirja erisättest on kontserni bilansis kajastatud Tartu Ülikooli raamatukogu kogudesse soetatud teavikud alates 2004. aasta jaanuarist. Raamatukogu kogudesse soetatavad teavikud võetakse põhivarana arvele summaliselt. Arvestust ühikute ja nimetuste kaupa peetakse raamatukogu infosüsteemis. Bilansis kajastatakse raamatukogu kogude teavikud soetusmaksumuses. Kontserni bilansis kajastuvad Tartu Ülikooli raamatukogu kogudest põhivarana:

- teavikud, mille Tartu Ülikool on soetanud alates 2004. aastast;
- teistest raamatukogudest vahetuste teel saadud teavikud (raamatukogu vahetusfondi soetusmaksumuses);
- ELNET-i konsortsiumi poolt kinni makstud teavikud, mis soetati Tartu Ülikoolile (kajastatakse tuludes põhivara mitterahalise sihtfinantseerimisena).

Allpool toodud raamatukogu kogude teavikute üle, mille soetusmaksumus ei ole teada ja õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, peetakse bilansivälist arvestust ühikute lõikes:

- teavikud, mis on soetatud enne 2004. aastat;
- annetuse saadud teavikud;
- Eesti kirjastuste poolt Tartu Ülikooli raamatukogule saadetavad sundeksemplarid.

Bilansis kajastatud raamatukogu kogude väärtust ei amortiseerita. Teavikud kantakse raamatukogu kogudest kulusse täies mahus, kui need eemaldatakse kasutusest või selgub selle kaotsimine.



### 1.10. Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara on füüsilise substantsita, teistest varadest eristatav mittemonetaarne vara, mida kasutatakse pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus ületab põhivara arvele võtmise piirmäära. Immateriaalset varaobjekti (tarkvara, kasutusõigused, muu immateriaalne vara) kajastatakse bilansis siis, kui vara on kontserni poolt kontrollitav; on tõenäoline, et tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku tulu, vara soetusmaksumus on usaldusväärset hinnatav ja vara ei tulene kontserni siseselt tehtud kulutustest uurimis- ja arendustegevusele. Uurimis- ja arenguväljaminekud on kajastatud tekkimisel kuluna. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalset vara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kontserni bilansis on kajastatud immateriaalse põhivarana Tartu Ülikooli asutuse Eesti Geenivaramu poolt kogutud bioloogilise materjali ja terviseandmete andmebaas, tarkvara, õigused ja litsentsid ning muu immateriaalne põhivara. Bioloogilise materjali ja terviseandmete andmebaasi analüütilist arvestust peetakse Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramu infosüsteemis.

Kõikidel immateriaalsetel varadel eeldatakse olevat piiratud kasulik eluiga. Immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Kui immateriaalse vara kasuliku eluiga ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on kuni 10 aastat. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust.

Immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse kontsernis järgmisi amortisatsioonimäärasid aastas:

- Bioloogilise materjali ja terviseandmete andmebaas 3,33%;
- Tarkvara 20–34%;
- Muu immateriaalne põhivara 20%.

Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatavalt (vt ka arvestuspõhimõtte 1.11).

### 1.11. Varade väärtuse langus

Tartu Ülikooli kontsern, kui avaliku sektori üksus, kes rakendab Eesti head raamatupidamistava, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle rikkemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudel juhtudel hinnatakse igal bilansipäeval piiramata kasutusega materiaalse põhivara (maa, kultuurimälestiste riiklikku registrisse kantud varad, muuseumikogudesse kuuluvad varad ja raamatukogu kogudesse kuuluvad teavikud) ja amortiseeritavate varade puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (va firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta tulemiaruaandes põhivara allahindluse kulude vähendamisenä.

## 1.12. Finantskohustused

Finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused), va negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi korrigeeritud soetusmaksumuses. Tuletisinstrumentid kajastatakse õiglases väärtuses. Negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid kajastatakse finantskohustusena (vt arvestuspõhimõte 1.14).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse need algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna tulemiaruaude kirjel "Intressikulud".

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kui kontsernil pole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva või kui laenuandjal oli õigus bilansipäeval finantskohustus tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu. Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

## 1.13. Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirja sätetele loeb kontsern rentide klassifitseerimisel kapitalirendile viitavaks kriteeriumiks ka olukordi, kus renditavat vara pole võimalik kergesti asendada teise varaga. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

### 1.13.1. Kontsern kui rentnik

Kontsern rentnikuna kajastab kapitalirenti oma bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on eelmisest madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kapitalirendi kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirendi intressikulud on perioodikulud ja need on kajastatud tulemiaruaude kirjel „Intressikulud“. Kapitalirendi kohustus (ilma finantskuludeta) kajastatakse pika- või lühiajalise võlakohustusena.

Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi tingimustel renditud varalt arvestatud kulum kajastatakse tulemiaruaudes kirjel „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

Kasutusrendi puhul kajastatakse vara rendimakseid tulemiaruaudes perioodikuluna tekkepõhiselt rendiperioodi jooksul.

### 1.13.2. Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule kontserni bilansis kajastatavale varale. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

#### 1.14. Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumente kajastatakse nende esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses tuletisinstrumendi lepingu sõlmimise kuupäeval. Peale esmast kajastamist hinnatakse neid igal bilansipäeval ümber nende hetke õiglasele väärtusele. Õiglase väärtuse muutused tuletisinstrumentidelt kajastatakse tulemiaruanDES perioodi tulu või kuluna.

#### 1.15. Saadud ettemaksed

Tulevaste perioodide ettemakstud tuludena kajastatakse järgmiste perioodide eest ette saadud õppeteenustasusid, siht- ja kaasfinantseerimiseks saadud ettemakseid, teadus- ja arendustegevuse teenuslepingute ettemakseid ning aruandeaastal laekunud muid tulevaste perioodide ettemakstud tulusid, mida pole kajastatud aruandeaasta tuludes.

Õppeaasta 2013/2014 sügissemestri eest tasutud õppeteenustasudena laekunud summadest on 80% arvestatud aruandeaasta tuludesse, 20% kajastatakse aastavahetuse bilansis saadud ettemaksetena ja kantakse tuludesse 2014. aastal.

Kui siht- või kaasfinantseerimisena antud toetus on laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud või põhivara soetatud, kajastatakse saadud vahendid saadud ettemaksetena (vt arvestuspõhimõtte 1.16).

#### 1.16. Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse teatud sihtotstarbel ja teatud tingimustel saadud toetust, mille saamiseks Tartu Ülikooli kontserni tegevus peab vastama teatud kindlaks määratud kriteeriumitele ning mille eest kontsern ei anna otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse riigi raamatupidamise üldeeskirjas toodud põhimõtetest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- kodumaine sihtfinantseerimine;
- välismaine sihtfinantseerimine;
- mittesihtotstarbeline finantseerimine.

Kodumaine sihtfinantseerimine on residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud sihtfinantseerimine (välja arvatud nende kaudu vahendatud välismaine sihtfinantseerimine). Välismaine sihtfinantseerimine on mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, saadud sihtfinantseerimine. Mittesihtotstarbeline on finantseerimine, mis antakse ilma sihtotstarvet määramata ja eritingimustega sidumata toetusena, mida kontsern toetuse saajana kasutab oma äranägemisel.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustuste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Mittesihtotstarbelist finantseerimist kajastatakse tuluna hetkel, kui toetus on laekunud.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimist. Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et kontsern toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara. Sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastatakse tuluna toetuse saamise tekkepõhisel momendil st põhivara soetamise perioodis. Sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivara soetusmaksumus kajastatakse vastavalt põhivaraobjekti kuuluvusele kas materiaalse või immateriaalse põhivarana.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tulemiaruanDES kajastamisel sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude katteks või varade soetuseks. Vahendamise korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Kui sihtfinantseerimisega seotud kulutused on tehtud või põhivara soetatud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena. Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud või põhivara soetatud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena bilansikirjel "Saadud ettemaksed" (vt arvestuspõhimõtte 1.15).

Mitterahalise sihtfinantseerimise korral eristatakse:

- sihtfinantseerimist kolme osapoolega seotud tehingus, kui toetuse andja või vahendaja kannab raha üle otse kaupade või teenuste tarnijale, kellelt kontsern toetuse saajana kaupu või teenuseid saab;
- sihtfinantseerimist, mille korral toetuse andja annab kontsernile toetuse saajana üle kaupu või teenuseid ning millega ei kaasne otseselt nende müük tarnija poolt.

Kui mitterahaline sihtfinantseerimine seisneb selles, et toetuse andja või vahendaja kannab raha otse toetuse saaja tarnijale, võetakse sihtfinantseerimine arvele toetuse andja või vahendaja teatise alusel nii, nagu see toimuks siis, kui raha liiguks läbi toetuse saaja tarnijale (välja arvatud pangakonto liikumise kajastamine, selle asemel sulgeb toetuse saaja maksepäeval võla tarnijale ja nõude toetuse andjale või vahendajale või saadud ettemakse toetuse andjalt või vahendajalt).

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasel väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses.

Kui selgub, et kõik toetuse saamise tingimused ei ole täidetud ning kontsern toetuse vahendajana või saajana vastutab toetuse andja ees saajapoolsete lepingutingimuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, kajastatakse lepingu rikkumise selgumisel tagasinõue toetuse saaja vastu ja tagasimaksekohustus toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu ning antud toetuste kulu.

### 1.17. Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustus, kohustuse realiseerumine on tõenäoline ja selle summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks. Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse see diskonteeritud väärtuses, välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

### 1.18. Tulude ja kulude kajastamine (va sihtfinantseerimise tulud)

Tulude ja kulude arvestamisel on lähtutud tekkepõhisuse printsiibist.

Tuluna kajastatakse tavapärase majandustegevuse käigus kaupade müügi ja teenuste osutamise eest saadud või saadaoleva tasu õiglast väärtust, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Tuluna koolitusteenuse osutamisest kajastatakse tulud õppeteenustasudest, mis laekuvad Tartu Ülikooli päevases ja avatud ülikooli õppes õppivatelt üliõpilastelt, täiendusõppe programmides osalejatelt jms. Tulu kajastatakse sellel perioodil, millal teenus osutati. Kui õppeteenuse osutamine kandub üle järgmisse majandusaastas, kajastatakse saadud tasud bilansis kirjel „Saadud ettemaksed“ (vt arvestuspõhimõtte 1.15).

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (so tehinguga seotud tulud ja kulud) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust

saadava tasu laekumine on tõenäoline. Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et kontsern suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse siis, kui selle laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära.

### **1.19. Ettevõtte tulumaks**

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1.01.2008 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 21/79 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansid ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks äriühingutest tütarettevõtete jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel.

Konsolideeritud tulemiaruanDES on kajastatud tütarettevõtte poolt emaettevõttele tasatud dividendidelt arvestatud ja makstud tulumaksukulu.

### **1.20. Välisvaluutatehingute kajastamine**

Kontserni kuuluvate majandusüksuste arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanDES. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil, bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursi alusel.

### **1.21. Bilansipäevajärgsed sündmused**

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.



## LISA 2. KONTSERNI TÛTARETTEVÕTTED

	Asukohamaa	Osalus	
		31.12.2013	31.12.2012
OÜ Tartu Ülikooli Kirjastus	Eesti	100%	100%
OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek	Eesti	100%	100%
OÜ Tartu Ülikooli Kesklinna Apteek	Eesti	100%	100%
OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskus (likvideeritud)	Eesti	(kustutatud registrist 30.09.13)	100%
OÜ Academus Hostel (kuni 23.01.14 OÜ Tartu Üliõpilasküla Hostel)	Eesti	100%	100%
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	Eesti	100%	100%
MTÜ Tartu Üliõpilasmaja	Eesti	100%	100%
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	Eesti	100%	100%

Kõikides mittetulundusühingutest tütarettvõtetes omab Tartu Ülikool valitsevat mõju (üle 50% hääleõigusest) ja seetõttu konsolideerib Tartu Ülikool mittetulundusühinguid 100%.

Kontserni tütarettvõtte OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskus tegutses vastavalt Tartu Ülikooli ja MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi vahel 12.02.2003 sõlmitud lepingu alusel MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi ja OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskus vahel 27.07.2003 sõlmitud lepingule Kääriku kinnistul paikneva puhke- ja spordikeskuse pidajana. OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskus lõpetas Kääriku kinnistul paikneva puhke- ja spordikeskuse pidajana majandustegevuse 31. märtsil 2012, alates 01.04.2012 võttis majandustegevuse üle SA Tehvandi Spordikeskus. OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskuse likvideerimisprotsessi alustati 2012. aastal ning see lõpetati 30.09.2013.

## LISA 3. RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Kassa	71	53
Raha üleõodeposiidis ja arvelduskontodel	10 130	3 476
Lühiajalised tähtajalised pangadeposiidid	362	350
Laekumata kaardimaksed	12	4
<b>Kokku</b>	<b>10 575</b>	<b>3 883</b>

Intressitulu arvelduskontodelt ja lühiajalistelt tähtajalistelt pangadeposiididelt oli 2013. aastal 5 tuhat eurot (2012. aastal 40 tuhat eurot). Intressimäärad, mida teenitakse deposiididelt ja arvelduskontodelt olid 2013. aastal vahemikus 0,01–0,80 % (2012. aastal 0,01–2,30 %).

## LISA 4. NÕUDED JA ETTEMAKSED

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Nõuded ostjate vastu	2 104	2 643
Ostjatelt laekumata arved	2 138	2 850
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-34	-208
Maksude ettemaksed	212	226
Muud lühiajalised nõuded	84	53
Avansid aruandvatele isikutele	31	25
Tagatisdeposiidid	26	21
Muud viitlaekumised	18	0
Intressinõuded	1	3
Muud lühiajalised nõuded	8	4
Saamata sihtfinantseerimine ( <i>lisa 5</i> )	31 459	29 988
Ettemaksed teenuste eest	1 267	1 152
Õppe- ja teadustegevuse kulude ettemaksed	491	500
Õppekirjanduse ja perioodika tellimused	429	359
Ettemakstud siht- ja kaasfinantseerimised	188	189
Töölähetuste kulude ettemaksed	71	40
Osavõtu- ja liikmemaksude ettemaksed	32	14
Ettemaksed töötajatele	29	31
Muud ettemaksed	27	19
<b>Kokku</b>	<b>35 126</b>	<b>34 062</b>

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas ostjate vastu toimusid järgmised muutused:

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
<b>Ebatõenäoliselt laekuvad summad perioodi alguses</b>	<b>-208</b>	<b>-82</b>
Aruandeaastal laekunud ebatõenäolised nõuded	171	52
Aruandeaastal ebatõenäoliseks tunnistatud nõuded	-33	-184
Ebatõenäolistest nõuetest lootusetuks tunnistatud nõuded	36	6
<b>Ebatõenäoliselt laekuvad summad perioodi lõpus</b>	<b>-34</b>	<b>-208</b>

## LISA 5. SAAMATA SIHTFINANTSEERIMINE

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri kaasajastamise alameetme projektid (Archimedes SA)	3 552	1 589
Tippkeskuste projektid (Archimedes SA)	3 129	3 033
Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamise meetme projektid (Archimedes SA)	2 736	3 161
Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud programmide projektid (Archimedes SA, Eesti Teadusagentuur SA)	2 349	2 004
programm Mobilitas	1 227	948
programm Eduko	375	168
programm Dora	365	530
programm Primus	247	253
programm BeSt	135	105
Keskonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse programmi KESTA projektid (Eesti Teadusagentuur SA)	2 317	900
Tartu Ülikooli Füüsikumi ehitusprojekt (Archimedes SA)	1 700	2 658
Euroopa territoriaalse koostöö programmi projektid	1 654	2 547
Biotehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamise projektid (Archimedes SA)	1 525	926
Narva Kolledži õppehoone ehitusprojekt (Archimedes SA)	1 401	1 401
Doktorikoolide projektid (Archimedes SA)	1 110	1 416
Siirdemeditsiinikeskuse väljaarendamise projekt (Archimedes SA)	1 109	2 255
Materjalitehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamise projektid (Archimedes SA)	1 007	535
Väikesemahulise teaduse infrastruktuuri kaasajastamise meetme projektid (Archimedes SA)	727	1 115
Euroopa Kalandusfondi rahastatud projektid (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet)	707	1 190
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) rahastatud projektid	687	739
Euroopa Liidu 7. raamprogrammi projektid	617	607
Tervishoiuteaduste võimekuse edendamise programmi TerVE projektid (Eesti Teadusagentuur SA)	609	337
Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamise projektid (Archimedes SA)	576	172
Kõrgkoolide ning teadus- ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkonna projektid (Archimedes SA)	560	219
Tervishoiualase teadus- ja arendustegevuse toetamise projektid (Archimedes SA)	484	242
Teaduse rahvusvahelistumise programmi projektid (Haridus- ja Teadusministeerium)	450	230
Infotehnoloogia alase teadus- ja arendustegevuse toetamise projektid (Archimedes SA)	331	0
Keskonnatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamise projektid (Archimedes SA)	306	281
Keskonnainvesteeringute Keskuse (KIK) rahastatud projektid	290	442
Kõrgkoolide ja ettevõtete koostöö alameetme projektid (Archimedes SA)	235	394
Välisetoetusprojektid	234	235
Eesti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse riikliku programmi 2011-2015 (IKTP) rakendusprogrammi projektid (Hariduse Infotehnoloogia SA)	233	155
Doktoriõppe tulemusrahastamise projektid (Haridus- ja Teadusministeerium)	201	0
Teadus- ja innovatsioonipoliitika seire programmi projektid (Archimedes SA)	201	148
Energiatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamise meetme projektid (Archimedes SA)	150	256
Biomeditsiinilisi uuringuid toetavad projektid (MTÜ Wellcome Trust)	122	286
Teaduse populariseerimise alameetme "Teeme" projektid (Archimedes SA)	60	59
Sihtasutus Innove rahastatud projektid	35	250
Muud Eesti Teadusagentuur SA poolt rahastatavad projektid	26	17
Muud	29	189
<b>Kokku</b>	<b>31 459</b>	<b>29 988</b>

## LISA 6. VARUD

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Valmistoodang	81	68
Müügiks ostetud kaubad	276	274
Ettemaksed tarnijatele	168	443
<b>Kokku</b>	<b>525</b>	<b>785</b>

Seoses neto realiseerimisväärtuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud ja kasutamiskõlbmatuid kaupu kuludesse kantud järgmiselt:

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Valmistoodang	39	18
Müügiks ostetud kaubad	6	3
<b>Kokku</b>	<b>45</b>	<b>21</b>

2013. aastal ja 2012. aastal varude allahindluste tühistamisi ei teostatud.

## LISA 7. INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÕTETESSE

(tuhandetes eurodes)	OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus	Eesti Nano- tehnoloogiate Arenduskeskuse AS	Kokku
<b>Bilansiline maksumus 31.12.2011</b>	<b>45</b>	<b>16</b>	<b>61</b>
sh soetusmaksumus 31.12.2011	1	7	8
Aruandeaasta kasum (TÜ osa 2012)	20	10	30
<b>Bilansiline maksumus 31.12.2012</b>	<b>65</b>	<b>26</b>	<b>91</b>
sh soetusmaksumus 31.12.2012	1	7	8
Aruandeaasta kasum (TÜ osa 2013)	15	1	16
<b>Bilansiline maksumus 31.12.2013</b>	<b>80</b>	<b>27</b>	<b>107</b>
sh soetusmaksumus 31.12.2013	1	7	8
<b>Tartu Ülikooli osaluse määr</b>			
Seisuga 31.12.2012	20%	23,80%	
Seisuga 31.12.2013	20%	23,80%	

Kõik sidusettevõtted tegutsevad Eesti Vabariigis. Ühegi sidusettevõtte aktsiad või osad ei ole börsil noteeritud. OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus aruandeaasta majandustegevuse tulemuseks oli 77 tuhat eurot kasumit, mille tulemusena Tartu Ülikooli investeeringu väärtus kasvas 15 tuhande euro võrra. Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskuse AS aruandeaasta majandustegevuse tulemuseks oli 3 tuhat eurot kasumit, mille tulemusena Tartu Ülikooli investeeringu väärtus kasvas 1 tuhande euro võrra.

Sidusettevõtete omakapitalis toimunud muudatused on toodud järgnevas tabelis:

(tuhandetes eurodes)	OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus	Eesti Nano- tehnoloogiate Arenduskeskuse AS	Kokku
<b>Seisuga 31.12.2012</b>			
Aksia- või osakapital	6	29	35
Kohustuslik reservkapital	1	3	4
Eelmiste perioodide kasum	221	34	255
Aruandeaasta kasum	98	42	140
<b>Omakapital kokku</b>	<b>326</b>	<b>108</b>	<b>434</b>
<b>Tartu Ülikooli osa</b>	<b>65</b>	<b>26</b>	<b>91</b>
<i>Tartu Ülikooli osaluse määr</i>	<i>20%</i>	<i>23,8%</i>	
<b>Seisuga 31.12.2013</b>			
Aksia- või osakapital	6	29	35
Kohustuslik reservkapital	1	3	4
Eelmiste perioodide kasum	319	76	395
Aruandeaasta kasum	77	3	80
<b>Omakapital kokku</b>	<b>403</b>	<b>111</b>	<b>514</b>
<b>Tartu Ülikooli osa</b>	<b>80</b>	<b>27</b>	<b>107</b>
<i>Tartu Ülikooli osaluse määr</i>	<i>20%</i>	<i>23,8%</i>	

## LISA 8. KINNISVARAINVESTEERINGUD

(tuhandetes eurodes)	Riia 191, Tartu linn	Ülikooli 20, Tartu linn	Korterid, Tartu linn	Kokku
<b>Soetusmaksumus</b>				
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>94</b>	<b>1 953</b>	<b>255</b>	<b>2 302</b>
Müüdüd põhivara	0	0	-169	-169
<i>Üüritulud 2012</i>	<i>0</i>	<i>22</i>	<i>6</i>	<i>28</i>
<i>Haldamise kulud 2012</i>	<i>0</i>	<i>23</i>	<i>9</i>	<i>32</i>
<i>sh üürnikele edasi antavad haldamiskulud</i>	<i>0</i>	<i>13</i>	<i>9</i>	<i>22</i>
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>94</b>	<b>1 953</b>	<b>86</b>	<b>2 133</b>
<i>Üüritulud 2013</i>	<i>0</i>	<i>22</i>	<i>5</i>	<i>27</i>
<i>Haldamise kulud 2013</i>	<i>0</i>	<i>25</i>	<i>1</i>	<i>26</i>
<i>sh üürnikele edasi antavad haldamiskulud</i>	<i>0</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	<i>11</i>
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>94</b>	<b>1 953</b>	<b>86</b>	<b>2 133</b>
<b>Kulum</b>				
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>0</b>	<b>243</b>	<b>157</b>	<b>400</b>
Aruandeaasta kulum ( <i>lisa 26</i> )	0	50	12	62
Müüdüd põhivara kulum	0	0	-83	-83
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>0</b>	<b>293</b>	<b>86</b>	<b>379</b>
Aruandeaasta kulum ( <i>lisa 26</i> )	0	49	0	49
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>0</b>	<b>342</b>	<b>86</b>	<b>428</b>
<b>Jääkmaksumus</b>				
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>94</b>	<b>1 710</b>	<b>98</b>	<b>1 902</b>
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>94</b>	<b>1 660</b>	<b>0</b>	<b>1 754</b>
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>94</b>	<b>1 611</b>	<b>0</b>	<b>1 705</b>



## LISA 9. MATERIAALNE PÕHIVARA

(tuhandetes eurodes)	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Raamatukogu kogud	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised	Ettemaksed materiaalse põhivara eest	Kokku
<b>Soetusmaksumus</b>								
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>2 252</b>	<b>226 652</b>	<b>48 066</b>	<b>7 218</b>	<b>4 483</b>	<b>5 307</b>	<b>61</b>	<b>294 039</b>
Põhivara soetamised	18	586	6 307	709	217	17 002	2 895	27 734
Mitterahalised soetamised	21	2 039	327	0	0	0	0	2 387
Ümbergrupeerimine	0	14 954	1 665	0	11	-15 922	-708	0
Ümbergrupeerimine immateriaalseks põhivaraks	0	0	0	0	0	-89	0	-89
Kulusse kandmine	0	0	0	0	0	-34	-1	-35
Müüdüd ja maha kantud põhivara	-64	-9 415	-786	-32	-66	0	0	-10 363
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>2 227</b>	<b>234 816</b>	<b>55 579</b>	<b>7 895</b>	<b>4 645</b>	<b>6 264</b>	<b>2 247</b>	<b>313 673</b>
Põhivara soetamised	21	9	10 531	543	88	20 500	1 970	33 662
Mitterahalised soetamised	250	13	0	0	0	0	0	263
Ümbergrupeerimine	0	5 505	4 584	0	5	-6 468	-3 626	0
Kulusse kandmine	0	0	0	0	0	-108	0	-108
Müüdüd ja maha kantud põhivara	-54	-16 374	-835	-35	-101	0	0	-17 399
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>2 444</b>	<b>223 969</b>	<b>69 859</b>	<b>8 403</b>	<b>4 637</b>	<b>20 188</b>	<b>591</b>	<b>330 091</b>
<b>Kulum</b>								
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>0</b>	<b>47 349</b>	<b>32 442</b>	<b>0</b>	<b>2 958</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>82 749</b>
Aruandeaasta kulum ( <i>lisa 26</i> )	0	6 785	6 018	0	456	0	0	13 259
Allahindlus ( <i>lisa 26</i> )	0	1 646	0	0	0	0	0	1 646
Mitterahaliselt soetatud põhivara akumulieeritud kulum	0	0	325	0	0	0	0	325
Müüdüd ja maha kantud põhivara kulum	0	-3 946	-768	0	-66	0	0	-4 780
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>0</b>	<b>51 834</b>	<b>38 017</b>	<b>0</b>	<b>3 348</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>93 199</b>
Aruandeaasta kulum ( <i>lisa 26</i> )	0	6 504	6 945	0	473	0	0	13 922
Mitterahaliselt soetatud põhivara akumulieeritud kulum	0	4	0	0	0	0	0	4
Müüdüd ja maha kantud põhivara kulum	0	-10 361	-809	0	-101	0	0	-11 271
<b>Seis 31.12.2013</b>	<b>0</b>	<b>47 981</b>	<b>44 153</b>	<b>0</b>	<b>3 720</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>95 854</b>
<b>Jääkmaksumus</b>								
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>2 252</b>	<b>179 303</b>	<b>15 624</b>	<b>7 218</b>	<b>1 525</b>	<b>5 307</b>	<b>61</b>	<b>211 290</b>
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>2 227</b>	<b>182 982</b>	<b>17 562</b>	<b>7 895</b>	<b>1 297</b>	<b>6 264</b>	<b>2 247</b>	<b>220 474</b>
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>2 444</b>	<b>175 988</b>	<b>25 706</b>	<b>8 403</b>	<b>917</b>	<b>20 188</b>	<b>591</b>	<b>234 237</b>

## LISA 10. IMMATERIAALNE PÕHIVARA

(tuhandetes eurodes)	Bioloogilise materjali terviseandmete andmebaas	Tarkvara	Muu immateriaalne põhivara	Etapi- viisilised soetused	Ettemaksed immateriaalse põhivara eest	KOKKU
<b>Soetusmaksumus</b>						
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>2 545</b>	<b>604</b>	<b>100</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3 249</b>
Põhivara soetamised	32	89	0	57	3	181
Ümbergrupeerimine	0	60	0	-57	-3	0
Ümbergrupeerimine materiaalsest põhivarast	0	89	0	0	0	89
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>2 577</b>	<b>842</b>	<b>100</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3 519</b>
Põhivara soetamised	19	91	147	41	2	300
Ümbergrupeerimine	0	41	0	-41	0	0
Maha kantud põhivara	0	-41	-65	0	0	-106
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>2 596</b>	<b>933</b>	<b>182</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>3 713</b>
<b>Kulum</b>						
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>298</b>	<b>282</b>	<b>65</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>645</b>
Aruandeaasta kulum ( <i>lisa 26</i> )	90	110	23	0	0	223
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>388</b>	<b>392</b>	<b>88</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>868</b>
Aruandeaasta kulum ( <i>lisa 26</i> )	90	137	14	0	0	241
Maha kantud põhivara kulum	0	-39	-65	0	0	-104
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>478</b>	<b>490</b>	<b>37</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 005</b>
<b>Jääkmaksumus</b>						
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>2 247</b>	<b>322</b>	<b>35</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 604</b>
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>2 189</b>	<b>450</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 651</b>
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>2 118</b>	<b>443</b>	<b>145</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>2 708</b>

Bioloogilise materjali ja terviseandmete andmebaasis oli seisuga 31.12.2013 52 370 proovi, mis koosnesid geenidoonorite bioloogilisest materjalist (kromosomaalne DNA, valged vererakud ja vereplasma) ja terviseseisundi kirjeldusest (tervise, tervisekäitumise ja keskkonna kohta). Seisuga 31.12.2012 oli andmebaasis 52 092 proovi.

## LISA 11. LAENUKOHUSTUSED

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
<b>Lühiajalised laenukohustused</b>		
Kapitalirendi kohustused ( <i>lisa 12</i> )	6	6
Pikaajaliste laenude tagasimaksed järgmisel perioodil ( <i>lisa 13</i> )	2 980	3 206
Tuletisinstrumendid	47	124
<b>Kokku</b>	<b>3 033</b>	<b>3 336</b>
<b>Pikaajalised laenukohustused</b>		
Kapitalirendi kohustused ( <i>lisa 12</i> )	1	7
Laenud ( <i>lisa 13</i> )	13 191	16 172
<b>Kokku</b>	<b>13 192</b>	<b>16 179</b>

## LISA 12. KAPITALIRENT JA KASUTUSRENT

### Kapitalirent - kontsern kui rentnik

(tuhandetes eurodes)	
	Masinad ja seadmed
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	
Soetusmaksumus 31.12.2012	85
Akumuleeritud kulum 31.12.2012	-47
sh kulum 2012	-12
<b>Jääkmaksumus 31.12.2012</b>	<b>38</b>
Tasutud põhimakseid 2012	20
Tasutud intressimakseid 2012	1
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	
Soetusmaksumus 31.12.2013	44
Akumuleeritud kulum 31.12.2013	-26
sh kulum 2013	-9
<b>Jääkmaksumus 31.12.2013</b>	<b>18</b>
Tasutud põhimakseid 2013	6
Tasutud intressimakseid 2013	0
<b>Kapitalirendi kohustused kokku 31.12.12</b>	<b>13</b>
<b>Kapitalirendi kohustused kokku 31.12.13</b>	<b>7</b>
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	6
Maksetähtajaga 1 - 5 aastat	1
Intressimäärad	0%
Tasumise lõpptähtaeg	2015. aastal
Alusvaluuta	EUR

Aruandeaastal oli kontsernil üks kehtiv kapitalirendi leping: Tartu Ülikooli digitaalse kopeerimis-printimiseseadme Xerox 700 kapitalirent. 2012. aastal lõppes MTÜ Tartu Üliõpilasmaja tarbesõiduki Volkswagen Multivan Comfortline kapitalirent (soetamismaksumus 40 814 eurot).

### Kasutusrent - kontsern kui rendileandja

(tuhandetes eurodes)	Ehitised ja rajatised	
	31.12.2013	31.12.2012
Renditulu aruandeaastal	250	321
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	68	220
Maksetähtajaga 1-5 aastat	93	647
Maksetähtajaga üle 5 aasta	219	210
<b>Rendile antud vara soetusmaksumus</b>	<b>6 788</b>	<b>11 338</b>
<b>Rendile antud vara jääkmaksumus</b>	<b>5 261</b>	<b>7 401</b>

Toodud andmed kasutusrendi tulude kohta sisaldavad nii kinnisvarainvesteeringute kui ka materiaalse põhivara renditulu. Selliste põhivara objektide puhul, mida osaliselt renditakse välja kasutusrendi tingimustel, on rendile antud vara soetusmaksumuse ja jääkmaksumuse esitamisel arvestatud väljarenditud pindade proportsiooni.

Vastavalt Tartu Ülikooli ja Sihtasutuse Tehvandi Spordikeskuse vahel 22.03.2012 sõlmitud kasutusvalduse seadmise ja asjaõiguslepingule nr 716 seati Kääriku kinnistule SA Tehvandi Spordikeskuse kasuks tähtajaline kasutusvaldus alates

01.04.2012 tähtajaga 50 aastat. Kasutusvaldus on seatud kuni 31.12.2021 tasuta. Alates 01.01.2022 on Tartu Ülikoolil õigus nõuda kasutusvalduse tasu, mille suuruses lepivad Tartu Ülikool ja SA Tehvandi Spordikeskus kokku hiljemalt 31.12.2020.

#### Kasutusrent - kontsern kui rentnik

(tuhandetes eurodes)	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed
<b>Seisuga 31.12.2012</b>		
Tasutud 2012	500	19
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	160	9
Maksetähtajaga 1-5 aastat	192	17
<b>Seisuga 31.12.2013</b>		
Tasutud 2013	546	9
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	256	16
Maksetähtajaga 1-5 aastat	52	35

#### LISA 13. LAENUD JA TAGATISED

Kontsern kasutab pangalaene pikaajaliste investeeringute tegemiseks, hoonete ehitamiseks ja renoveerimiseks. Tabelites kajastatud laenud (1-6, 8) on võetud Tartu Ülikooli poolt ja laen (7) võeti OÜ Academus Hostel poolt.

Tartu Ülikool ja kontserni liikmed 2013. ja 2012. aastal uusi laene ei võtnud. 2013. aastal maksti tagasi laenud (7), mis oli võetud OÜ Academus Hostel poolt, ja (8), mis oli võetud Tartu Ülikooli poolt.

(tuhandetes eurodes)	Saldo 31.12.2013	Tagasi maksta			Tagasimakse tähtaeg	Alusvaluuta / Intressimäär <sup>1</sup>
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
SEB Pank AS (1)	325	217	108	0	1.06.2015	EUR6+0,55%
Nordea Bank Finland Plc (2)	2 485	710	1 775	0	14.06.2017	GBP LIBOR1+0,13% <sup>2</sup>
Nordea Bank Finland Plc (3)	3 196	639	2 557	0	29.12.2018	GBP LIBOR6+1,00% <sup>3</sup>
SEB Pank AS (4)	2 045	334	1 363	348	3.11.2019	EUR6+0,49%
Pohjola Bank Plc (5)	3 320	480	1 920	920	28.12.2020	EUR3+0,80%
Pohjola Bank Plc (6)	4 800	600	2 400	1 800	8.12.2021	EUR3+0,96%
<b>Kokku</b>	<b>16 171</b>	<b>2 980</b>	<b>10 123</b>	<b>3 068</b>		

<sup>1</sup> Kõikide kontserni laenulepingute puhul on lepinguline intressimäär võrdne sisemise intressimääraga.

<sup>2</sup> Tartu Ülikool on sõlminud Nordea Bank Finland Plc-ga perioodiks 16.04.2012 – 14.04.2014 tuletistehingu lepingu (cross currency swap), kus kasutades Suurbritannia naela ja euro erinevaid intressimäärasid pankadevahelisel turul on laenu reaalne intressimäär sel perioodil Tartu Ülikooli jaoks 1-kuu euribor+0,03%.

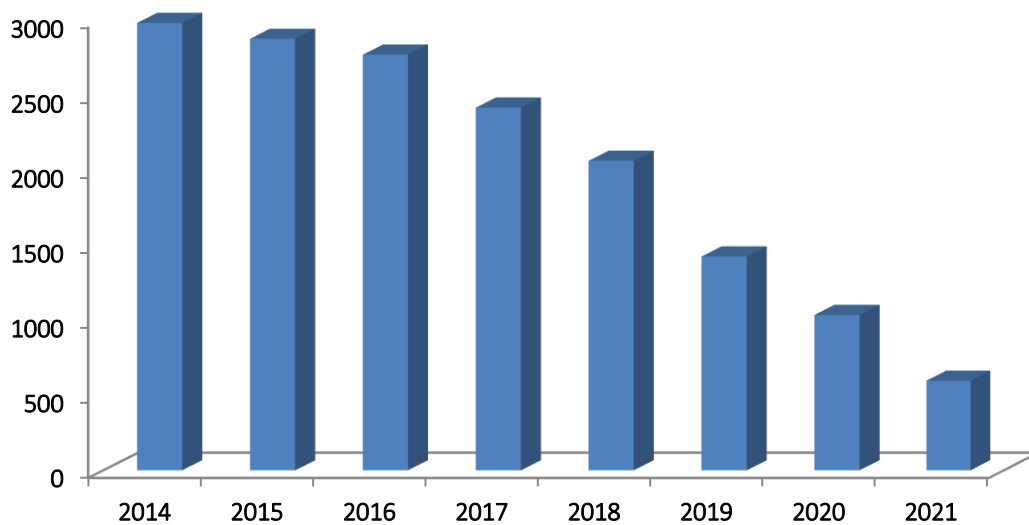
<sup>3</sup> Tartu Ülikool on sõlminud Nordea Bank Finland Plc-ga perioodiks 29.06.2012 – 30.06.2014 tuletistehingu lepingu (cross currency swap), kus kasutades Suurbritannia naela ja euro erinevaid intressimäärasid pankadevahelisel turul on laenu reaalne intressimäär sel perioodil Tartu Ülikooli jaoks 6-kuu euribor+0,65%.

(tuhandetes eurodes)	Saldo 31.12.2012	Tagasi maksta			Tagasimakse tähtaeg	Alusvaluuta / Intressimäär <sup>1</sup>
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
SEB Pank AS (1)	541	217	324	0	1.06.2015	EUR6+0,55%
Nordea Bank Finland Plc (2)	3 196	710	2 486	0	14.06.2017	GBP LIBOR1+0,13% <sup>2</sup>
Nordea Bank Finland Plc (3)	3 834	638	2 557	639	29.12.2018	GBP LIBOR6+1,00% <sup>3</sup>
SEB Pank AS (4)	2 377	331	1 352	694	3.11.2019	EUR6+0,49%
Pohjola Bank Plc (5)	3 800	480	1 920	1 400	28.12.2020	EUR3+0,80%
Pohjola Bank Plc (6)	5 400	600	2 400	2 400	8.12.2021	EUR3+0,96%
Swedbank AS (7)	116	116	0	0	26.03.2013	EUR6+0,82%
SEB Pank AS (8)	114	114	0	0	1.06.2013	EUR6+0,98%
<b>Kokku</b>	<b>19 378</b>	<b>3 206</b>	<b>11 039</b>	<b>5 133</b>		

SEB Pank AS-st võetud laenude (1,4) tagatiseks on SEB Pank AS kasuks seatud hüpoteek ühele kinnistule, mille asuvad kolm hoonet aadressidega Ülikooli 16, Jakobi 2, Lossi 3 (Tartu linn). Hüpoteegi suurus on 4,79 miljonit eurot, millele võivad lisanduda kõrvalnõuded summas 0,48 miljonit eurot. Kinnistute bilansiline maksumus seisuga 31.12.2013 on 11,63 miljonit eurot (seisuga 31.12.2012 oli 11,98 miljonit eurot).

Pohjola Bank Plc võetud laenu (5) tagatiseks on Pohjola Bank Plc kasuks seatud hüpoteek kinnistule, millel asub hoone aadressiga Raatuse 22, Tartu linn. Hüpoteegi suurus on 4,32 miljonit eurot. Kinnistu bilansiline maksumus seisuga 31.12.13 on 4,53 miljonit eurot (seisuga 31.12.2012 oli 4,65 miljonit eurot).

Pohjola Bank Plc võetud laenu (6) tagatiseks on Pohjola Bank Plc kasuks seatud hüpoteek kinnistule, millel asub hoone aadressiga Lossi 36, Tartu linn. Hüpoteegi suurus on 5,94 miljonit eurot. Kinnistu bilansiline maksumus seisuga 31.12.13 on 6,24 miljonit eurot (seisuga 31.12.2012 oli 6,45 miljonit eurot).



Laenu põhisade tagasimaksed aastate lõikes (tuhandetes eurodes)



## LISA 14. VÕLAD JA ETTEMAKSED

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Tagatisrahade kohustus	222	150
Võlad tarnijatele	4 839	3 739
Võlad töövõtjatele	2 205	2 274
Puhkusetasu kohustus	2 133	2 178
Võlgnevus lähetus- ja majanduskulude osas	60	81
Muud võlad töövõtjatele	12	15
Maksuvõlad	2 980	3 086
Sotsiaalmaks	1 655	1 588
Üksikisiku tulumaks	915	870
Käibemaks	176	353
Töötuskindlustusmakse	136	183
Kogumispensionimakse	71	68
Ettevõtte tulumaks	27	24
Muud võlad	6 331	3 498
Siht- ja kaasfinantseerimise vahendamine	4 416	2 776
Riiklikud õppetoetused	1 639	479
Sihtstipendiumid	257	223
Muud võlad	19	20
Saadud ettemaksed	8 464	8 180
Siht- ja kaasfinantseerimise ettemaksed ( <i>lisa 15</i> )	7 837	7 342
Õppeteenustasude ettemaksed	506	794
Teadus- ja arendustegevuse teenuslepingute ettemaksed	118	41
Muud ettemakstud tulud	3	3
<b>Kokku</b>	<b>25 041</b>	<b>20 927</b>

**LISA 15. SIHT- JA KAASFINANTSEERIMISENA SAADUD ETTEMAKSED**

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
<b>Eesti residentidelt saadud ettemaksed</b>		
Archimedes SA	2 435	3 276
Eesti Teadusagentuur SA	1 636	1 234
Hariduse Infotehnoloogia SA	181	29
Kaitseministeerium	167	0
Haridus- ja Teadusministeerium	156	258
Välisministeerium	97	51
Keskkonnaministeerium	93	0
Justiitsministeerium	55	0
Tervise Arengu Instituut	47	0
Keskkonnainvesteeringute Keskus SA (KIK)	25	93
Integratsiooni ja Migratsiooni SA Meie Inimesed	21	56
Keskkonnaamet	12	38
Patendiamet	0	92
Muud riigisisesed toetused	27	18
<b>Mitteresidentidelt saadud ettemaksed</b>		
Euroopa Liidu 7. raamprogrammi ettemakstud tulud	1 928	1 120
Muud välismaised toetused	957	1 077
<b>Kokku</b>	<b>7 837</b>	<b>7 342</b>

**LISA 16. ERALDISED**

Toetusprojektide rahastamine toimub üldjuhul refinantseerimise põhimõttel, mille kohaselt Tartu Ülikool toetuse saajana teeb esmalt omavahenditest kulud ja seejärel hüvitatakse need toetuse vahendaja poolt vastava taotluse ning tõendava dokumentatsiooni alusel. Seejuures mõjutab toetusprojektide elluviimist ja toetuse laekumist projektides tehtud kulude abikõlblikkuse hindamine toetuse vahendaja poolt. Võttes aluseks riskantsemate hangetega seotud tehtud projektikulud ja 2013. aastal sihtfinantseeritud projektide osas mitteabikõlblikuks tunnustatud kulud, on bilansis seisuga 31.12.13 moodustatud juhtkonna hinnangu alusel eraldi tõenäoliselt tagasimaksmisele kuuluvate toetuste osas summas 433 tuhat eurot. Eraldise võimalik realiseerumise aeg on 2014. aastal.

**LISA 17. TULUD MAJANDUSTEGEVUSEST**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Koolitusteenus	8 213	9 919
Teadus- ja arenduslepingute tulud	4 647	3 734
Rendi- ja üüritulud	4 181	4 204
Kaupade müük	2 709	2 931
Muud teenused	1 695	1 564
<b>Kokku</b>	<b>21 445</b>	<b>22 352</b>

Tulud majandustegevusest jagunevad geograafiliste piirkondade lõikes järgmiselt:

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Eesti	20 381	22 037
Euroopa Liidu liikmesriigid	581	192
Muud riigid	483	123
<b>Kokku</b>	<b>21 445</b>	<b>22 352</b>

**LISA 18. KOOLITUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Kõrgharidustaseme õppe finantseerimine	39 309	33 470
Arst-residentide finantseerimine	10 228	7 666
Muu riiklik finantseerimine	111	2 613
<b>Kokku</b>	<b>49 648</b>	<b>43 749</b>

**LISA 19. TEADUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Teadusteemade sihtfinantseerimine	7 935	11 632
Institutsionaalne uurimistoetus	4 546	0
Teadusasutuste baasfinantseerimine	3 296	3 357
Teadusasutuste infrastruktuurikulude finantseerimine	2 299	3 339
Institutsionaalse uurimistoetuse taristu ülalpidamise finantseerimine	1 271	0
Raamatukogu teadusinformatsiooni riigieelarveline finantseerimine	819	807
Riiklike programmide finantseerimine	808	848
<b>Kokku</b>	<b>20 974</b>	<b>19 983</b>

## LISA 20. PÕHIVARADE SIHTFINANTSEERIMINE

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Põhivara soetus Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri kaasajastamise alameetme projektides (Archimedes SA)	11 952	2 398
Tartu Ülikooli Füüsikumi ehitus (Archimedes SA)	9 262	2 623
Põhivara soetus teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamise meetme projektides (Archimedes SA)	6 255	5 006
Siirdemeditsiinikeskuse väljaarendamine (Archimedes SA)	4 692	2 231
Põhivara soetus väikesemahulise teaduse infrastruktuuri kaasajastamise meetme projektides (Archimedes SA)	1 247	1 268
TÜ loodusmuuseumi õpikeskkonna ja ekspositsiooni kaasajastamine (Keskonnainvesteeringute Keskus SA)	917	140
Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine (Archimedes SA)	778	52
Tartu Ülikooli hoonete juuredepäasetavuse suurendamine Kõrgkoolide ning teadus- ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkonna projektides (Archimedes SA)	536	461
Teadusaparatuuri soetus Energiatehnoloogia, Biotehnoloogia, Materjalitehnoloogia, Keskkonnatehnoloogia ja Tervishoiutehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamise projektides (Archimedes SA)	512	109
Põhivara soetus Euroopa Kalandusfondi rahastatud projektides (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet)	322	95
Tasuta kinnistu omandamine Ülikooli 17, Tartu linn (Tartu Maavalitsus)	250	0
Teadusaparatuuri soetus tippkeskustes (Archimedes SA)	234	628
Põhivara soetus Tartu Ülikooli protokeskuse projektis (Ettevõtluse Arendamise SA)	154	0
Põhivara soetus Euroopa Liidu 7. raamprogrammi projektides	140	63
Põhivara soetus uurimistoetustest (Eesti Teadusagentuur SA)	33	107
Põhivara soetus programm Mobilitas projektides (Eesti Teadusagentuur SA)	28	18
Põhivara soetus Eesti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse riikliku programmi 2011-2015 (IKTP) rakendusprogrammi projektis (Hariduse Infotehnoloogia SA)	3	19
Põhivara soetus Euroopa territoriaalse koostöö programmi projektides	2	18
Põhivara soetus Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse programmi KESTA projektides (Eesti Teadusagentuur SA)	1	14
CO <sub>2</sub> investeerimisprojektid (Rahandusministeerium)	0	7 851
Narva kolledži õppehoone ehituse projekt (Archimedes SA)	0	4 527
Teadushoone Riia 23b, Tartu linn (Citrina Foundation UK Limited)	0	2 045
Tarkvara-teabekeskonna loomine Tudengiveebi projektis (Archimedes SA)	0	44
Ühiselamute programm (Tartu linn)	0	37
Muu kodumaine varade sihtfinantseerimine	54	134
Muu välismaine varade sihtfinantseerimine	31	150
<b>Kokku</b>	<b>37 403</b>	<b>30 038</b>

**LISA 21. TEGEVUSKULUDE SIHTFINANTSEERIMINE**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
<b>Kodumaine tegevuskulude sihtfinantseerimine</b>	<b>9 884</b>	<b>10 017</b>
sealhulgas		
toetused Eesti Teadusagentuur SA-lt	4 919	4 957
toetused Haridus- ja Teadusministeeriumilt	1 460	2 233
toetused Archimedes SA-lt	187	416
<b>Välismaine tegevuskulude sihtfinantseerimine</b>	<b>33 958</b>	<b>27 801</b>
sealhulgas		
vahendatud toetused SA-lt Archimedes	16 790	13 523
vahendatud toetused Eesti Teadusagentuur SA-lt	4 090	3 378
toetused Euroopa Liidust ja selle institutsioonidelt	2 882	2 902
vahendatud toetused SA-lt Innove	292	631
<b>Kokku</b>	<b>43 842</b>	<b>37 818</b>

Tartu Ülikool sihtfinantseerimise saajana ja vahendajana on 2013. aastal seoses talle esitatud sihtfinantseerimise tagasimaksmise nõuetega kajastanud sihtfinantseerimise tulu vähendamist kokku summas 88 tuhat eurot (2012. aastal 3 tuhat eurot).

**LISA 22. MUUD TULUD**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Mittesihtotstarbeline finantseerimine mitteresidentidelt	139	236
Aptekide turundusteenused	132	130
Mittesihtotstarbeline finantseerimine residentidelt	122	51
Liikmemaksud	50	50
Annetused era- ja juriidilistelt isikutelt	12	65
Tulu majandustegevuse müügist	0	90
Muud tulud	99	71
<b>Kokku</b>	<b>554</b>	<b>693</b>

**LISA 23. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Ostetud teenused	10 948	8 429
Ostetud kaubad	2 169	2 431
Ostetud materjalid	89	20
<b>Kokku</b>	<b>13 206</b>	<b>10 880</b>



**LISA 24. TEGEVUSKULUD**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Õppe- ja teadustegevuse kulud	16 554	12 662
Käibemaksu kulu	10 239	8 260
Töölähetuste kulud	3 322	3 195
Elektri kulud	1 847	1 597
Kommunaal- ja hooldusteenuste kulud (va kütte ja elektri kulud)	1 563	1 600
Kütte kulud	1 423	1 610
Kontoritehnika hoolduse ja tarkvara kulud	1 288	1 295
Inventari- ja kontorikulud	1 184	1 575
Väikevara ostukulu	1 144	1 037
Remondikulud	1 086	1 189
Rendi- ja üürikulud	978	886
Transpordikulud	934	971
Erialakirjanduse ostukulud	815	675
Teadusaparatuuri ja seadmete hoolduse ning tarvikute kulud	665	824
Reklaamikulud	394	481
Side- ja postikulud	226	232
Muud tegevuskulud	1 218	1 779
<b>Kokku</b>	<b>44 880</b>	<b>39 868</b>

**LISA 25. TÖÖJÕUKULUD**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Töötasud	52 124	48 739
Muud tasud	289	249
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	17 638	16 721
<b>Kokku</b>	<b>70 051</b>	<b>65 709</b>
<b>Töötajate keskmine arv aastas taandatuna täistööajale</b>	<b>3 277</b>	<b>3 240</b>

**LISA 26. PÕHIVARA KULUM JA VÄÄRTUSE LANGUS**

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Materiaalse põhivara kulum ( <i>lisa 9</i> )	13 922	13 259
Kahjum materiaalse põhivara mahakandmisest ( <i>lisa 27</i> )	2 013	1 009
Immateriaalse põhivara kulum ( <i>lisa 10</i> )	241	223
Kinnisvarainvesteeringute kulum ( <i>lisa 8</i> )	49	62
Raamatukogu kogude mahakandmine ( <i>lisa 9</i> )	35	32
Kahjum immateriaalse põhivara mahakandmisest ( <i>lisa 27</i> )	2	0
Allahindlus ( <i>lisa 9</i> )	0	1 646
<b>Kokku</b>	<b>16 262</b>	<b>16 231</b>

## LISA 27. KAHJUM MATERIAALSE JA IMMATERIAALSE PÕHIVARA MAHAKANDMISEST

(tuhandetes eurodes)	2013	Mahakandmise põhjus
<b>Materiaalne põhivara</b>		
Puusepa 8, Tartu linn	1 000	vara tasuta kasutusse andmise lepingu lõpetamine
Ülikooli 18, Tartu linn	391	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Näituse 2, Tartu linn	257	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Vanemuise 46, Tartu linn	233	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Lossi 38, Tartu linn	118	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Lossi 40, Tartu linn	12	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Masinad ja seadmed	2	kasutuskõlbmatute masinate ja seadmete mahakandmine
<b>Kokku</b>	<b>2 013</b>	

<b>Immateriaalne põhivara</b>		
Tarkvara	2	vananenud tarkvara mahakandmine
<b>Kokku</b>	<b>2</b>	

(tuhandetes eurodes)	2012	Mahakandmise põhjus
<b>Materiaalne põhivara</b>		
Struwe 1, Tartu linn	830	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Lossi 38, Taru linn	128	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Sadama 3, Pärnu linn	50	hoonestusõiguse lõpetamine
Kääriku Puhke- ja Spordikeskuse katlamaja, Kääriku, Valgamaa	1	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
<b>Kokku</b>	<b>1 009</b>	

## LISA 28. MUUD KULUD

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
Külaliste vastuvõtukulud	937	880
Sihtfinantseerimise eraldiste kulu ( <i>lisa 16</i> )	433	0
Liikmemaksud	190	155
Kahjum põhivara müügist	163	1 824
Autasud ja kingitused	90	117
Muud kulud	106	38
<b>Kokku</b>	<b>1 919</b>	<b>3 014</b>

## LISA 29. TEHINGUD SEOTUD OSAPPOOLTEGA

Seotud osapooltena käesolevas aruandes on käsitletud:

- kontserni sidusettevõtteid;
- mittetulundusühinguid, mis ei kuulu Tartu Ülikooli konsolideerimisgruppi, kuid milles kontsern omab olulist mõju;
- sihtasutusi, mille üks asutajatest on Tartu Ülikooli kontsern;
- Tartu Ülikooli juhtkonna liikmeid (nõukogu liikmed, rektor, prorektorid, dekaanid, vastutusala juhid ning asutuste direktorid) ning nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid majandusüksusi;
- Tartu Ülikooli juhtkonna liikmete lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid majandusüksusi;
- Tartu Ülikooli tütarettevõtete juhatuse liikmeid ning nende poolt kontrollitavaid või olulise mõju all olevaid majandusüksusi.

(tuhandetes eurodes)	Müügid		Ostud	
	2013	2012	2013	2012
<b>Teenused</b>	<b>1 074</b>	<b>1 234</b>	<b>5 488</b>	<b>4 608</b>
Sidusettevõtted	643	755	547	447
Mittetulundusühingud	16	16	302	350
Sihtasutused	270	320	4 534	3 716
Äriühingud	145	143	105	95
<b>Kaubad</b>	<b>3</b>	<b>16</b>	<b>189</b>	<b>174</b>
Mittetulundusühingud	0	0	0	2
Sihtasutused	3	8	11	18
Äriühingud	0	8	178	154
<b>Põhivarad</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>15</b>	<b>55</b>
Äriühingud	0	0	15	55
<b>Kokku</b>	<b>1 077</b>	<b>1 250</b>	<b>5 692</b>	<b>4 837</b>

Müügid seotud osapooltele on kajastatud tulemiaruanDES real "Tulud majandustegevusest", ostud ridadel "Kaubad, toore, materjal ja teenused" ja "Tegevuskulud".

(tuhandetes eurodes)	Nõuded		Makstud ettemaksed		Kohustused	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Sidusettevõtted	75	315	0	0	29	0
Mittetulundusühingud	2	0	136	190	1	1
Sihtasutused	24	11	0	0	361	333
Äriühingud	6	0	0	0	7	3
<b>Kokku</b>	<b>107</b>	<b>326</b>	<b>136</b>	<b>190</b>	<b>398</b>	<b>337</b>

Nõuded seotud osapooltele on kajastatud bilansis real "Nõuded ja ettemaksed", makstud ettemaksed real "Nõuded ja ettemaksed". Kohustused seotud osapooltele on kajastatud bilansis real "Võlad ja ettemaksed".

(tuhandetes eurodes)	Sihtfinantseerimise tulu			
	Põhivarade soetamiseks		Tegevuskuludeks	
	2013	2012	2013	2012
Mittetulundusühingud	0	0	99	78
Sihtasutused	125	19 481	10 729	23 265
<b>Kokku</b>	<b>125</b>	<b>19 481</b>	<b>10 828</b>	<b>23 343</b>

Sihtfinantseerimise tulu seotud osapooltega on kajastatud tulemiaruaandes ridadel vastavalt "Põhivarade sihtfinantseerimine" ja "Tegevuskulude sihtfinantseerimine".

(tuhandetes eurodes)	Sihtfinantseerimise nõuded		Sihtfinantseerimise kohustused		Saadud sihtfinantseerimise ettemaksed	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
	Sihtasutused	4 047	22 287	149	13	1 817
Äriühingud	0	0	0	5	0	0
<b>Kokku</b>	<b>4 047</b>	<b>22 287</b>	<b>149</b>	<b>18</b>	<b>1 817</b>	<b>4 590</b>

Sihtfinantseerimise nõuded seotud osapooltega on kajastatud bilansis real "Nõuded ja ettemaksed", kohustused ja saadud ettemaksed real "Võlad ja ettemaksed".

Tartu Ülikooli nõukogu liikme kaudu on kontserni seotud osapooleks Nordea Bank Finland Plc. Tartu Ülikoolil on Nordea Bank Plc-ga laenuleping bilansilise väärtusega 2,49 miljonit eurot seisuga 31.12.2013 (2012: 3,20 miljonit eurot), tähtajaga 14.06.2017 ja lepingulise intressimääraga 1-kuu GBP LIBOR + 0,13% ja laenuleping bilansilise väärtusega 3,20 miljonit eurot seisuga 31.12.2013 (2012: 3,83 miljonit eurot), tähtajaga 29.12.2018 ja lepingulise intressimääraga 6-kuu GBP LIBOR + 1,00%. Kontserni laenulepingute puhul on lepinguline intressimäär võrdne sisemise intressimääraga (vt lisa 13). Laenukohustused seotud osapooletga on kajastatud bilansi real „Laenukohustused“.

Nõukogu ja juhatuse liikmetele arvestatud tasud kontsernis jagunevad järgmiselt:

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	72	107
Tartu Ülikool	58	45
OÜ Tartu Ülikooli Kirjastus	38	29
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	32	31
MTÜ Tartu Ülikõpilasmaja	30	33
OÜ Tartu Ülikooli Kesklinna Apteek	18	20
OÜ Academus Hostel	15	8
OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek	4	8
<b>Kokku</b>	<b>267</b>	<b>281</b>

Tartu Ülikooli nõukogu liikmetele lahkumishüvitiste maksmise kohustust ei ole. Tütarettevõtete juhatuse liikmetele makstakse lepingu lõpetamisel hüvitist vastavalt nende lepingutes ettenähtud tingimustele. Potentsiaalne tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitiste summa 2013. aastal oli 79 tuhat eurot (2012. aastal 88 tuhat eurot).

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2013. aastal ega ka 2012. aastal moodustatud allahindlusi.

## LISA 30. TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED

### Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni maksuarvestust kuni viie aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast. Vigade tuvastamisel on maksuhalduril õigus määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Kontserni juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontsernile olulise täiendava maksusumma.

### Hüpoteegid

Swedbank AS kasuks on seatud kolm hüpoteeki: Vanemuise 46, Tartu linn; Pepleri 14, Tartu linn ja Ujula 2a korterid 9, 24, 32, Tartu linn. Vanemuise 46 hüpoteegi suurus on 1,60 miljonit eurot, millele võivad lisanduda kõrvalnõuded summas 0,16 miljonit eurot. Pepleri 14 hüpoteegi suurus on 0,32 miljonit eurot, millele võivad lisanduda kõrvalnõuded summas 0,03 miljonit eurot. Ujula 2a hüpoteegi suurus on 0,33 miljonit eurot.

SEB Pank AS kasuks on seatud hüpoteek kinnistule Nooruse 1, Tartu linn. Hüpoteegi suurus on 4,79 miljonit eurot.

2013. aasta lõpus ei ole Tartu Ülikoolil kehtimas ühtki lepingut (sh laenulepingut), mida eelpool toodud Swedbank AS ja SEB Pank AS kasuks seatud hüpoteegid peavad tagama.

### Muud tingimuslikud kohustused

Vastavalt Tartu Ülikooli, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Citrina Foundation UK Limited vahel sõlmitud hoonestusõiguse lepingu lõpetamise kokkuleppele, hoonestusõiguse lepingule ja ostueesõiguse seadmise kokkuleppele lõpetati Tartu Ülikooli ja Citrina Foundation UK Limited vaheline 27.05.1998 sõlmitud hoonestusõiguse leping kinnistule Riia tn 23b, Tartu linnas ja seati uus hoonestusõigus tähtajaga 50 aastat riigivara valitseja Haridus- ja Teadusministeeriumi kasuks ning otsustati, et hooned jäävad Tartu Ülikooli omandisse. Tulenevalt eelpool toodud lepingust kohustub Tartu Ülikool sõlmima Eesti Biokeskusega tasuta üürilepingu, vähemalt kuni 50 aastaks, teadushoone, asukohaga Riia 23b, Tartu linnas, ruumide osas vastavalt lepingule lisatud ehitise plaanidele. Eesti Biokeskusel jääb kohustus tasuda kommunaalkulud ja teised nende kasutusse jääva hooneosa majandamisega seotud kulud. Juhul kui Tartu Ülikool ei täida antud kohustust on tulenevalt eelpool toodud lepingust Citrina Foundation UK Limited õigus nõuda leppetrahvi 1,02 miljonit eurot.

Vastavalt Tartu Ülikooli ja SA Tehvandi Spordikeskuse vahel 22.03.2012 sõlmitud kasutusvalduse seadmise ja asjaõiguslepingule seati Kääriku kinnistule SA Tehvandi Spordikeskuse kasuks tähtajaline kasutusvaldus alates 01.04.2012 tähtajaga 50 aastat. Vastavalt eelpool toodud lepingule hüvitab Tartu Ülikool SA Tehvandi Spordikeskusele kasutusvalduse lõppemisel kõik Tartu Ülikooliga kirjalikult kooskõlastatult tehtud investeeringud, arvestades 3% amortisatsioonimäära aastas. Investeeringuid, mida ei ole kooskõlastatud, ei pea Tartu Ülikool kasutusvalduse lõppemisel kasutusvaldajale hüvitama, samuti ei pea Tartu Ülikool kasutusvaldajale hüvitama kulutusi, mida on finantseeritud tööke- või muudest fondidest tagastamatu toetusena. Seisuga 31.12.2013 oli Tartu Ülikool kooskõlastanud SA Tehvandi Spordikeskusega kasutusvalduse lepingu lõppemisel Tartu Ülikooli poolt hüvitamisele kuuluva summa tehtud investeeringute osas 155 tuhat eurot, millele rakendub kasutusvalduse lepingus kokkulepitud amortisatsioonimäär 3% aastas arvates investeeringu kasutusele võtmise kuust.

Tartu Ülikoolile avati alates 15.01.2013 tähtajatu (lõpetamisõigus 3-kuulise etteteatamisega) arvelduslaenu liimit summas 9 miljonit eurot AS SEB Pangas. Seisuga 31.12.2013 ei ole arvelduslaen kasutuses.

## LISA 31. BILANSIVÄLISED VARAD

Bilansiväliselt peeti 2013. aastal arvestust varade kohta, mille soetusmaksumus oli 640 kuni 1 999,99 eurot. Selliste varade kogumaht soetusmaksumuses oli aastavahetuse seisuga 10,80 miljonit eurot (2012: 10,38 miljonit eurot).

Tartu Ülikooli raamatukogu teavikute üle peetakse detailset arvestust raamatukogu infosüsteemis ESTER. Raamatukogu kogude hinnanguline koguväärtus 31.12.2013 seisuga oli 35,28 miljonit eurot (2012: 32,73 miljonit eurot), millest bilansis kajastus 8,40 miljonit eurot (2012: 7,89 miljonit eurot) (vt lisa 9).

Tartu Ülikooli botaanikaiaia kollektsiooni kuulub 8 552 taksonit (liiki ja sorti) puid, pöõsaid ja taimi (2012: 8 340).

Muuseumikogude säilikut üle peetakse analüütilist arvestust muuseumides. Alates 2011. aastast kajastatakse muuseumikogudesse arvele võetud varasid bilansis summaliselt. Aastavahetuse seisuga oli muuseumikogude summaline väärtus bilansis 0,02 miljonit eurot (2012: 0,01 miljonit eurot). Kokku oli bilansipäeva seisuga muuseumikogudes 1 307 608 säilitusühikut (2012: 1 199 333), millest oli ajaloomuuseumis 145 941 säilitusühikut (2012: 72 543), kunstimuuseumis 30 305 säilitusühikut (2012: 30 305), loodusmuuseumis 1 131 309 säilitusühikut (2012: 1 096 432), raamatukogus 30 säilitusühikut (2012: 30) ja arstiteaduskonnas 23 säilitusühikut (2012: 23).



## LISA 32. TARTU ÜLIKOOLI KONSOLIDEERIMATA FINANTSARUANDED

## Tartu Ülikooli (konsolideerimata) bilanss

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
<b>VARAD</b>		
<b>Käibevara</b>		
Raha ja raha ekvivalendid	9 142	2 614
Nõuded ja ettemaksed	34 726	33 794
Varud	265	527
<b>Käibevara kokku</b>	<b>44 133</b>	<b>36 935</b>
<b>Põhivara</b>		
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	69	69
Finantsinvesteeringud	2	0
Nõuded ja ettemaksed	10	11
Kinnisvarainvesteeringud	1 705	1 754
Materiaalne põhivara	233 846	219 941
Immateriaalne põhivara	2 708	2 651
<b>Põhivara kokku</b>	<b>238 340</b>	<b>224 426</b>
<b>VARAD KOKKU</b>	<b>282 473</b>	<b>261 361</b>
<b>KOHUSTUSED JA NETOVARA</b>		
<b>Kohustused</b>		
<b>Lühiajalised kohustused</b>		
Laenukohustused	3 033	3 221
Võlad ja ettemaksed	24 165	19 996
Eraldised	433	0
<b>Lühiajalised kohustused kokku</b>	<b>27 631</b>	<b>23 217</b>
<b>Pikaajalised kohustused</b>		
Laenukohustused	13 192	16 179
<b>Pikaajalised kohustused kokku</b>	<b>13 192</b>	<b>16 179</b>
<b>Kohustused kokku</b>	<b>40 823</b>	<b>39 396</b>
<b>Netovara</b>		
Ülikooli kapital	144 182	144 182
Eelmiste perioodide tulem	77 783	66 605
Aruandeaasta tulem	19 685	11 178
<b>Netovara kokku</b>	<b>241 650</b>	<b>221 965</b>
<b>KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU</b>	<b>282 473</b>	<b>261 361</b>

## Tartu Ülikooli (konsolideerimata) tulemiaruanne

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
<b>Tulud</b>		
Tulud majandustegevusest	15 952	16 756
Koolitustegevuse finantseerimine riigieelarvest	49 648	43 749
Teadustegevuse finantseerimine riigieelarvest	20 974	19 983
Põhivarade sihtfinantseerimine	37 403	30 038
Tegevuskulude sihtfinantseerimine	43 354	37 339
Muud tulud	330	356
<b>Tulud kokku</b>	<b>167 661</b>	<b>148 221</b>
<b>Kulud</b>		
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-9 463	-6 967
Tegevuskulud	-44 278	-38 867
Stipendiumid	-6 519	-6 450
Tööjõu kulud	-68 319	-63 984
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-16 153	-16 123
Muud kulud	-3 102	-4 327
<b>Kulud kokku</b>	<b>-147 834</b>	<b>-136 718</b>
<b>Tegevustulem</b>	<b>19 827</b>	<b>11 503</b>
Kasum tütarettevõtetelt	24	16
Kasum / kahjum finantsinvesteeringutelt	2	-2
Intressitulud	3	34
Intressikulud	-172	-374
Muud finantstulud	1	1
<b>Tulem enne tulumaksustamist</b>	<b>19 685</b>	<b>11 178</b>
<b>Aruandeaasta tulem</b>	<b>19 685</b>	<b>11 178</b>

## Tartu Ülikooli (konsolideerimata) rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	2013	2012
<b>Rahavood majandustegevusest</b>		
Tegevustulem	19 827	11 503
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	16 153	16 123
Lõpetamata ehitistest kuludesse kandmine	108	34
Muud mitterahalised tehingud põhivaraga	-9	1
Kahjum põhivara müügist	194	1 826
Põhivarade mitterahaline sihtfinantseerimine	-250	-2 062
Eraldise moodustamine	433	0
Nõuete ja ettemaksete muutus	-1 531	-11 011
Varude muutus	262	-208
Kohustuste ja ettemaksete muutus	3 048	4 266
Makstud intressid	-173	-388
<b>Rahavood majandustegevusest kokku</b>	<b>38 062</b>	<b>20 084</b>
<b>Rahavood investeerimistegevusest</b>		
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-9 996	-7 674
Laekunud materiaalse põhivara müügist	4 419	2 710
Tasutud lõpetamata ehitiste eest	-20 619	-17 316
Tasutud ettemaksed materiaalse põhivara eest	-1 970	-2 895
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	0	75
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	-298	-178
Tasutud ettemaksed immateriaalse põhivara eest	-2	-3
Laekunud pikaajaline nõue	2	2
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	0	1 500
Laekunud intressid	3	31
Laekunud dividendid	24	16
<b>Rahavood investeerimistegevusest kokku</b>	<b>-28 437</b>	<b>-23 732</b>
<b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>		
Saadud laenude tagasimaksed	-3 091	-2 636
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-6	-6
<b>Rahavood finantseerimistegevusest kokku</b>	<b>-3 097</b>	<b>-2 642</b>
<b>Rahavood kokku</b>	<b>6 528</b>	<b>-6 290</b>
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>	<b>2 614</b>	<b>8 904</b>
Raha ja raha ekvivalentide muutus	6 528	-6 290
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>	<b>9 142</b>	<b>2 614</b>

## Tartu Ülikooli (konsolideerimata) netovara muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)	Ülikooli kapital	Eelmiste perioodide tulem	Aruandeaasta tulem	Kokku
<b>Seisuga 31.12.2011</b>	<b>144 182</b>	<b>69 290</b>	<b>-2 685</b>	<b>210 787</b>
Tulemi ülekandmine	0	-2 685	2 685	0
Aruandeaasta tulem	0	0	11 178	11 178
<b>Seisuga 31.12.2012</b>	<b>144 182</b>	<b>66 605</b>	<b>11 178</b>	<b>221 965</b>
Tulemi ülekandmine	0	11 178	-11 178	0
Aruandeaasta tulem	0	0	19 685	19 685
<b>Seisuga 31.12.2013</b>	<b>144 182</b>	<b>77 783</b>	<b>19 685</b>	<b>241 650</b>

## Tartu Ülikooli korrigeeritud konsolideerimata netovara

(tuhandetes eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Tartu Ülikooli konsolideerimata netovara	241 650	221 965
Tütar- ja sidusettevõtete osaluste bilansiline väärtus (miinus)	-69	-69
Tütar- ja sidusettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	1 715	1 373
<b>Kokku</b>	<b>243 296</b>	<b>223 269</b>

## SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

### Tartu Ülikooli nõukogule

Oleme auditeerinud kaasnevat Tartu Ülikooli ja selle tütarettevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2013, konsolideeritud tulemiaruanne, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

### Rektori kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Rektor vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

### Vandeauditori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

### Arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt Tartu Ülikooli ja selle tütarettevõtete finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Laile Kaasik  
Vandeauditor, litsents nr 511

BDO Eesti AS  
Tegevusluba nr 1  
Uus-Sadama 21, Tallinn 10120

Tallinn, 8. mai 2014

BDO Eesti AS  
Registrikood 10309827 VAT nr EE100081343

## ALLKIRJAD 2013. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Tartu Ülikooli 31.12.2013 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Tartu Ülikooli juhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne. Tartu Ülikooli rektor on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja ülikooli nõukogule esitamiseks heaks kiitnud.

*/allkirjastatud digitaalselt/*

---

Volli Kalm  
Rektor, professor

*/allkirjastatud digitaalselt/*

---

Taimo Saan  
Finantsjuht

*/allkirjastatud digitaalselt/*

---

Signe Võsoberg-Pastik  
Peraamatupidaja